

Následování nejsvětějšího srdce Ježíšova.

Dle latinského originálu

P. J. Arnoudta S. J.

a českého překladu

P. C. F. Kaněry O. S. B.

nově upraveno.

Kniha II.

;;: Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně. ;:;

Úvod ke knize druhé.

Účelem druhé knihy jest nabádati k pěstování ctností, abychom jsouce již zbaveni zlých a nezřízených náklonností sobě zabezpečili vyvolení své.

Abychom tuto úlohu účinným a přece snadným způsobem rozřešili, musíme míti neustále před očima Ježíše s vniterním smýšlením Srdce jeho. Ježto sám jest cesta, pravda a život, budeme zajisté jej následující bezpečně i snadno kráčet od ctnosti ke ctnosti a pojistíme si spásu svou.

Ctnosti, jimiž následovati máme Srdce Ježíšovo a vniterní jeho život v sobě vyznačovati, lze konati v každém stavu a poměru života dvojím způsobem: První vztahuje se ke ctnostem přikázaným a každému v jakémkoli stavu a poměru potřebným; druhý ke ctnostem toliko raděným, ale jinak naše spa-

sení více pojišťujícím a čest boží a zásluhy naše rozmnožujícím. Ale poněvadž obojí druh ctností má přecetné stupně, ježto můžeme konati ctnost dokonaleji a dokonaleji, nalezneme tu každý — i nejdokonalejší — látku k prospěšnému zaměstnání a nashromáždění hojného ovoce.

Ježíš chce, abychom mezi ctnostmi jeho především následovali tichost a pokoru Srdce jeho; pročez musíme hlavně na to pamatovati a vynasnažovati se, abychom nejen všechny ctnosti, jimž od něho se učíme a přijímáme, zakládali na pravé pokoře a v tiché lásce dokonávali, nýbrž i ve způsobu samém (t. j. tichostí a pokorou) jich následovali.

2. Nikde neučíme se ctnostem lépe, jistěji a snáze, jako v Srdci Ježíšově. Jsouc zajisté vzorem všeliké pravé ctnosti, dává nám na první nahlédnutí do něho poznati, co jest ctnost a jaké vlastnosti míti musí, tak že netřeba nám blouditi ve věci pro čas i pro věčnost tak důležité. Ze Srdce Ježíšova totiž učíme se ke své útěše, že ctnost jest spořádaná náklonnost srdce k nějakému v jistém ohledu dobrému předmětu, a poznáváme, že tento dobrý předmět, jež někdy ctností nazýváme, není vlastně ctnost sama, nýbrž toliko její předmět.

Dále se učíme, že ctnost, aby byla, jakou v křesťanu býti má, nesmí býti přirozená, nýbrž nadpřirozená; rozdíl pak mezi oběma jasně poznáme. Neboť náklonnosti Srdce Ježíšova, které on sám vnitř i zevnitř projevoval, nepovstaly z popudu nebo hnutí lidské přirozenosti, nýbrž byly vyššího, božského původu, neměly lidského rozumu, nýbrž božské zalíbení měřítkem, nesměřovaly k pomíjejícímu ukojení lidské přirozenosti, nýbrž ve všem k Bohu, jakožto poslednímu cíli a konci.

Docílíme-li tedy něčeho o sobě dobrého z pouhého popudu přírody, jednáme-li pouze z přirozené náchylnosti nebo z přirozené odpornosti, máme-li na mysli pouze přirozený cíl, jest naše ctnost pouze přirozená, jíž si nezískáme ani křesťanské dokonalosti v tomto, aniž jaké zásluhy pro onen život. Ale učíme-li se a konáme-li nadpřirozené ctnosti Srdce Ježíšova, pak život náš je život vniterní, bohatý na dobré skutky a zásluhy a jeho životu podobný.

Neboť co jiného znamená vésti život podle vzoru Srdce Ježíšova než začínati všechny svobodné činy — jak vniterní tak zevniterní — s milostí boží aneb s nadpřirozenou pomocí, dle vůle boží je dokonávati, na Boha a jeho

čest jakožto poslední cíl vztahovati, v srdci s Bohem, Spasitelem, se zaměstnávat, jen jej milovati a jen pro něho žítí? To činí právě jen ten, který si bere božské zalíbení za podnět, měřítko a poslední cíl všech svých svobodných činů a kdykoliv může, uvnitř s Bohem se obírá. To jest pravý vniterní život, kterým dosahuje člověk pravé a důkladné ctnosti, dochází bezpečným a moudrým způsobem pravé svatosti a spojení s Bohem; a takový život mohou vésti všickni v jakémkoliv stavu a v jakýchkoliv poměrech, nejen kněží a řeholníci, ale i světští lidé. Zdaž nebyl tento způsob života mezi prvními křesťany všeobecný?

A zdaž tomuto životu Evangelium neučí všechny lidi?

Kdokoliv jest dobré vůle, může jíti touto cestou, cvičiti se v nadpřirozené ctnosti a dosáhnouti dokonalosti; neboť dosažení ctnosti a dokonalosti nezávisí na schopnostech, na větší neb menší přirozené snadnosti, jak se mnozí domnívají, nýbrž na milosti boží a spolupůsobení lidské vůle. Avšak poněvadž Bůh nedává své milosti z ohledu na přirozené vlastnosti, nýbrž nejprve beze vší zásluhy se strany naší, potom však z ohledu na naše nadpřirozené zásluhy a modlitby a poněvadž lidská vůle, ať

jest člověk povahy jakékoliv, je zcela svobodna spolupůsobiti s milostí nebo nic, jest jasno, že ctnost a dokonalost nezávisí na vlohách aneb na povaze duševní.

Ctnost naše bude tedy tím větší a dokonalejší, nikoliv čím schopnější jsou vlohy naše, nýbrž čím rozhodněji jest naše spolupůsobení, a bude tím čistější a důkladnější, nikoliv čím menší cítíme přirozený odpor, nýbrž čím velkomyšlněji proti odporu přirozenosti s převážnou silou vůle bojujeme. Tato potěšitelná pravda, které učí jednosvorně svatí a kterou čerpali z božského Srdce, zasluhuje vší pozornosti.

Na cestě ctnosti jest zajisté třeba varovati se klamů. Mezi těmi jest nejpřednější a nejvšeobecnější ten, že se spokojujeme vnějšími dobrými skutky, které mohou býti předmětem některé ctnosti (na př. milosrdenství, sebezapírání) — ctnosti však samé (milosrdenství, sebezapírání) nepůsobí, jinými slovy, že se domníváme, že konáme ctnosti již tehdy, když konáme ctnostný skutek zevně z pouze přirozeného popudu, z nálady neb z čistě přirozeného úmyslu, aneb také, že doufáme nabýti pravé, důkladné ctnosti bez vytrvalého, statečného sebezapírání, které přece jediné potlačuje výbuchy náruživosti a bezuzdnost přirozenosti.

V tento poslední klam, jehož nejvíce třeba se báti, upadají hlavně ti, kteří zanedbávají srdce své dokonale očistiti. Z udaných klamů na cestě ctnosti se vyskytujících vznikají často jiné, na př. jednak při nahodilých obtížích anebo pro odpor přirozenosti ztráceti mysl a obtíže považovati za překážky a ne za podpory ctností, kdežto nás přece mohou přivést ku předu, pak-li se jich jen rázně uchopíme; jednak býti dobromyslné přirozené povahy aneb býti prost chyb a pokušení považovati za ctnost aneb i při zanedbávání pravé a důkladné ctnosti žádati spojení s Bohem.

Snadno ujdeš těm a podobným klamům, vedeš li jako pravý učeník Srdce Ježíšova život vniterní.

3. Stojte tedy na stupni duchovního života, jemuž učí božské Srdce Ježíšovo v této knize, musíš k tomu obracet své snahy, abys Ježíše pokud možno nejdokonaleji poznal a miloval, úmysly Srdce jeho vždy lépe vyzkoumal a v myšlení, řeči a skutcích následoval.

4. Při rozjímání radno tajemství ze života Ježíšova tak si představit, jako by se vše před tebou konalo, jak tomu učí sv. Bonaventura

zřejmě: Přeješ-li mít i z toho ovoce, představuj si slova a skutky našeho Pána Ježíše tak živě, jako bys je slyšela viděla na to obracej všechnu mysl, odstrahuje všeliké jiné starosti a nepokoje.

5. Svatí na cestě vniterního života zkušením učí, že zlý duch více pod záminkou dobrého pokoušívá ty, kteří odbyli cestu očisty a kráčejí cestou osvětlení. Pročež podávají, a to zvláště sv. Ignác, Bernard, Gertruda, k rozeznávání zlých a dobrých duchů a jich vnuknutí následující pravidla:

P r v n í p r a v i d l o : Působení ducha dobrého na duši od dobrého k lepšímu kráčejí, jest klidné, pokojné, jemné, působení pak ducha zlého nepokojné, bouřlivé, prudké. Avšak u duše od zlého k horšímu se vracející jest působení obou duchů zcela opačné: dobrý duch bodá ji ustavičně, znepokojuje a stíhá, aby ji pohnul k obrácení; zlý pak duch snaží se v zlém ji ukojiti a uspati a jí lichotiti, aby ji tak v zlém udržel a hloub zavedl.

D r u h é p r a v i d l o : Bůh a každý dobrý duch dávají ve svých působeních na duši těm, již dobře konají aneb upřímnou

snahu mají, pravou veselost a duševní radost a odstraňují všecken zármutek a nepokoj, které zlý duch v srdci vzbuzuje.

T ř e t í p r a v i d l o : Zlý duch pozoruje, má-li duše útlé neb volné svědomí. Je-li svědomí útlé, snaží se přivésti je až k přehnané úzkostlivosti, aby je tím snáze zmátl a přemohl. Vida totiž, že stojí pevně v předsevzetí nedopustiti se ani těžkého ani všedního hříchu — ba ani dobrovolné chyby, a nemoha ji k žádnému hříchu svésti snaží se aspoň dosáhnouti toho, aby pokládala za hřích, co hřichem není. Je-li však svědomí volné, snaží se učiniti je ještě volnějším a necitelnějším. Pak-li tedy dříve všední hříchy nebyly u ní ničím, snaží se dosíci toho, aby i těžké považovala za nepatrné a pak-li se dříve nad hřichem mrzela, hledí, aby se méně aneb vůbec nad ním nemoutila.

Č t v r t é p r a v i d l o : Duše žádostivá v životě duchovním pokroky činiti musí proti zlému duchu právě naopak pracovati. Chce-li zlý duch ji svést k netečnosti, musí se snažit býti ještě tím svědomitější; chce-li pak svědomitost až k úzkostlivosti anebo přepjatosti hnáti, musí se přičiniti, aby se utvrdila v prostředku, aby pokojnou byla a zůstala.

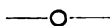
P á t é p r a v i d l o : Zlý duch, který někdy na se bere tvářnost anděla světla, vlévá duši myšlenky, které s jejím zbožným směrem souhlasí, ale konečně přivábí ji ke svým zlým myšlenkám.

Š e s t é p r a v i d l o : Duše musí opatrně dáti pozor na postup svých myšlenek: neboť je-li začátek, prostředek a konec dobrý a směřuje-li jen k dobrému, jest to znamením, že pocházejí od ducha dobrého; pak-li ale duch v postupu myšlenek, které vlévá, něčím zlým končí aneb něčím, co od nepochybně dobrého předsevzetí odtrhuje aneb méně dobré jest nežli to, co si duše z počátku předsevzala činiti aneb též, znepokojuje-li duši aneb ji zbavuje klidu a míru, který dříve měla, jest to patrné znamení, že myšlenky ty pocházejí od ducha zlého.

S e d m é p r a v i d l o : Pozná-li se zlý duch po zlu, k němuž svádí, bude prospěšno, aby duše opět proběhla a prohlédla řadu myšlenek pro zdánlivé dobro vnuknutých, jak zlý duch nejprve pracoval k tomu, aby přerušil její vniterní klid a zbavil ji pokoje, aby ji konečně svedl ke svému převrácenému úmyslu. Zná-li duše z vlastní zkušenosti lest zlého ducha, bude moci budoucně tím snáze se jí vystříhati.

Kniha druhá.

Návod k následování nejsv. Srdce Ježíšova v jeho činném životě.

Kapitola první.

Jak velice jest si vážiti a pečlivě
ostříhati posvěcující milosti.

1. Ježíš: Synu, nezanedbávej milosti, ale
ostříhej tohoto sobě svěřeného statku; neboť
jest tvým pokladem, tvou ctí, tvým štěstím,
tvým nejvyšším statkem.

Činí tě obrazem božím a podobným Bohu.

Poznej, člověče, důstojnost svou, neb tě
posvěcující milost až k podobnosti s Bohem
povznáší, takže jí jsa nad celý svět vyvýšen
nemůžeš se žádným pozemským tvorem při-
rovnán býti.

Co jest lesk hvězd a krása všech tvorů
oproti kráse duše, která ozdobena boží milostí
Bohu samému se podobá?

Pročež povznes se, buď pamětliv své krásy, neposkvřňuj se blátem země této.

2. Jsi-li v stavu milosti, přijímá tě Bůh za dítě své a to dítě nejdražší a nejmilejší.

Cokoliv má on od přirozenosti, ty máš skrze přijetí za dítě, tak že ne jen sluješ, ale i jsi v pravdě dítětem božím (1. Jan 3, 11.)

Rozuměj, můžeš-li, co jest býti dítětem božím, co jest býti milován a ošetřován takovým Otcem.

Synové lidští vychloubají se a za šťastné se pokládají, mají-li moudré, dobré, mocné aneb též bohaté, znamenité a proslulé rodiče; avšak co jsou všechny tyto vlastnosti pozemských rodičů naproti dokonalostem božím?

Oč máš tedy větší příčinu chlubití a radovati se, že máš za Otce Boha samého, Pána nebe i země!

Rozvažuj tedy, jak toto přijetí za dítě boží jest v pravdě ctihodno. Kdežto druhdy vyhnán byv z domu otcovského bloudil jsi v cizině a ve vyhnanství, učinila tě posvěcující milost z otroka svobodníkem, z cizince synem domácím a takto povýšeného obohatila nebeskými dary.

Nepřesahuje-liž to všelikého rozumu a nepovznáší-liž to všelikého srdce, že Bůh člověka synem nazývá a jako se synem nakládá, a že člověk Boha svým Otcem nazývá a s ním jako s otcem obcuje?

Blahoslavený jest, kdo uznává cenu posvěcující milosti, již přijat byl od Boha za syna, a toto nejvyšší šlechtictví své tak vysoko cení, že mu nižádným způsobem nezadáva ničím, nýbrž jako hodný syn takového Otce se osvědčuje!

3. Učinila-li tě milost synem, učiní tě i dědicem božím a spoludědicem mým, tak že věčné království nebeské, které mně po právu přirozenosti patří, tobě mocí posvěcující milosti připadne.

Pozoruje tedy nebe a v duchu patře na slávu a blaženost nebeskou a na všechny věčné statky říkej:

To jsou statky moje, to dědictví mé, budu-li ostříhati milosti.

Pro zásluhy mé uděluje ti tato milost jisté právo na statky nebeské, kterého tě nikdo nemůže zbaviti, leč ty sám.

Zaslíbení boží jest zajisté pevné a Bůh zůstane věrný slovu svému. Promrháš-li však

posvěcující milost, pohrdáš tím i právem svým a jsi vyděděn.

4. Milost ustanovující tě, synu, dědicem, činí tě zároveň společníkem andělů a bratrem svatých.

Je-li ti sladkou radostí míti znamenité společníky, byť i smrtelní a proměnliví byli, jest-li ti radostí míti bratry dle těla, byť i počet jejich dědictví tvé dělil a ztenčoval: jak velikou teprv radostí musí býti tobě, míti pro tuto milost blažené anděly nebeské za společníky a milé svaté boží za bratry, jichž veliký počet dědictví tvého nebeského ani nedělí ani neztenčuje, nýbrž i rozmnožuje a znásobňuje.

A jací bratři, synu, jak četní, slavní, mocní a dobří! Jsou to tvoji starší bratři, již oslaveni vítězstvími a slávou blažených korunováni, sami v bezpečnosti jsouce o tebe pečují, tě opravdově milují, příkladem svým povzbuzují, přímlovou svou podporují, tobě koruny své ukazují a tebe zvou.

Ó té předrahé milosti, která tě činí bratrem takových bratrů! Kéž jsi to poznal, synu!

5. Posvěcující milost mimo to působí, že již i v tomto životě požíváš pravého štěstí; neboť jest základem vniterního míru; bez ní — žádný pravý pokoj, s ní — pokoj úplný.

Kdo se kdy jí protivil a měl pokoj? Kterak pak může býti pravé štěstí tam, kde pokoje není?

Maje však pokoj milosti budeš neustále požívati svaté radosti a nalezneš v soužení mocnou útěchu.

Zachovej se v milosti a budeš míti vždy pokoj a štěstí. Svědky jsou všickni svatí, všickni, již po svém obrácení pečlivě ostríhali boží milosti.

Kdokoli má milost a porovnává stav svůj se stavem předešlého života, může ze zkušenosti říkati: *Lepší jest jeden den v síních Tvých, o Pane, nad tisíce ve stanech hříšníků* (Žalm 83, 11.)

6. Žije, synu, v posvěcující milosti, máš království mé v sobě, takže v srdci tvém jako na trůně sedím a vládnu.

Království mé pak jest v pokoji a radosti Ducha sv., který jest duch lásky a posvěcení.

V království tom neporoučím jako pán svým poddaným, nýbrž vychovávám spíše jako otec syna k spoluvladaření, k němuž jsem ho určil.

Dokud tedy zůstáváš v království mé milosti, spravuji tě zcela zvlášť svou moudrostí,

chráním tě svou mocí, jsem ustavičně s tebou a objímám tě svou láskou.

V království, kde se takto vládne, chrání a miluje, nemáš se čeho báti, synu, nestaneš-li se jen sám zrádcem.

Zůstaneš-li jen věrným, obstojí toto království a bude trvati věčně a všickni nepřátelé vespolek nebudou moci zrušiti ho aneb i jen otrásti jím.

Jak sladko a útěchypno jest to, synu, a jak schopno naplniti tě největší vážností k posvěcující milosti!

7. Viz, synu, kolik a jak veliké statky máš v tomto jediném.

Není-liž ten statek dražší všech statků tohoto světa?

Modli se, synu, abys lépe a lépe, dokonaleji a dokonaleji poznával a náležitě si vážil ceny milosti.

Znaje a oceňuje patřičně milost poznáš, že jest málo aneb jistě ne příliš mnoho, pak-li kdo obětuje nejen bohatství, důstojnosti a dobré jméno a všechna pohodlí života, nýbrž i dle nutnosti zdraví i život, aby si ji zachoval.

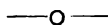
Zdaž si jí skutečně vysoce nevážili moji svatí mučedníci a tolik svatých, v pravdě hrdinské duše, mezi nimi děti a sličné panny?

Zdaž tisícové z nich majíce svobodnou vůli, neobětovali raději všechny statky života ano i život v největších mukách, než aby ji za kterýkoliv statek ztratili?

Nuže, synu, tys synem tak velikých reků, vynasnažuj se všemožně, bdi ustavičně a velice starej se o to, abys zachoval tento drahý poklad, a to tím spíše, že nepřátelé tvoji všechno používají, aby tě o ni oloupili a tebe zkazili.

Vůbec utvrzuj a rozmáhej se, synu, v milosti a prospívej v ctnostech, až dojdeš dokonalosti.

Synu, porozuměl jsi tomu všemu dobře?

Kapitola druhá.

Proč se chtěl Syn boží státi
člověkem.

1. Ježíš: Synu, jediný dobrý jest Bůh (Mat. 19, 17.)

On jest největší dobro, nejvyšší moudrost, nejvyšší moc a nejvyšší dokonalost.

Co tedy může býti lepšího a dokonalejšího, nežli poslouchati a následovati Boha?

Poněvadž však Bůh neviditelný jest a lidé tak velmi smyslní jsou, chtěl jsem, druhá

božská osoba, státi se člověkem a představití se jim v podobě smyslům přístupné, aby tak snáze a příjemněji mohli napodobiti svého Boha.

První lidé měli snahy příliš vysoké žádající a zkoušejíce ve své hrdosti býti jako Bůh, aby jaksi zbožnění jsouce znali dobré i zlé: a hle, padli, ztratili dobré, co znali, a poznali zlé, čeho posud neznali.

Proto chtěl jsem se lidem v lidské podobě zjevití, aby mohli bez odvážlivosti a bez nebezpečenství ve vší jistotě snažiti se dosíci božské podobnosti, aby tak zlého sprostěni byli a dosáhli dobrého.

2. Především však musili lidé býti vykopeni a zapravením dluhů na svobodu propuštěni.

Jejich viny byly velmi veliké, neboť božské Velebnosti učinili tak velikou křivdu, že žádný tvor, nýbrž sám vtělený Bůh mohl božské Spravedlivosti dokonale zadost učiniti a božské Velebnosti odňatou čest zase navrátiti.

Úpěli — bídni otroci pekla — a vzdychali; neboť byli ztraceni, nemohouce sami sobě pomoci.

Tu smilovav se nad nimi přišel jsem mezi ně se Srdcem svým, jež překypuje slitováním,

abych je vykoupil a z bídy vyvedl na svobodu svatou a sladkou.

3. Nebe bylo hříchem uzavřeno a žádný tvor ani na nebi ani na zemi nebyl s to otevřítí je. Kdybych já sám byl nepřišel, abych je otevřel, nemohl by žádný smrtelník vejít do nebe.

Před mým příchodem byl sice znám Bůh v zemi židovské, kde mu několik málo osob věrně sloužilo, ale i to jen pomocí milosti jim udělené z ohledu na mé budoucí vtělení.

Jak málo bylo osob mezi pohany, které s mou milostí spolupůsobily, Boha se bály, spravedlivost konaly a Bohu se líbily!

V jaké temnotě bloudili přemnozí lidé bezstarostně sem a tam, jak potáceli se v tak hluboké, široké propasti zloby!

A kolik jich až posud je, kteří i po skončení díla vykoupení pranic se nestarají o tak mnohé prostředky ku spasení! Vlastní vinou nevědouce aneb na mne zapomínajíce bloudí slepě sem tam a padají ve své špatnosti do záhuby.

Co by bylo tedy z pokolení lidského, kdybych já, Slovo, byl se nevtělil? Ani jeden by nemohl přijít k Bohu — k nadpřirozené blaženosti.

Já však spojil jsem v sobě přijetím těla lidského nejvyšší Velebnost božskou s nejhlubší nízkostí člověka, aby mohli ti, již chtějí, skrze mne přijíti k Bohu a k věčné blaženosti.

4. Přišel jsem, abych oslavil Boha, Otce svého, a zjevil jeho jméno a lásku lidem.

Druhdy bylo jméno boží jakožto jméno Pána svaté a strašné, nyní jest jakožto jméno Otce svaté a líbezné.

Starý zákon byl zákonem bázně, nový jest zákonem lásky; neboť tak Bůh miloval svět, že jednorozeného Syna vydal.

Z lásky k Otci a k lidem vtělil jsem se působením Ducha sv., kterýž jest Duch lásky.

Dílo vtělení jest tedy zcela dílem lásky, ale dílem nezasloužené — neskončené lásky.

5. Přišel jsem s nebe a vracím se opět do nebe ukázav všem cestu tam, aby kde já jsem, i ti byli, kteří jdou za mnou po této cestě.

Já jsem pravda a přišel jsem jako světlo, které v temnostech svítí, aby osvěcovalo každého člověka přicházejícího na tento svět, aby každý mohl jistě a bezpečně jíti svou cestou.

Já jsem život a přišel jsem na svět, aby mrtví život měli a hojněji měli: zde život mlosti, tam pak život slávy.

Než! Člověk jest tak nemocen a sláb, že ačkoliv znovu zrozen k životu milosti, ze zajeťi smrti propuštěn a na cestu k nebi uveden, přece by nemohl následovati mne.

Těžká jest nemoc jeho, veliká jeho mdloba, ale větší ještě všemohoucnost lékaře, větší léčivost jeho nebeského léku, an všelikou nemoc a slabost uzdravuje.

Tímto lékem jest moje tak mnohonásobná milost, cena mého utrpení, dar Srdce mého, který v člověku budí žádost uzdravení, uzdraveného sílí a podporuje v mém následování.

Přišel na svět mohl jsem rychleji nad obra proběhnouti cestou života; avšak veliké množství slabých tak pohnulo Srdce mé, že jsem chtěl delší čas mezi nimi ztráviti, že jsem se zdál s nimi slabým býti, a předcházeje odstraňoval jsem všecky nerovnosti v cestu se stavící, slovem: všem jsem pomáhal a mysli dodával, tak že všickni, kteřížkoliv chtějí, mohou pohodlně vstoupiti do šlépějí mých a s radostí přijíti do nebe.

6. Viz, synu, viz, kterak jsem tě miloval! Činil jsem zajisté to všechno sice pro všechny, ale též pro jednoho každého, tedy: pro tebe právě tak jako bys byl jediný ztracený a nešťastný na celém světě a jako bych s nebe

byl přišel jedině tebe hledati, spasiti a zachrániti.

Následuj mne tedy, neb jsem tak laskavě k tobě přišel, abych tě uvedl do svého království věčného.

V kterémkoliv jsi stavu a poměru, představuj si život můj: ten jest jistá a bezpečná cesta k nebi.

Nemysli, že se tím míní jen můj zevnější život; platí to hlavně o mém vnitřním životě, o mém Srdci: v něm jest sídlo vší krásy, v něm pramen vší ctnosti.

Synu, nenásleduj židů, kteří ve mně jen vnějšího člověka viděli a pranic nerozuměli citům a úmyslům Srdce mého. Vnikni do útrob Srdce mého, prozkoumej, pozoruj je a buď celý v něm.

7. Chtěje mi prokázati vděčnost a lásku, musíš bedlivě snažiti se poznati, co jest mi milé, a to pak také konati.

Musíš však toho na modlitbách hledati, s láskou žádati, s láskou to chápati a s láskou prováděti.

Modlitba jest klíčem k nebi, ano i k Srdci Mému. Otvírej si Srdce mé tímto klíčem a používej všech pokladů jeho.

Kapitola třetí.

Srdce naše má dle příkladu Srdce
Ježíšova zcela Bohu zasvěceno
býti.

1. Ježíš: Synu, první čin Srdce mého po
vtělení Mém byl čin lásky, kterým jsem se
zcela Otci nebeskému obětoval.

Nic nebylo ve mně, jež by nebylo zcela
zasvěceno jemu, jakož ani Otec můj neměl žád-
ného přání, jemuž bych se byl z celého Srdce
svého nepodrobil.

Již tehdaž řekl jsem mu, ne sice slovem,
ale zajisté skutkem: Hle, Otče, přicházím ja-
kožto zápalná oběť vůle Tvé: na počátku knihy
psáno jest o mně, abych činil vůli Tvou; hle,
zvolil jsem to a zákon Tvůj byl uprostřed
Srdce mého (Žal. 39, 8. Žid. 10, 7.)

Již v prvním okamžiku života mého před-
stavil mně Otec všechny práce a obtíže, poní-
žení a utrpení, slovem vše, co bude mi až do
posledního dechu činiti a trpěti.

Všecko přijal jsem s velkomyslným a
obětivým Srdcem dle zalíbení Otcova, oživoval
jsem toto smýšlení Srdce každý okamžik v ži-
votě svém a ustavičně dal jsem se jím vésti,
čině, co se Otci mému líbilo.

2. Viz, synu, obraz pravé oddanosti Bohu: tak máš i ty od počátku své dráhy ctnosti celým srdcem Bohu se oddati.

Není snad v životě duchovním nic tak důležitě, jako opravdová a úplná oddanost srdce; neboť srdce, jež se zcela neobětuje, dokazuje, že není ještě dokonale čisto.

Jsi-li skoupým ke mně, budu i já skoupý k tobě; jsi-li pak štědrým ke mně, budu i já štědrým k tobě a vždy tě štědrostí překonám.

Pak-li se šlechetným srdcem sebe a vše své věnuješ mně, hledaje ve všem upřímné zalíbení mé, provedu tě všemi příhcdami bez úrazu a bezpečně a budu se jaksí považovati nucena tebe spasiti.

3. Tato dokonalá oddanost byla začátkem svatosti všech vyvolených.

Tyto šlechetné a velkomyslné duše pokládaly život plný největších obětí za nic, věnujíce mi bez výjimky vše, co byly a co měly. Proto byl jsem i já k nim štědrý a tak velkomyslný, že pro nadměrnou útěchu již v tomto životě často se nemohly zdržeti slz a již zde zakoušely něčeho z oné blaženosti, kterou v nebi opojeny býti měly.

Nyní však obmezuje většina těch, kteří předstírají oddanost Bohu, tuto svou oddanost bohužel jen na to, co se jim líbí.

Ti věnují se opravdově více sobě samým nežli mně; proto nepřestávají býti otroky sebelásky, zůstávají nešťastni a bez vnitřní spokojenosti a nestanou se schopnými spojení s Bohem.

Ty však, synu, chtěje skutečně svobodným a šťastným býti, odtrhni srdce své ode všeho kromě mne a obětuj mně jedinému všechny své náklonnosti.

Kdybys dovedl srdce své v dokonalé odevzdanosti ke mně zachovati, mohl bys pak ve všech případech zůstatí pokojným; neboť každý nepokoj nepřichází ze zevnějších dojmů, nýbrž z nedostatku sjednocenosti srdce s vůlí boží.

Chtěje dosáhnouti vnitřního spojení se mnou, musíš ode všech tvorů se odtrhnouti a ve všech věcech obětovati se mně.

4. Tvá zbožnost, synu, nebudiž jako mnohých zcela zevnější a pouze v zevnějších věcech; jest to jen larva pobožnosti, nikoliv pravá pobožnost.

Tvá nábožnost buď opravdově vnitřná, zakládajíc se v ochotnosti srdce, bez výjimky podrobovati se pomocí milosti všem mým na-

řízením, a obětovati všecko své, abys mně se zalíbil.

Avšak i na venek musí se tvá pobožnost také jeviti, neboť jsi člověk a žádný anděl, a poněvadž tělo tvé i duše tvá jsou darové ode mne, musí obé přispívati k mému uctění a k mému posvěcení.

Tvé zevnější konání musí býti takřka výtokem překypujícího srdce; tak jen jest pravá tvoje pobožnost a jsi pravým následovníkem Srdce mého.

5. Tato nábožnost, synu, jest účinkem nadpřirozené milosti osvěcující rozum, nakloňující vůli a činící člověka schopným ke všemu, co se týká služby boží.

Této nábožnosti nikdy nedosáhneš pouze přirozenými prostředky, neb jest nadpřirozená ve svém původu i ve svém projevu.

Bez pomoci boží milosti neučiníš ani kroku, kdybys i sebe svatěji mne ujišťoval, aneb jakkoliv se domýšlel, že nábožným jsi.

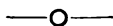
Pros tedy za hojnou milost a ducha nábožnosti: dobrou modlitbou jí dosáhneš; neboť modlitbě všecko jest přislíbeno.

S milostí boží a tvým spolupříčiněním bude snadná a sladká tvá pravá zbožnost, která

mnohým řídícím se sebeláskou jen dle jména známa jest a těžkou se býti zdá.

Ať máš pak citelné útěchy nebo nic, budeš začínati práce mé vždy se stejnou klidností a se stejným prospěchem, dostojíš svým povinnostem a budeš věrným ve svých duchovních cvičeních.

Bez úzkostlivosti a starosti budeš odpočívati v rukou Prozřetelnosti mé, jako dítě na klíně matky své, budeš klidným a spokojeným ve všech poměrech, kterýmikoliv se mi zalíbí vésti tě k životu věčnému.

Kapitola čtvrtá.

V nejsvětějším Srdci Ježíšově znovuzrozeni, máme též ducha jeho znáti a sobě osvojiti.

1. Učeník: Pojdte všickni tvorové, vizte a a divte se: Bůh sklonil nebesa a sestoupil a přebývá mezi námi.

Ó božské dítě! Ó dive lásky! Ó manno andělů, kteří s nebe přišli, aby patřili v jeslích na Tebe!

Ó Ježíši, Synu Boží a Synu Marie Panny!
Ó jak jsi milování hodný ! Jak sladký, co jsi
se stal dítkem, co jsi se stal láskou samou !

Jsi ovšem podivuhodný ve velebnosti
Svého božství, ale podivuhodnější ještě v líbez-
nosti Svého ponížení a slabosti: nanejvýš milo-
vání hodný v neskončenosti Svých božských
dokonalostí, ale slastí srdcí v nadmíře dětské
líbeznosti.

Ó neskončená dobrotivosti, kdož by mohl
zde na zemi v patření na Tebe, ve Tvé lásce
a v plném požívání nejsladší lásky Srdce Tvého
se nasytití ?

Jak sladký jsi, ó můj Ježíši! Jak sladký
jsi i bez toho, co uvnitř skryto jest! Jaký teprv
musí býti vniterní duch Tvůj! Zajisté nanejvýš
příjemný a sladší nad med.

2. Ježíš : Ano, synu, duch Srdce mého
činí takové divy, připravuje takovou slast.

Tento duch můj, jehož láska mně kázala
sestoupiti z lůna Otce do lůna Panny, a mně
jednorozenému Synu přikázala, přijíti tak
laskavě na svět, oživuje a řídí srdce mé usta-
vičně, takže jde, kamkoliv je pudí.

V Srdci mém přebývá plnost ducha ; neboť
bez míry dal ho Bůh tomu, kterého poslal,

Tento duch, jenž jest duch moudrosti a rozumu, duch rady a síly, duch umění a pobožnosti, duch bázně boží a lásky, duch milosti a modlitby: tento duch spočívá na Srdci mém (Is. 11, 2.)

Takový jest duch Srdce mého; duch nadpřirozený, božský, kterýž jest láska; láska všeliké ctnosti obsahující.

Tento duch Srdce mého jest láska, která vede jemně a zároveň mocně k dokonalosti, k obětem, ano pobádá a pohání k hrdinství.

3. Blahoslavený, synu, kdo má tohoto božského ducha Srdce mého a ve všem dá se vésti od něho; neboť ti jsou synové boží, kteří bývají vedeni duchem božím.

Pravého učeníka Srdce mého nečiní ani zevnějšek ani vyznání, nýbrž duch.

Co ti prospěje všechno ostatní, nemáš-li tohoto ducha? neboť kdo nemá ducha mého, není můj.

Bez ducha mého bude ti jednání mé odporné, učení mé nesrozumitelné, přikázání mé tvrdé. A jen potud bude ti všechno půvabné, srozumitelné a sladké, pokud duch můj přebývá v tobě.

Jsi-li duchem mým naplněn, jsou moje úsudky tvými úsudky, mé myšlenky tvými myšlenkami, život Srdce mého je životem srdce tvého,

V tomto duchu vidí každý pravý učeník Srdce mého všecko, posuzuje všecko, jedná a bývá jím pobízen.

Měj ducha Srdce mého, pak čiň co chceš; neboť tento duch ve všem tě povede a chrániti bude.

4. Tento duch můj oživoval všechny svaté; působnost jeho dávala jim světlo, moc jeho sílu, svatost jeho ctnost.

Viz, čemu učil apoštoly a mučeníky, vyznavače a panny, jak je posiloval a vzdělával, tak že pohrdající světem a zapírající se kráčeli jedni k smrti jako k veliké vítězoslávě, druzí s anděly samými jako o závod bojovali, jiní opět obyčejnou cestou ctnosti pevně se ubírali; všickni pak s radostí v mých šlépějích kráčeli a i v největším neštěstí setrvali pevně až do konce mne následující.

Čeho nepodnikli svatí z popudu ducha mého? Čeho neučinili, aby se posvětili, mne více a více milovali a oslavovali a všechny lidi co možná nejvíce získali pro mou lásku a oslavování?

Ti byli dokonalými učeníky Srdce mého, kteří plní ducha mého všechno, co myslili, mluvili, konali a míjeli — celý život svůj spravovali a zařizovali dle jeho vnuknutí,

5. Chceš-li, synu, tohoto ducha Srdce mého poznati, zpytuj a rozjímej nábožně o životě mém; vnikej do Srdce mého, prozkoumej všechny jeho úmysly a rozvažuj o nich.

Ve všech jednotlivých tajemstvích života mého nalezneš účinnou moc ducha mého.

Avšak co by ti prospělo znáti ducha mého, kdybys nepřijal z jeho plnosti?

Proto modli se, synu, modli se horlivě, abys duchem mým byl naplněn aneb aby vliv jeho v tobě se vzmáhal.

Modle se, jak máš, nepochybuji, že ho obdržíš; neboť jsem přislíbil, že dám dobrého ducha těm, kteří za něj prosí.

Čím více se modlíš a lépe rozjímáš, tím hojněji ho obdržíš, tím dokonaleji ho poznáš, tím snáze se budeš držeti jeho řízení.

—o—

Kapitola pátá.

Od nejsv. Srdce dítěte Ježíše
učiti se máme pokoře.

1. Učeník: Jako dítě jsi se narodil, ó Ježíši, a jako pachole jsi nám dán! Zdaž nejsi ten, který jest, a není-liž toto jméno Tvé věčné?

Kdo vypoví rod Tvůj? Tys od věčnosti a budeš na věky.

Moc velikosti Tvé kdo vysloví aneb kdo se odváží vypravovatí ostatní dokonalosti Tvé? (Sir. 18, 4.) Skrze Tebe všechny věci učiněny jsou; Ty vládneš vším; Ty naplňuješ nebe i zemi: a v jakém stavu Tě vidím zde! Jak podivuhodný to div! Bůh, neskončený Bůh, leží jako malé děťátko v tomto chlévě!

Zmařil sám sebe stav se dítětem v cizině, neznám a přece spokojen.

Proč, nejsladší Ježíši, narodil jsi se jako dítě, a dán jsi nám jako pachole?

2. Ježíš: Synu, já přišel jsem spasit, co bylo zahynulo (Luk. 19. 10.) Avšak záhuba pokolení lidského byla tak veliká, že bylo potřeba tohoto hlubokého ponížení Syna božího k jeho pozdvižení.

Člověk upadl v propast pýchy; proto ponížil jsem se v pokoře a sestoupil jsem do její hlubokosti, abych z ní opět vyvedl člověka.

Dříve nežli jsem přišel na svět, zatemnila a převrátila pýcha ducha národů tak velice, že pokoru nejen nepokládali za ctnost, nýbrž spíše za slabost ducha, pohrdající jí.

Protože poznavše Boha neoslavovali ho jako Boha, aniž mu děkovali; ale marnými stali se v myšleních svých, a zatemněno jest nemoudré srdce jejich (Řím. 1, 21.), porušení byli ve snažení svém (Žal. 13, 1.)

Co bylo vhodnějšího a účinnějšího, aby svět byl sprostěn tak velikého a záhubného bludu, nežli příklad neskončeně moudrého a dokonalého Boha, který se tak ponížil, že zmařil sebe a tak zahanbil lidskou pýchu a navždy jí odňal všeliké důvody a zámysly.

3. Pýcha, synu, byla vždy a zůstane pramenem všeho zlého; pokora však začátkem všeho dobrého!

Pokoru, ctnost všech ctností, rodí pravda a živí láska.

Především tedy snaž se poznati sám sebe a Boha, abys dával Bohu, co jest božího, a přičítal sobě, co jest tvého.

Co jsi sám ze sebe? Jsi nic, z něhož tě vytrhl Bůh.

Toto nic jest tvé; život však, který nyní máš, jest majetek boží.

Klameš a svádíš sám sebe, synu, domníváš-li se, že jsi něčím, ačkoliv nejsi nic.

Co máš sám ze sebe v přirozeném anebo nadpřirozeném ohledu? V řádu přirozeném

máš vlohy duševní, smysly tělesné, dary duchovní a zevnější osobní vlastnosti; ale odkud pak to vše máš? A čím jest to?

Odečti, co jest dílo a dar boží, a co ti zůstane? Nic. Tohle jest tvé, vše ostatní patří Bohu.

Avšak co ti Bůh dal, dal ti k dobrému účelu. Chce, abys toho užíval k jeho cti a k svému spasení. Jestliže jsi k tomuto až posud toho používal, učinil jsi jen, co jsi měl; avšak užíval-li jsi toho špatně, nemáš ničeho než vinu nevděku, převrácenost a zneužívání božských dobrodiní.

Co však máš v řádu milosti? Tato jest hlubokou propastí; neboť jest jisto, že nemůžeš nic spasitelného míti a učiniti sám ze sebe bez milosti boží. Cokoliv tedy máš nadpřirozeného a kterýchkoliv ctností a zásluh jsi sobě vydobyl, to vše jest účinek milosti, bez níž bys nemohl ani začíti ani dokončiti. Odměňuje-li je Bůh v tobě, korunuje své vlastní dary.

Musíš ovšem spolupůsobiti s milostí, abys nabyl ctností a zásluh. Avšak co nalézáš, pozoruješ-li blíže toto mé spolupůsobení? Jest článkem víry, že budeš jednou přísný počet klásti ze všeliké obdržené milosti; neboť jest

povinností tvou spolupůsobiti tak, aby každá milost nesla své ovoce.

Zdaž nenaplnila tato myšlenka i svaté smýšlením nejhlubší pokory? Jakou tedy pokoru by musela vlíti teprve tobě, který tak často špatně spolupůsobíš s milostí, ba ji i zanedbáváš?

Poněvadž ani spočítati nemůžeš, kolikrát jsi zameškal spolupůsobiti s milostí, pomni, kolikerým a jak velikým jsi — dlužníkem božím pro zanedbávání aneb špatné užívání jeho darů nehledě k své nicotě a k své slabosti v řádu milosti.

Synu, když jsi jedenkrát pochopil povinnost, že musíš spoluúčinkovati s milostí boží a že dobře máš užívatí darů nadpřirozených, uznáš, jako svatí, že máš tím více hluboce se ponižovati, čím více jsi přijal.

4. Avšak jest ještě něco, co jest nižší a špatnější. Pozoruj svou bídu, své vady a hříchy a pomni, čeho jsi pro ně zasloužil.

Není-liž pravda, kdybys byl přijal za ně dle zasloužení, že bys byl vším právem pohrdán ode všech, kteří jsou na nebi, na zemi a pod zemí, a že bys byl vydán věčnému zatracení.

Jestli však jsi ničeho neučinil, proč bys zasluhoval věčného zavržení, nemůže se proto

vypínati, neboť že jsi byl uchráněn hříchů smrtelných, není jen tvojí zásluhou, ale hlavně dílem milosti.

Za jedinký byť i všední hřích, kterým jsi urazil nekonečnou Velebnost boží, zasloužil jsi více pokorení, nežli ti může připravit celý svět.

5. Co jsi medle, synu, ve vši své podstatě? Co jsi proti všem lidem? Věru kapka v moři. — Co jsou všichni lidé proti všem nescíslným andělům? Méně než země proti nesmírnému nebi. — Co jsou andělé proti Bohu samému? Tolik co nic; neboť rozdíl jest nekonečný. Co jsi tedy ty, nepatrný tvore, který v některém koutečku země jsi skryt, co jsi proti nekonečnému Bohu?

Co jsi tedy v pravdě, synu, aneb co máš, že jsi na to pyšný? Zdaž tě nemusí spíše ponížiti vše, co máš?

Nepravím to, synu, abych tě zahanbil, nýbrž abych tě jako nejdražší dítě Srdce svého napomenul, abys nepadl a nezahynul sveden pýchou.

6. Jedině Boha má každý tvor ctíti a velebiti; neboť On jediný jest v pravdě a nade všecky hoden přijímati panování a moc, slávu a velebení a nejvyšší úctu na věky věkův.

Všechny dokonalosti, které mají tvorové, jakkoliv znamenití, jsou jen slabé paprsky dokonalostí božích, které jsou v každém ohledu neobmezené a nekonečné.

I kdyby to Bůh byl nepřikázal, musel by jej každý rozumný tvor uznávati a ctíti pro jeho nekonečné dokonalosti.

Ano tak nutně musí Bohu především dána býti čest, že ani sám k tomu nemůže býti lhostejným; neboť On jediný jest sebe hoden.

7. Jakkoliv drahá jest, synu, známost Boha a sebe samého a jakkoliv schopna jest, by tě ponížila, není přece pokorou samou; neboť ctnost není v rozumu, nýbrž v srdci.

Také nespočívá ctnost pokory v ponižování se, nýbrž spíše v lásce ku ponižování; neboť ctnost vůbec spočívá jen v dobrém směru vůle!

Jak mnozí se ponižují a bývají od jiných ponižováni a nejsou poníženi! Jak mnozí projevují zevně pokoru jsouce uvnitř pyšnými.

Má-li ctnost býti skutečně ctností hodnou mých učeníků a pokořování skutečně činem ctnosti, musí býti konána z lásky neb z nadpřirozeného popudu srdce.

Pravou ctnost pokory máš, synu, tenkrát, když tyto nadpřirozené pravdy srdce tvé povzbuzují, abys vyhledával sobě pokud možná

příslušného místa, abys dal Bohu, co božího jest: díkůčinění, čest a slávu, a sobě, co tvého jest: nic a naprostou nehodnost. A které jest místo tvé? Ach, synu, místo, kterého si's zasloužil, jak jest nízké! jak hrozné!

Avšak viz lásku Srdce mého! Já stal jsem se člověkem, abych tě potěšil, tebe opět povznesl; pro tebe jsem se ponížil, a vykázal jsem ti ctihodnější a lepší místo; od této chvíle má býti místo tvé po mém boku. Než, kde mne nalezneš? Jako malé dítě v jeslích vypověděné a neznámé v Egyptě, skryté v Nazaretě, v práci a utrpení za mého veřejného života, všude na posledním místě, jak v životě, tak při smrti.

8. Po mém boku jsi, synu, vzdálen pýchy, která Bohu i lidem jest v nenávisti, která otvírá cestu všelikým nepravostem, ničí všecken květ mladosti, zbavuje vší zásluhy, hromadí tresty, pohrdá příkladem Srdce mého a následuje šlépějí ďáblových.

Blahoslavená však ctnost pokory, kterouž nalezá člověk milost u Boha i u lidí. Neboť Bůh, který se protiví pyšným, dává pokorným milost; ba i pyšní sami pohrdají pyšnými, obdivují však pokorné.

Pokora jest první ze všech ctností; bez ní nedosáhneš žádné, spíše ztratíš každou ctnost. Ona plodí, živí a udržuje všechny jiné ctnosti. O šlechetné ctnosti pokory, která činí člověka opravdově velkomyslným, a působí, že přemáhá nejen veliké obtíže, nýbrž i sebe samého.

Pyšný úzkostlivě a bázlivě bojuje sám se sebou před lecjakými pokořeními a brzo se dává zastrašiti naskytujícími se obtížemi a zdržuje se jimi. Pokorný však již dávno se přemohl, překonal obtíže a kráčí chodlaně a klidně dále.

Pokora jest věru ctností silných a krotí duše velikých; neboť pokorný pln nedůvěry k sobě a pln důvěry v Boha zaměňuje sílu boží za svou vlastní slabost a může pak v Bohu všecko.

On jest i postrachem ďáblům, kteří se ho více bojí než každého jiného smrtelníka.

Pokora jest konečně silná ctnost; neboť dává člověku takovou pevnost, že se nedá pohnouti ani slovem ani skutkem jiných, aniž se dá odstrašiti svou vlastní bídou a chybností.

Cokoliv tedy odstrašuje aneb oslabuje, není ctností pokory, nýbrž jen jejím stínem; neboť tato šlechetná ctnost nečiní tak nedůstojných věcí.

9. Synu, ačkoliv není nic spravedlivějšího, potřebnějšího a výbornějšího nad pokoru, jest přece proti přirozené náklonnosti, aby si člověk neliboval v ničem a všechnu čest ve všem zcela na Boha obracel, sobě nic nepřipisoval, než vlastní nehodnost, aby byl se mnou na nejposlednějším místě a miloval, co Srdce mé miluje.

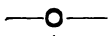
Věru, ptáme-li se přirozenosti, ustupuje s hrůzou. Chceš-li však, synu, býti učeníkem Srdce mého, nesmíš poslouchati přirozenosti, nýbrž milosti, jednati ne z přirozené náklonnosti, nýbrž z lásky k Bohu, tak že následuješ Srdce mého i bez ohledu na odpor přirozenosti.

Když takto budeš jednati, povede se ti jako mým svatým, kteří povýšení byli nad svou přirozenou náklonnost a tudíž pokora zdála se jim býti sladkou a v pokořování měli zalíbení.

Zjednej si modlitbou a rozjímáním mocnou pomoc mé milosti, udatně s ní účinkuj. Vzchop se a buď pokorný duchem i srdcem, až nabudeš v myšlení, řeči a jednání pokorném zručnosti a lehkosti.

Vždy měj, synu, příklad můj před očima a pamatuj na má slova. Hle, jako malé dítě dávám ti nové přikázání, přikázání Srdce

svého: Uč se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný Srdcem.

Kapitola šestá.

Nejsv. Srdce Ježíše v chlévě
narozeného učí nás svaté chu-
době.

1. Učeník: Po Tobě, Pane Ježíši! touží
srdce mé, Tebe hledá, Tebe miluje duše má,
oznam mi prosím, kde přebýváš.

2. Ježíš: Pojď, synu, pojď a viz. Toť ti
znamením: nalezneš mne chudého v chlévě.

Vstup jen a slyš, co dí Srdce
mé: „Lišky mají svá doupata,
ptáci nebeští svá hnízda, ale
Syn člověka nemá kam by hlavu
svou položil” (Mat. 8, 20.)

A přece jest, synu, všechna země se vším,
co na ní jest, má; byl jsem nejbohatším a stal
jsem se nejchudším.

Od chléva, kde jsem se chudým narodil,
až ke kříži, na němž jsem chudý zemřel, byl
jsem vždy v dokonalé chudobě, kterou jsem
jako svou matku miloval a dětinně ctil.

A proč, myslíš, jsem miloval tak chudobu ? Proto, že Srdce mé plné jsou pokory a lásky horlivě koná tyto ctnosti a živě žádá, by se jimi srdce lidské povzneslo od pozemských a vratkých věcí vzhůru k nebeským a věčným statkům.

Blažení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské (Mat. 5, 3.) Blahoslaveni jsou, neboť jsou prosti největších nebezpečí věčného spasení; blahoslaveni, nebo mají spasitelnou příležitost ke konání přecetných ctností; blahoslaveni konečně, neboť jsou Srdci mému podobnější.

Synu, nemíti ničeho, neb trpěti nedostatek ve všem, není ještě ctnost chudoby; neboť pravá ctnost chudoby záleží v úplném odtržení srdce ode všech stvořených věcí z lásky ke mně. Skutečně z lásky ke mně všeho pozemského se odříci, nemíti ničeho za svůj majetek, nepřikloniti srdce svého k žádnému tvorů, toť dokonalost chudoby.

Nejsou všichni k této, ale všichni jsou povoláni k oné; and spíše by prošel velbloud dírkou jehelní, než by vešel kdo bez ducha chudoby do království nebeského. Neboť kdo aspoň srdcem se neodříká všech věcí, nemůže býti mým učníkem (Luk. 14, 33.)

3. Synu, není nic záhubnějšího než láska k penězům, neboť porušuje úsudek a svádí srdce; a poněvadž všecky věci slouží mamoně, stává se tato láska náruživostí, která tak velice zaslepuje, že lakomec má i svoji nesmrtelnou duši na prodej za statek pomíjející.

Svatí užívali pozemských věcí, aniž přilnuli srdcem svým k nim, jsouce i v největším bohatství chudí duchem. .

Mnozí bohužel dají se svést od nepřítele spasení našeho zdánlivou ctností. Ve své lsti totiž předstírá lidem, že bohatství aneb hojnost pozemských statků jest něco zcela lhostejného a k mnohému užitečného; proto jest dovoleno žádati jich a dychtiti po nich.

Avšak kdo se takto dá oklamati, brzo zakusí, že jest zapleten do klamných tenat ďáblových, že je sevřen bludem, tmou a velikou převrácenou náklonností, že je neschopen, by dosáhl dokonalosti stavu svého a že v nebezpečenství vydává spásu duše své.

4. Synu, máš li bohatství, nepřikloňuj k němu srdce svého, neboť jsi více jeho správcem nežli pánem; nezřekneš-li se ho docela, pak ho užívej k mé cti a ke svému blahu jak toho vyžaduje vůle Boží.

Musíš býti ochoten a oddán do vůle mé, i kdybych od tebe žádal, abys dokonale se zřekl bohatství nebo kdybych tě zbavil všeho tvého majetku.

Jsi li chudým, synu, raduj se a nezbavuj se tak veliké zásluhy netrpělivostí v chudobě.

Nestyď se býti nízkého stavu aneb i chudým pro mne, vždyť ani já jsem se nestyděl býti chudým pro tebe; nýbrž chlub se raději tím, že máš, co jsem vyzískal tolikerými a tolikými poníženími.

5. Ať jsi chudý nebo bohatý, cti svatou chudobu a konej ctnost, která jest Srdci mému tak drahá a tobě tak užitečná.

Není stavu, v němž by člověk nemohl a nesměl konati tuto ctnost. Denně naskytují se ti k tomu mnohé příležitosti; v obydlí, v nábytku, v oděvu, v pokrmu a nápoji a ve všem ostatním.

Neboť ve všech těchto věcech brzo něco schází, čeho není nevyhnutelně zapotřebí, brzo jest něco přirozenému pohodlí protivné, brzo může něco, co přispívá k pohodlnosti, býti odejmuto beze vší ujmy.

Synu, miluješ-li chudobu skutečně ze srdce, jak máš, nebude ti nikdy scházeti míst a příležitostí, abys se v ní cvičil.

Jak mnozí jsou skutečně chudi, kteří nemají ze své chudoby nejen žádné zásluhy, ale jí zneužívají k rozmnožení své bídy a k urážení Boha! Kéž by to uznali! Místo hořkosti vážili by ze své chudoby sladkost a posvěcovali by se.

6. Ctihodné jest přede mnou jméno chudých duchem, kteří chudobu milují a konají, buď z nouze, buď z dobré vůle; s těmi důvěrně obcuji, neboť srdce jejich jest jako dobrá půda, která přijímá dobré sítě slova mého a přináší stonásobné ovoce.

Kdo je šťastnějším nad toho, který má svatou chudobu? Máť zajisté, cokoliv si přeje na světě. Kdo jest nad něj bohatší? Vždyť jeho jest království nebeské.

Nezanedbávej tedy, synu, svého posvěcení, abys nahromadil sobě pokladů pozemských; nýbrž přičiň se přede vším, abys se posvětil a nashromáždil si pokladů nebeských.

Kde jest předmět lásky tvé, kde tedy tvůj poklad, bude i srdce tvé.

7. Pravdať, synu, pro člověka, jenž sám sobě je ponechán, jest velmi těžko, pohrdati bohatstvím a konati vniterní i vnější skutky chudoby.

Proto musíš se horlivě modliti, aby boží milost ve spojení s tebou dovedla toho, čeho záslužným způsobem sám ze sebe nemůžeš.

Cítíš li odpor k chudobě, modli se proti svému vrozenému odporu tím vroucněji, aby milost nešetřila této nezřízené náklonnosti, nýbrž úplně ji zničila. Až srdce tvé zcela odtrženo bude, pak bude hledati vůle a cti boží.

Ano, synu, jsou li náklonnosti srdce tvého dobře spořádány, shledáš s milostí boží, že ctnost chudoby je nejen snadnou, ale i sladkou.

Kapitola sedmá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo, o samotě mezi anděly přebývající, učí nás sv. čistotě.

1. Ježíš: Pojď, synu, do svatyně, jeskyně betlemské, chci tu mluvit k tvému srdci, chci ti tu zjevití tajemství Srdce svého.

Pohlédni se, synu, a pozoruj všecko; viz, co jest kolem mne, co jest v mé společnosti.

Učeník: Vidím, Pane, panenskou Matku, panenského Pěstouna a zástup andělů, radujících se z Tvé přítomnosti a prozpěvujících. Vidím Tebe, nejkrásnější Ježíši, beránka božího bez

poskvrny! Vidím nevinnost, prostou všeho, co lichotí smyslům, a naplňující líbezností svou nebe a rozkoší zemi.

2. Ježíš: Nad tím, synu, má Srdce mé radost a zalíbení; neboť ve své čistotě pase se mezi liliemi.

Já svatost sama, zrozen z čisté panny, ošetřován od čisté panny, jsem nejněžnější milovník čistoty a nenávidím z celého Srdce, co jest této ctnosti škodlivě a protivno.

Srdce mé jest pramenem svaté čistoty; z něho čerpají všichni, kteří chtějí mně býti milými.

Ano z tohoto pramene pijí všichni milovníci Srdce mého, každý dle své chápavosti, lásku k čistotě, která právě jest známkou, po níž se poznávají.

3. Co jest výbornějšího čistoty? Ctností tou vzdáváš Bohu, duchu čistému, libou úctu duševní; jí ctíš mé tělo; ctíš Ducha sv., jehož jsi živým chrámem.

Tato ctnost činí lidi anděly, ano povznáší nad nebeské duchy.

Ano, synu, kdo jest cudným, jest andělem, či spíše stojí co do zásluh nad anděly; neboť čím jsou andělé svou přirozeností, tím jest on ctností.

Čistota je ctí církve, vítězstvím milosti, květem života, okrasou těla i duše, překrásným obrazem nebes.

4. Ó jak krásný jest čistotný život! Nesmrtelná jest památka jeho, neboť u Boha známý jest i u lidí (Moud. 4, 1.)

Podivná ctnost, která sděluje svou moc a krásu nejen duši, ale i tělu.

Čím jest lilie mezi květinami, tím jest čistota mezi ctnostmi; její skvělost a líbeznost těší a baví zázračně i nebešťany.

Její líbeznost naplňuje všechna srdce tak velice radostí, že není nikoho na světě, aby, je-li rozumným, jí neobdivoval.

5. Člověk s čistým tělem a čistotnou duší vniká až do nebe, až do svatyně božství, dochází až k důvěrnému obcování s Bohem a s anděly.

Tělesný však člověk válí se v blátě, jako nemá tvář, nechápe ničeho duchovního, má zalíbení jen na smyslných věcech, které jsou tělu i duši stejně záhubny.

Jak bídny jest tělesný člověk! Jak opovržený před nebem i zemí! Jak podobá se nitro jeho ďáblu, duchu nečistému.

6. Jak velice se tresce tato opovržení hodná nepravost; svědkyní jest vlnami potopy po-

hlčená země, svědkyní ohněm a sírou ztrávená Sodoma, svědkem každý nečistý, jenž ponechán jest své převrácené smyslnosti, svědkem přede vším a nade všechno jest peklo.

Čistota pak zachovává od tyranské narušivosti, poskytuje nejsladší mír, naplňuje celého člověka nebeskými radostmi a zdobí ho pečeti vyvolených.

7. Kdo, synu, jsou miláčky mého Srdce? Zda nejsou jimi čistotné duše? Tyto naplňují čistotou své lásky Srdce mé zvláštní sladkostí; obírají se častěji se mnou a hledí, kterak by se mi zalíbily před jinými; jsou vnitř i zevnitř světější a mají také havou touhu žíti jediné pro mne.

Ty snáze pochopují tajemství Srdce mého, zakoušejí více sladkostí ducha mého, jsou horlivější, obyčejně i velkomyslnější.

Z mé strany sdílí se Srdce mé hojněji s nimi, vylévá na ně proud dokonalé lásky a čistějších radostí, chová pro ně zvláštní milosti a přízeň.

Ty vpouštím do útroby svatyně Srdce svého, s nimi důvěrněji obcuji. Mají blíže mne státí, jako jednou v nebi, tak nyní již na zemi.

Ať je stav tvůj jakýkoliv, chceš-li býti Srdci mému zcela zvláště drahým, chceš-li za-

kusiti na sobě plnost jeho něžnosti, chceš-li požívatí božské slasti v plné míře, buď čist na těle i na duši.

8. Synu, tento poklad nosíš v křehké nádobě a ztratíš ho snadno, nebudeš li opatrným. Musíš se však varovati přílišné bojácnosti, neboť i tato jest často příčinou pádu.

Přede vším ostříhej srdce své, ovládej jeho náklonnosti, drž na uzdě jeho myšlenky; neboť necháš li srdce své svobodně tékati sem tam, nezůstane dlouho čisté.

Nebuď nikdy zcela bez práce; neboť lenivý život jest ložem ducha nečistého.

Nebuď s nikým příliš důvěrným, byť i byl svatým neb divotvorem.

Prchej před nebezpečnými příležitostmi jako před morem. Ó jak mnozí jinak dosti bezpeční v nich bídne zahynuli!

9. Odvracej oči své, aby neviděly svůdné marnosti; buď skromným, bez skromnosti žádná čistota.

Opleť uši své trnům, aby jím nevníkl nepřítel do srdce.

Ostříhej jazyk svůj nejen před nepočetnými řečmi, nýbrž i před všelikou rozpustilou zábavou, které užívá ďábel, aby pokoušel tebe a jiné.

Buď střídým v jídle a pití, abys uchránil tělo své od rozčilení, ducha pak posilnil.

Umrtnuj cit nejen v tom, čeho se nemáš dotýkati bez hříchu, nýbrž i v tom, co dráždí smyslnost a zlobou ďáblovou rozčiluje náruživosti.

10. Věz však, synu, že ani při všech těchto opatřeních nemůžeš zachovati tuto tak drahou, tak krásnou a zároveň prospěšnou, ano potřebnou ctnost jinak, leč pomocí milosti boží.

Pročež vyprošuj si často tohoto nebeského daru, vyprošuj si ho horlivými modlitbami, přimluvou mé panenské Matky, mého panenské Pěstouna, svého anděla strážce a všech nebešťanů.

Zlý nepřítel, který ví, že člověk čistotou až ke kůrům andělským se povznáší a tam místo si zasluhuje, které byl nečistý duch ztratil, zuří závistí a vynakládá vše, aby zbavil člověka právě této ctnosti.

Neboj se však, synu, a srdce tvé se neznepokoj; máš dosti na milosti mé, nezanedbáš-li jen prostředků.

11. Buď na stráži, abys nevydával se opovážlivě v nebezpečenství, ani připisoval sobě po přemoženém pokušení čest vítězství; neboť něco takového mohlo by se státi z pýchy a

mstilo by se to v pravdě zahanbujícím pokorením.

Avšak s pomocí mé milosti budeš tím čistotnějším, čím budeš pokornějším; neboť dar cudnosti může ti zasloužiti jen pokora. Toho nezapomínej, synu.

Chceš-li této ctnosti dokonale nabýti, musíš míti ke mně horoucí lásku, neboť jen ten dochází k dokonalé čistotě, kdo je dokonalý v lásce k Ježíši. Zachovávej, synu, toto tajemství v paměti a v srdci.

Kapitola osmá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás
z jeslí svaté poslušnosti.

1. Ježíš: Slyš, synu, chci tě něčemu učit, čeho jsi ještě nikdy dostatečně nepoznal, čemu ještě nikdy dostatečně's neporozuměl.

Nauč se jednou od Srdce mého a pamatuj dobře, co je poslušnost; viz, od jeslí až do posledního mého vzdechnutí byla poslušnost mým pokrmem, mým životem.

Hleď pozorně a nábožně na můj příklad a rozvažuj úmysly srdce mého.

Položí-li mne do tvrdých jeslí, jsem spokojen, ležeti v nich; vezmou-li mne do rukou, jsem spokojen býti nesenu; kamkoliv mne položí, jsem rád.

Čemukoliv chtějí ti, jimž můj nebeský Otec dal nade mnou dozor, chci i já; chci jen tomu, čemu oni chtějí, a čemu nechťejí, nechci ani já.

Srdce mé neptá se, proč mne chtějí raději tu než tam, proč raději tak a ne jinak chtějí. Úsudek toho, který nade mnou má moc, jest úsudkem mým.

2. Viz, synu, já vševědoucí a všemohoucí Bůh, tak jsem se co nejpokorněji podrobil tvorům, abys ty, v úsudku a chtění obmezen, se naučil podrobovati se těm, kteří zastupují u tebe místo mé.

Buď jich tedy poslušen s podrobeným srdcem ve všem, v čem mají nad tebou moc, ať jsou světští neb duchovní představení; neboť všeliká moc jest od Boha.

Poslouchaje tedy představeného posloucháš mne samého; ano podrobuješ se mé moci jemu sdělené.

3. I kdyby představený méně byl nadán ctnostmi a dobrými vlastnostmi, není přece žádné příčiny, abys byl méně poslušným; neboť

jeho moc není proto menší aniž jest proto méně mým náměstkem.

Protož zachovávej a čiň, cokoliv ti poručí, pokud jen neporučí něco hříšného; dle skutků jeho však činiti nemusíš.

Nehleď na osobu toho, který ti poručí, nýbrž jen na to, co ti poručí, a vykonej to věrně, jako bych ti to přikázal já.

Ať je představený jakýkoliv, ať jedná jakkoliv, co je ti do toho? Ty mne následuj; sjednoť se se Srdcem mým, s vůlí mou, a o ostatní se nestarej.

4. Plniti jen vůli jiného, není ještě ctnost poslušnosti. Nečiní-liž toho i zvířata a stroje?

Vyžaduje se krom toho, abys při plnění vůle svého představeného to, čeho žádá, přijímal s oddanou vůlí, abys takto plnil s ochotným srdcem vůli mou zjevenou tobě představenými.

Může se ovšem státi, že vrchnost poručí něco ve zlém úmyslu anebo z převráceného důvodu, jest to přece vůle má, abys ochotně plnil, co poručeno, pokud není hříšné. Jáť jsem, kterýž budu souditi vrchnost, která poručí, i poddaného, který poslouchá, a odplatím každému spravedlivě.

Synu, nenásleduj těch, kteří sami sebe klamou hledíce nějak získati představeného pro svou vlastní vůli; neboť i když se jim to podaří, neplní přece mou, nýbrž svou vlastní vůli; nekonají ctnosti poslušnosti, nýbrž své sebelásky. Nedávají se vésti ode mne, nýbrž vedou sami sebe.

5. Aby však ctnost poslušnosti byla dokonalejší, jest žádoucno, abys též svůj rozum a svou vůli podrobil mé božské vůli v osobě představeného maje za to, že to jest pravé, čeho poslušností žádám.

Čím méně poznáváš příčiny toho, co se ti poroučí, a čím méně přiměřeným se ti zdá dle tvého náhledu, tím dokonalejší jest tvá poslušnost a tím větší tvoje zásluha, když podrobíš rozum svůj a ochotně vyplníš příkázání.

Potlačuj tedy beze všeho, co ti proti tomu vnuká pýcha a přirozená nechuť, a věř jednoduše, že má božská vůle tobě v představených zjevená má dobré ano nejlepší důvody, i když jich nepoznáváš.

Často se stává, synu, že ani poddaný ani představený nepoznávají pravých důvodů, proč chci, aby poddaný na rozkaz představeného něco činil. Oba jsou často slepými nástroji mých skrytých úmyslů.

Kdybys měl pravou pokoru srdce a horoucí lásku ke mně, nezdálo by se ti ani tvrdým ani těžkým odříci se pro mne svého úsudku a své vůle; spíše bys poznal, jak nejvýš potěšujícím a sladkým měřítkem všeho dobra jest, když je slepý rozum tvůj veden mou nekonečnou moudrostí, a když vůle tvá nakloněná ke všemu zlému je sjednocena s božskou mou vůlí.

6. Jest něco velikého poslušnost; ano sama sebe přemáhati, sebe bez výminky zcela darovati a k dokonalé oběti se věnovati, věru, toť vznešená ctnost.

Zdaž nežádám nade všecko a přede vším obět poslušnosti? P o s l u š n o s t j e s t z a j i s t é l e p š í n e ž l i o b ě t i (1. Kr. 15, 22.)

Kdo jest silnější nad poslušného? Muž poslušný bude hlásati vítězství (Přís. 21, 28.), ano ve všem bude míti úspěch; neboť nehledá než božské vůle mé a té dosahuje v každém případě.

K čemu není odhodlána poslušnost? Potřebuje jen rozkazu a podniká všecko. Dovede mnoho velikých věcí, pro které nemá neposlušný ani síly ani odvahy.

7. Není bezpečnější cesty nad poslušnost; poslušný nikdy nezbloudí a kdo podrobuje

úsudek a vůli řádné mocnosti, nemůže zahynouti. Kdo však ne poslouchá, nýbrž svou vlastní vůlí a úsudkem se řídí, pohrdaje vůlí své vrchnosti, vždy bloudí a zahyne.

Poslušný jest jist svou odměnou za své skutky a netřeba ani, by kladl z toho účty; neboť představení, kteří ho spravují, musí na místě jeho klásti počet.

8. Konečně, synu, jest poslušnost tak potřebna, že všechny skutky jí protivné, třebas dobré, se mi nelíbí a nemohou ti býti záslužné.

Žádný stav, žádné povolání, žádný člověk není z poslušnosti vyňat, neboť bez poslušnosti neudržel by se pořádek, který ustanovil sám Bůh, jenž podstatně miluje pořádek.

Kdekoliv jsi, z poslušnosti jsi. Buď tedy přesvědčen, že nikde lépe nemůžeš býti a nic méně milejšího a sobě prospěšnějšího činiti, než co předpisuje poslušnost.

Blahoslavení poslušní! Jsou v pravdě svobodnými, požívají velikého pokoje a krácejí ustavičně pravou cestou bezpečně k nebi; neposlušní však vzdýchají pod těžkým jhem své vlastní vůle, nemají pokoje srdce a jdou vstříc pracně příkrou cestou záhubě.

9. Odkud pochází, synu, že je ti poslušnost obtížnou? Zajisté odtud, že hledíš v předsta-

veném na jeho osobu, jeho vlastnosti, jeho jednání a příčiny jeho rozkazů, ne však, — jak přece se vyžaduje, — jediné čistým, prostým okem víry na boží vážnost a vůli.

To není ten příklad, který jsem dal, synu; to není smýšlení Srdce mého; neboť ačkoliv jsem byl moudřejší a lepší všech lidí, kteří měli nade mnou moc, byl jsem přece jich ze Srdce poslušen bez ohledu na osobu nebo vlastnosti, aniž jsem zkoumal důvody jejich rozkazů.

Ochotně a věrně jsem uposlechl i rozkazu císaře Augusta z docela jiného úmyslu daného, jako by to byla vůle Otce mého nebeského, a naplnil jsem tak skutečně vůli Otce svého, že jsem se narodil v Betlémě, jak proroci byli předpovídali.

Projdi celý můj život a najdeš množství podobných případů.

Patř sem, synu, a jednej dlo obrazu, který ti ukázalo Srdce mé. Budeš-li tak činiti, shledáš, že poslušnost jest lehkou, sladkou a plnou útěchy.

Kapitola devátá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás svým obřezáním mrtvení srdce.

1. Učeník: Sotva jsi mezi nás přišel, nejsladší Ježíši, slasti nebes! a již proléváš krev svou. Rci přece, prosím, jaký byl při tom úmysl Srdce Tvého! Zjev mi city, jimiž bylo proniknuto při tom Srdce Tvé; neboť žádám přivlastniti si úmysly a pocity Srdce Tvého.

Ježíš: Dobře, synu, nesmíš se zastavovati při tom, co padá do smyslů, nýbrž vnikej až do Srdce mého.

Viz tedy a rozvažuj, v jakém stupni umrtveno jest Srdce mé. Věděl jsem, že nejsem vázán zákonem obřízky, že naplněním jeho budu připočten mezi hříšníky a od lidí málo vážen. Věděl jsem, jak bolestno bude pro tělo a jak snižující pro duši mou, a přece Srdce mé zvítězilo nade všemi rozpaky, byvši vedeno vůlí boží a rozníceno láskou.

To jsou, synu, city Srdce mého; ty hled si osvojiti.

Všecko je v Srdci mém dobře spořádáno; v celém mém člověčenství nic není nepořádného. A přece nečinil jsem nikdy ničeho pouze proto, že po tom toužila lidská přirozenost.

Nikdy neradil jsem se s přirozenou náklonností aneb odporem, nýbrž ve všem i ve věcech pouze přirozených jednal jsem z důvodů nadpřirozených.

Vůle Otce mého nebeského byla mi jediným podnětem, abych jednal a trpěl dle jeho zalíbení s ochotným Srdcem.

2. Hle, synu, příklad, kterého následovati musíš, chceš-li býti pravým učeníkem Srdce mého.

Prozkoumáš-li dobře srdce své, nalezneš, že jest jaksí rozděleno ve dva díly, z nichž každý chce panovati.

Jeden jest nižší — smyslnost, druhý jest vyšší — rozum. Onen zkažen jest hříchem prvotním, tento jest ještě osvěcen světlým paprskem s hůry.

S oním jest obyčejně ve spojení zlý duch, kdežto dobrý duch jest spojen s tímto.

Nižší díl snaží se srdce ovládati hlavně pýchou a samoláskou, v jejichžto společnosti jsou všechny ostatní nepravosti.

Vyšší pak díl hledí přemoci a podrobiti si nepřátelsky odpírající nižší díl hlavně oběma ctnostmi pokory a lásky, které táhnou za sebou všechny ostatní.

3. Tyto dva díly, synu, jsou oni nepřátelé domácí, kteří skoro ustavičně jsou vespolek v boji; neboť jejich úmysly jsou si zcela odporňy a mohou býti sice podmaněny a potlačeny, ale nikdy na dobro zničeny.

Vyšší díl jest svou svobodou s pomocí milosti boží tak mocný, že ho nemohou přinutiti ani nižší díl ani celý svět a peklo s ním, aby se podrobil.

Proto vynasnažuje se nižší díl, s pomocí zlého ducha všelikým způsobem na něj útoky činiti, jej znepokojovati, šiditi aneb trápit. Užívá všech schytralostí; brzo jest prudký, brzo lichotný, nyní jest zjevně plný nepravosti, jindy zdánlivě ctnostný, jednou ukazuje se jako nepřítel, podruhé zase jako přítel.

Nejsi-li dosti pozorným, sotva je rozeznáš. A přece jest to nanejvýš důležito, abys je rozeznal, neboť jen takto řídití budeš dobře srdce své, unikneš klamu, zapudíš marné strachy, budeš míti vnitřní pokoj a zachováš ho i v největších souženích.

Čím více jest jeden z těch dílův umrtven, tím živější jest druhý a tím snáze vítězí.

4. Co tedy především v srdci svém mrtviti musíš, synu, jest právě tento nižší díl, tato nepořádná přirozená žádostivost, která

se nazývá také smyslností. Nikdy nesmíš ustáti ji přemáhati.

Dá-li se někdy tento nepřítel na útěk postrašen tvou zmužilostí aneb coufne, čekaje na lepší příležitost, vyhledej ho opatrně v jeho úkrytu sám, a pronásleduj ho s novou horlivostí.

Poznáš ho z toho, že se tlačí z nezřízené náklonnosti neb cdporu přes meze pořádku od Boha stanoveného. Tlačí se buď příliš vysoko anebo příliš nízko.

Jednak tedy pyšný směřuje příliš vysoko a chce vyzkoumati a prohlédnouti nezpytatelné rady boží spoléhaje na své vlastní vlohy. A ačkoliv ani tomu nerozumí, co jest pod ním, chce přece svým slabým, slepým rozumem změřiti moudrost, moc a ostatní podstatně nepostižitelné dokonalosti boží.

Zpečuje se přijmouti to, čeho nevidí a nemiluje.

Stydí se uznati, že bloudil; je-li z bludu usvědčen, jest tvrdošijným.

Pachtí se po vyznamenáních a nechce býti nikterak překonán aneb odstrkován.

Ve své drzosti domnívá se, že umí všechno; a podaří-li se mu něco, líbí se sám sobě a chlubí se, jako by učinil bůhví co. Nezdaří-li se mu

něco, bručí, vymlouvá se aneb vrhá vinu na jiné.

Je mu lhostejno, čím skutečně jest, čím se zdá; chce býti vážen, snaží se, aby jiní o něm mluvili, přeje si, aby jiní se s ním zaměstnávali v srdci svém.

Chválu má za zisk, a když ho nikdo nechválí, chválí se sám.

Svých vlastních chyb buď skutečně nevidí aneb nechce viděti; na bližním pozoruje všude jen vady.

Jest náchylným jinými pohrdati, podezřívá a vykládá vše ve špatnou stránku.

Jinak žívá po chuti, nakloněn k nízkým věcem a však jest vždy co hová tělu, lichotí smyslům a jest podle chuti světa.

Všechny věci posuzuje dle své přirozené náklonnosti, ne dle jejich skutečnosti. Jsa sobě samému účelem, hledá ve všem svůj prospěch a svou zábavu, často i v božských věcech slouží mně, aby našel sám sebe.

Proto nalézá duch temnosti snadno u něho přístup, zvláště když je proměněn v anděla světla. Mnohé věci mu vnuká, jež jsou zdánlivě zbožny, krásně míněny, něžně cítěny; hlavně však jen k tomu slouží, aby živily pýchu a sebelásku.

5. Synu, nabyla-li přirozenost tímto způsobem v srdci tvém vrchu, pak pracuje jen o tvou zkázu.

Tuto část srdce musíš tedy umrtviti, od-píraje jí, jednaje proti ní a bez přestání ji potlačuje, pokud jest převrácena a nezřízena.

Nemysli, že to těžko; neboť jest nepřirovnatelně snadnější a sladší, krotiti a ovládati ji, nežli býti jí ovládán a mučen.

6. Poněvadž však lidský rozum sám ze sebe není s to dosíci cíle nadpřirozeného, musíš čistiti a zušlechťovati vyšší část srdce mrtvením.

Jednaje z důvodů pouze přirozených, nemůžeš zajisté ani pro nebe něčeho vyzískati, ani učeníkem Srdce mého býti zván.

Musíš tedy celé srdce své umrtviti a podrobiti milosti, aby se ve všem řídilo dle mého zalíbení.

Ve všem, co myslíš, mluvíš, činíš a trpíš, musí milost boží býti podnětem, nadpřirozený důvod měřítkem a já tvým konečným cílem.

Nedej se nikdy uchvátiti k činu pouze přirozeným důvodem nebo podnětem, nýbrž poslouchej vždy milosti a jednej dle mého ducha. Tvoje přirozené síly nemají ti sloužiti za účel neb důvod při tvém jednání, nýbrž

jen jako prostředky neb nástroje k cíli nadpřirozenému.

7. Mrtvení srdce, toto měřítko vniterního života a duch svatých, jest ono prospěšné a potřebné mrtvení, kterým se vyhlazuje koření nepravosti, odstraňuje nebezpečí pokušení a ruší příčiny vniterního nepořádku.

Toto svaté mrtvení nesmí se však konati prudce, násilně aneb úzkostlivě, nýbrž s pokojným a obětavým srdcem.

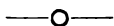
Dále pak, synu, nezřízené náklonnosti srdce tvého, které musí býti umrtveny, jsou tak četny a mocny a při tom tak skryty, že jich bez světla milosti nelze ani poznati, a kdyby se i poznaly, již pouhý pohled na ně bez pomoci téže milosti odstrašuje.

Pročež bez ustání utíkej se k modlitbě, abys obdržel s hora světlo a sílu.

Poněvadž však dále vím, že by ti byl náhlý pohled na všechny nedokonalosti srdce tvého již nyní nesnesitelným, způsobím ve své lásce, abys je poznal a odstranil jen poznenáhla, a budu ti k tomu dodávati jak jasnějšího světla tak i větší a větší síly.

Jen se varuj, synu, tomuto vyššímu světlu uzavíрати oči své aneb nepůsobiti s touto boží silou; neboť by to mohl býti začátek tvé záhuby.

Buď tedy věrným a dej se vésti ve všem a ke všemu milostí, pak zkusíš, co zkusili svatí; nade vši pochybnost povzneseš se k výši Srdce mého, oslavovati budeš Boha a posvěcovati sebe, a to tím dokonaleji, čím více pokročíš v napodobení Srdce mého.

Kapitola desátá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo, jemuž se mudrcové klaněli, učí nás přemáhati všelikou bázeň před lidmi.

1. Ježíš: Synu, hle mudrcové přišli od východu a našli mne jako malé dítě s Marií, mou panenskou Matkou.

Rozjímej, synu, tehdejší úmysly Srdce mého a následuj jich. Jaký jsem byl před svými, takovým jsem byl i před cizími, jaký před nejmenšími pastýři, taký před vznešenými mudrci; nestydím se ani za nízkost rodu ani za temnost stavu svého ani za konání jakékoliv ctnosti.

Ve všem tom neradím se s úsudky lidskými, nýbrž jednám dle zalíbení Otce svého, nedbaje lidských ohledů.

2. Šťasten, kdo napodobí tuto sílu Srdce mého a přemáhá s neohroženým srdcem bázeň před lidmi.

Neboť jako mne vyznal můj nebeský Otec, poněvadž jsem ho vyznal i já, vyzná i já před Otcem svým toho, který mne vyzná před lidmi (Mat. 10, 32.)

Běda tomu však, kdo se stydí za mne, mé učení a příklad před lidmi, neboť i já stydět se budu před svým Otcem, před anděly a lidmi za něho, až přijdu ve vši slávě k soudu.

3. Člověče, čeho pak se bojíš? Nepatří již dle úsudku rozumu ctnosti čest a nepravosti hanba? Proč tedy se bojíš konati ctnost, jakobys to považoval za potupu?

Viz, mimo Boha jsou jen andělé a lidé svědky tvých činů. Na koho se rozumně ohlížíš?

Vyznáš-li neohroženě, že služebníkem svým, budou se radovati dobří andělé, oslavovati tvou sílu duše a prositi za tvou setrvalost; a takového smýšlení budou i lidé, jak svatí v nebi tak i opravdově moudří a ctnostní na zemi; zlí pak duchové, jakož i nemoudří a bezbožní lidé budou té obdivovati alespoň uvnitř i proti své vůli, byť i zevně se tobě posmívali, aby zakryli svou vlastní slabotu a zbabělost.

Dáš se tedy sváděti bludnými úsudky a marnou řečí jejich? Chtěl bys k nim přináležeti aneb sdíleti jejich osud?

A dejme tomu, že by všichni lidé špatně o tobě mluvili, jsi proto jiný, nežli skutečně jsi? Nejsi ani méně ani více, nežli jsi přede mnou a jazykové lidští nemohou tě učiniti hodnějším ani horším.

4. Kdo může se líbiti všem? Nikdo; ani já jsem se nemohl všem zalíbiti. Nepokoušej se tedy o nemožnosti.

Dělej, seč jsi, abys mně se zalíbil, nestaraje se v této svaté snaze o to, co soudí o tobě svět.

Kdybys se dal vésti ohledy lidskými, dokázal bys, že jsi se ještě nepřiučil od Srdce mého pokoře a lásce.

Neboť kdo jest pokorného srdce a láskou ke mně roznícen, ani si nebude přát, aby se zalíbil lidem, ani se nebude báti, aby se jim znelíbil, když mne jinak uspokojiti nemůže.

Ten nebojí se ani úsudků ani posměchů světa, nýbrž kráčí s otevřeným hledím ku předu a říká, když toho vyžaduje čest má, se svatou zbožností, co myslí.

Nečiní ničeho, aby byl viděn; neobmeškává však také ničeho, aby nebyl viděn, a málo stará

se o to, zda-li ho nemoudrý svět chválí neb tupí, vysoko neb nízko cení.

Pro něho jest svět, jako by nebyl; neboť má jen mne na očích; mně vděčně prisuzuje vše, na mne všechno vztahuje pln lásky, ode mne jen přeje si pochvaly a odměny za své zásluhy.

Není tedy divu, že se stává otrokem bázně před lidmi, kdo se dá vésti pýchou a sebeláskou.

Věru, nikdo není větším otrokem než ten, koho ovládá bázeň lidská; máť zajisté tolik pánů, kolik vidí lidí; a zatím nečiní ničehož, co by bylo důstojno mne a jeho zdokonalení.

5. Synu, kdokoliv jsi, buď si u prostřed světa, buď si v odloučenosti od něho, varuj se bázně před lidmi; neboť tato nepravost vyskytuje se všude, nejen u světáků, nýbrž i mezi řeholníky; ze světa plíží se i do svatyně a stojí tu jako ohavnost uprostřed svatyně.

Mnozí klamou sami sebe, polevujíce pod rouškou lásky neb opatrnosti lidské bázni.

Kdyby však dobře chtěli přihlédnouti, našli by, že není to ani láska ani opatrnost, nýbrž jen plášť tajné pýchy a sebelásky.

6. Učeník; Má, Pane, člověk vždy a všude na odiv stavěti a vyznávati ctnost? A jestli ano, kterak to začíti? Ne-li, jakého pravidla jest se tu držeti?

Ježíš: Jsou případy, synu, kde není ani dobré, nesmyslně na odiv stavěti nábožnost, nikdy však a nikde není dovoleno, zapíratí ji.

Neklamné a bezpečné pravidlo jest: ve veřejném vyznávání ctnosti nehledati své vlastní, nýbrž boží cti. Neopomíjeti vyznati ji, aby se's vyhnul zahanbení, ale opomíjeti tam, kde by moje čest při tom měla trpěti.

7. Vůbec ale, synu, budeš, kdekoliv se nacházíš, rozhodným dobrovolným vyznáním své nábožnosti dle tohoto pravidla znamenitě rozšiřovati nejen mou čest ale i své vlastní blaho: neboť v tom poznají dobří i zlí, horliví i vlažní tvé pravé smýšlení. Oni se přidruží, aby tě podporovali, tito pak nechají tě v pokoji a nebudou už činiti úkladů.

Předhodí-li ti někteří pod záminkou nábožnosti tvé šlechetné a dobromyslné jednání, neznepokojuj se aniž ztrácej srdce, nýbrž pamatuj, že kdybys se chtěl zalíbiti lidem urážení poctivého svědomí, nebyl bys ani služebníkem božím ani učníkem Srdce mého.

A co by ti prospělo, kdybys nebyl od žádného tupen a líbil se všem lidem? Mohl-li by pak některý smrtelník tě i jen hájiti, když já tě soudím? aneb docela tě vysvoboditi, když já tě zatratím?

Co asi řeknou před mou soudnou stolicí tyto zbabělé duše, které z bázně před lidmi dávaly přednost úsudkům nemoudrého světa a zradily věc mou?

Ach jak mnozí byli pro bázeň před lidmi zavrženi! Kdyby touto byli pohrdali, byli by nyní mezi svatými.

8. Věř, synu, na všechn způsob jest lépe, poslouchati úsudku mého než světského; neboť líbíš-li se mně, máš štěstí; líbíš-li se však jen lidem, jest to pouhá marnost a klam.

Proto zmuž se, synu, a pohrdej pošetilou řečí lidskou; proráží povětrí a stihne jen ty, kteří ji polapí.

Naučiv se jednou pohrdati bázní před lidmi, sotva vícekrát jí budeš obtěžován, budeš spíše míti útrpnost s pošetilostí světa a s duševní slabostí lidí, kteří tak otrocky strhnouti se dají do záhuby.

Dosáhnuv ale jednou toho, že bázeň před lidmi nemá už moci nad tebou, budeš též osvobozen od největší překážky spasení a dokonalosti a budeš kráčet ve vší bezpečnosti ku předu na cestě ctnosti.

Kapitola jedenáctá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás
v tajemství obětování v chrámě
míti ve všem čistý úmysl.

1. Ježíš: Synu, když se naplnili dnové,
abych byl postaven před Pánem, představil a
obětoval jsem sebe a vše své Bohu, svému
Otcí nebeskému, z čisté žádosti, abych se mu
zalíbil.

Ačkoliv jsem již při vtělení obětoval sebe
a svůj celý život navždy Otcí, neopomenul
jsem nikdy, obětovati mu všechny jednotlivé
skutky svého života, hledaje ve všem jeho
zalíbení.

Poněvadž ale dobrý úmysl jest v duchov-
ním životě velmi důležitý, tak že bez něho
žádný nemůže býti pravým učeníkem Srdce
mého, nepřestalo Srdce mé nikdy příkladem
ho projevovati, jemu učiti a přísně ho nařizovati.

Projdi život můj od počátku až na konec
a rei: nalezlo-li Srdce mé zalíbení v sobě samém?
Vyhledávalo-li kdy cti u světa?

Po celý svůj život nekonal jsem žádného
skutku z pouhého podnětu lidské přirozenosti,
žádného z pouhého návyku, žádného z pouhého
nučení, konečně žádného, malého neb velkého,

při němž bych zamýšlel něco jiného, leč plniti vůli boží a líbiti se božské velebnosti.

2. Blahoslavený, kdo přijal toto smýšlení Srdce mého! Vždy nalezne svůj prospěch a bude mně, svému Bohu a Vykupiteli, vždy milým.

Co však jest předmětem mého největšího zalíbení? Spíše vnitřní úmysl než zevnější čin, spíše úmysl srdce, než vykonání díla.

Co odměňuji na věčnosti? Ne práce, jak na venek se jeví, ale ovoce milosti, která tě vede k činu a s kterouž působíš.

Milost má nakloňuje, synu, vůli ke konání všeho, co bezprostředně nebo prostředně poručím aneb žádám; chciť zajisté, aby byly všechny činy nadpřirozeně dobré a záslužné a proto dávám účinnou milost k nim, bez ní jimi nikdy býti nemohou.

Věz tedy, že jednáš z nadpřirozeného popudu — z milosti totiž, — přiměje-li i tebe k něčemu vůle má neb zalíbení mé.

Účel neb úmysl rozhduje nad cenou neb necenou skutku, jinými slovy: jaký úmysl, takový z něho plynoucí skutek.

Maje dobrý úmysl, budeš ve všech věcech přede vším a nade všechno míti na zřeteli a

vyhledávati zalíbení mé a mne, nejvyšší dobré a svůj nejposlednější cíl a konec.

Avšak také se stává, že sice hlavní úmysl při některém činu jest dobrý, ale připletou se převrácené vedlejší úmysly. Je-li tomu tak, neztrácí se dobrota skutku docela, nýbrž se zmenšuje, a kdo tak jedná, hřeší jen potud, pokud vedlejší úmysl jest nepořádný aneb špatný.

Hle, synu, já jsem Alfa a Omega, počátek a konec; proto musí vše se mnou začínati a ke mně se vraceti.

Proviníš-li se tedy, protože jsi některého skutku neobrátil na mne, čím více jsi vinen vztahuješ-li ho na sebe aneb docela na mého nepřítele, svět!

3. Synu, dobrý úmysl jest v skutku něco vzácného a jeho síla jest zázračná; neboť působí, že se všechny skutky i pouze přirozené a samy sebou lhostejné stávají zcela nadpřirozenými a záslužnými, jakmile jsou vykonány z popudu milosti.

Podivné to tajemství, proměňovati olovo, měď a jiné druhé kovy v ryzí zlato!

Varuj se však dosti obyčejného bludu těch, kteří se domnívají, že dobrý úmysl může učiniti záslužným skutek, který se vykoná bez

milosti a bez ohledu na mou vůli, pouze z přirozeného popudu a z vlastní vůle.

Začíněj všechno v úmyslu, bys mně se zalíbil, a pokračuj v tom pravém úmyslu.

Skutek bez dobrého úmyslu nic neprospívá, ačkoliv se zevně zdá, že je velkým a chvalitebným. Avšak co se koná z dobrého úmyslu, ušlechťuje se jím celé a stává se celé záslužným, třebaš jest to nízké a nepatrné.

4. Kéž by přece poznali a konali lidé toto umění, jednati dobře! Jak snadno by si zasloužili skvělé koruny v nebesích!

Jsou lidé, kteří mnoho pracují a málo získají, kteří se starají o všechno, mnoho a velké věci podnikají a na konci sotva co v rukou svých nalézají; neboť pracují jako nerozumní tvorové bez účelu aneb sledují nepravý, nedůstojný účel.

Kolik lidí obětuje všechen úspěch prací svých za marný dým trošky chvály a obdivu, jímž chtějí nasytiti a občerstviti své nyjící a lačné srdce!

Jak mnozí cení dým marné cti tak vysoko, že ho kupují i za statky, kterými by si mohli vydobýti věčné slávy nebeské!

Zdaž není takových bláznů nesčíslné množství? Dej pozor, synu, abys i ty nepatřil do jejich počtu.

Naproti tomu se zdá, že jiní málo činí, a přece přicházejí k veliké svatosti; neboť soudí zcela správně: vůli boží plniti znamená, činiti mnoho.

5. Synu, věnuješ-li se mi v tichých cvičeních zbožnosti, směřuj hlavní úmysl tvůj k tomu, abys se mi zalíbil a vykonal mou vůli; neboť jen tehdy zachováš i v opuštěnosti i v útěše klid, dojdeš zajisté úspěchu a rozmnožíš čest mou.

Konaje skutky lásky k bližnímu, hledej v nich též mne; neboť neztratíš nikdy své odměny a pokoje, ať již bližní má z tvé práce užitek nebo nic.

Maje vždy mé čisté zalíbení před očima, budeš ve všech případech spokojen a šťasten věda, že nežádám od tebe a nekorunuji v tobě ničeho, než tvou účinnou a dobrou vůli, že však všecken výsledek závisí na mně, totiž na řízení mé nekonečné moudrosti.

Máš-li jen dobré mínění, pak můžeš býti klidný a pokojný při nahodilých obtížích a souženích, ano i v pokušeních, neboť nemusíš býti úzkostlivým vzhledem k tomu, co cítíš proti

své vůli, poněvadž tě čistota úmyslu povznáší nad věci smyslné.

Zkrátka, synu, ať pracuješ neb odpočíváš, namáháš se neb se vyrážíš, bdíš neb spíš, piješ neb jíš aneb cokoliv činíš, čin vše v ohledu na mne, abys se mi zalíbil; pak bude poklad tvých zásluh veliký a více a více se bude množiti.

6. Každý den z rána vůbec dobře učiniti dobrý úmysl, že chceš všecky své skutky a útrapy celého dne vykonávati v tom úmyslu, abys z lásky ke mně konal vůli mou, a vyhledával tak jen zalíbení mého.

Tento dobrý svatý úmysl bude pak duší všeho denního díla a prokáže se v něm účinným.

Avšak velmi prospívá, obnovovati ten dobrý úmysl po celý den před jednotlivými činy, ba i mezi jednáním, má-li se podařiti.

Avšak tím spíše budeš všecko konati v dobrém úmyslu, ohlédneš-li se, kde se ukáží příležitosti k zásluze a kde nebezpečí ztráty, kde se mají ctnosti konati aneb se třeba varovati úkladů pýchy a sebelásky.

Při jednom a témž činu může míti člověk více a rozličné bližší účely, které se prostředně nebo bezprostředně vztahují na tvůj a bližního cíl i na mou čest. Můžeš si tedy vyzískati ne-

smírný poklad zásluh, jehož se zbavují ti, kteří jednají beze všeho dobrého úmyslu.

Při každém činu můžeš konati také mnohé ctnosti. Konaje právě tolik ctností, kolik zamýšlíš, a maje v každém jednotlivém skutku ctnosti nový stupeň milosti v tomto a slávy v onom životě, můžeš z toho posouditi, jakou moc má dobrý úmysl.

Dej však pozor, synu, aby to vše se dělo bez úzkostlivosti, bez obmezení vnitřní svobody a bez ztráty klidu duševního, sice by ti to více škodilo než prospívalo.

Pomni konečně, že musíš v tomtéž duchu, kterým já byl naplněn, všechno své konání a utrpení spojovati s mým, chceš-li jako pravý učeník Srdce mého skutečně jednati důstojně tak vznešeného povolání.

7. Synu, marnivá sebeláska jest tak jemná, že bere na se všechny podoby, aby se snadno do všeho mohla vlouditi.

Nejsi-li tedy dosti opatrným, stane se, že místo mého ducha onen duch sebelásky tě ovládne a spravovati bude.

Pouze lidské poznání a opatrnost nepostačují, nejsou s to samy ze sebe rozeznávati nadpřirozené věci, nýbrž jest k tomu zapotřebí vyššího světla a boží pomoci.

Pročez musíš trvale a horlivě prositi za
osvícení s hora a za pomoc milosti, abys mne ve
vší přesnosti a čistotě úmyslu nade všecko
vyhledával.

Kapitola dvanáctá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás
v tajemství útěku do Egypta
svobodě srdce.

1. Ježíš: Hle, synu, ještě jsem byl dítětem
a již hledal král Herodes mne, aby mne zabil;
Josef pak, napomenut od anděla, vzal mne
i Matku mou v noci a odešel do Egypta.

Nečas noční, můj útlý věk, stav rodičů
mých, opuštění vlasti, pobyt v cizí zemi, pře-
bývání s nevěřícími, od jejichž mravů se moje
tak lišily, chudoba a nízkost mého živobytí
s jejich obtížemi a bídami, zkrátka, vše bylo
k tomu, aby sužovalo Srdce mé.

A přece zůstalo při vší nehodě svobodné,
že nebyl s to spoutati ho ani čas ani místo ani
lidé ani kterýkoliv jiný tvor.

2. Synu, vynasnažuj se i ty velice, abys
napodobil tuto svobodu mého Srdce. Srdce

mé, nedotknuté zevnějšími vlivy, cítilo se poutáno jen zalíbením Otce mého nebeského a tak musí i tvé srdce, nade všecko tvorstvo vznesené, připoutáno býti jedině k vůli boží.

Nezáviseti od nikoho leč ode mne, Boha, jest největší svoboda, které žádati může srdce lidské.

Toť pravá, dokonalá svoboda, která šlechtí člověka, ba povznáší i nad představené, v nichž rád ctí vykládače mé vůle.

Kdo této svobody požívá, jest pojištěn proti všemu vlivu tvorů, proti vší lidské nestálosti a vrtkavosti, proti všem náhodám času, místa a všeho jiného, tak že nemůže se státi služebníkem žádného tvora, leč by se vzdal sama sebe.

Než této přednosti nemůže se nikdo těšiti, kdo neodtrhl srdce svého od tvorů a nevěnoval se docela mně.

Pokud v něco doufáš nepořádně aneb se toho bojíš, bude sevřeno srdce tvé a spoutáno a bude tak dlouho otrokem, pokud z přirozené náklonnosti poslouchá jedné z obou stran aneb v některé, byť i dobré věci hledá sama sebe jakožto poslední cíl.

Někteří od hříchu a světa osvobození snaží se též od sebe samých se osvoboditi, aby zcela

svobodni mně sloužili; a přece ve službě mé vzdýchají jako pod těžkým jhem. Příčina toho jest, že se zaplétají do klamů a mne považují za přísného pána, který jen vyhledává, co by potrestal.

Ti mi věru dělají velikou křivdu, odstraní své bližní od služby mé a dělají se zbytečně nešťastnými.

3. Zdaliž já nejsem Otec? a je-li pak které otcovské srdce jako mé? kde jest otec, který by mně byl podoben? Otec nekonečně moudrý, který ví všecko, co jest jeho dětem užitečno a co škodlivó. Otec, nekonečně mocný, proti jehož vůli nemohou škoditi dítkám ani viditelní ani neviditelní nepřátelé. Otec nekonečně dobrotivý, který miluje dítky boží Srdcem láskou hořícím a hledí vše — dobré i zlé obracet k jejich prospěchu.

Osvědčuj se tedy ve službě boží jakožto syn takového Otce a nechovej se k jeho největší necti jako otrok vůči nesnesitelnému pánu.

Ukazuj mi jen dobrou vůli, varovati se všeho, co uznáš, že se mi nelíbí, a z druhé strany konati ochotně vše, o čem víš, že se mi líbí. Potom však rozšiř srdce své a neotvírej ho svobodě falešné — onomu tížícímu otroctví dítek tohoto světa, nýbrž pravé svobodě,

která jest sladkou předností dítek Srdce mého.

4. Rád vidím, když požívají dítky mé svaté svobody a pokládám si to za velikou čest.

Buď tedy jak náleží pilným, abys se mi zalíbil a nebuď úzkostlivým stran jistoty, zda-li se mi líbíš skutečně, nýbrž zanech všelikého hloubání a úzkostlivosti a vrhni se pln důvěry do rukou mých, pojď k Srdci mému.

Tato svoboda srdce, ovoce čisté a šlechetné lásky ke mně, nejen že mne neurazí, ba víc potěší.

Pod mým vedením, ochranou, božskou péčí sprost se všeho nepokoje a neboj se příliš ani světa ani pekla ani sebe samého; neb ačkoliv sám ze sebe ničeho nemůžeš, můžeš přece všecko ve mně, v něhož věříš, v něhož doufáš a jehož miluješ.

I kdybys někdy dopustil se nějaké chyby, nepočínej si jako prostý otrok, jenž se před bitím třeše a utíká aneb celý bez sebe se skrývá, nýbrž jednej jako dítě, jež miluje otce a snaží se napravit chybu zase učiněnou, ano s tím větší se k otci svobodou utíká, čím více zná jeho dobrotu.

Kdykoliv jsi tedy zhřešil, navrať se ihned s dětinnou myslí ke mně, pros mne za od-

puštění a obnov předsevzetí věrnosti; také nedopusť, aby pokoj srdce tvého byl přerušen anebo by zmenšena byla tvoje svoboda.

5. Ani prostředky dokonalosti nemají srdce tvého vázati; neboť kdyby ti odnímalý svatou svobodu srdce, byly by spíše překážkami než prostředky.

Jakmile ti tedy zjevím vůli svou, musíš hned se svobodným srdcem opustiti všecko, abys jedině závisel na vůli mé.

Varuj se však synu, povolovati nestálosti srdce, pod záminkou svaté svobody, jak větším dílem činí ti, kteří se dávají vésti ne duchem, nýbrž citem; jimž něco se líbí, ale hned zase nelíbí; kteří duchovních cvičení z počátku s jakousi ohnivou horlivostí se chápají, brzo však jich zcela nechávají aneb jen s mrzutostí a ospalostí vykonávají; kteří dnes sledují jistý plán života, ale zítra z omrzelosti ho zase mění; brzo příliš daleko jdou v mrtvení, jako by byli celí duchovní, brzo opět zcela smyslně přirozenosti ve všem povolují. To není býti dítětem svobody, nýbrž míčem nestálosti a otrokem citů.

6. Synu, ty buď ve svobodě stálejším. Jsa zaměstnán, oddej se pouze zaměstnání, avšak

neoddávej se mu celý, abys byl jeho pánem a ono tě snad nezaujalo celého.

Kdykoliv se cítíš přirozeností svou prudce puzen, bys něco podnikl aneb vykonal, krot', ovládej tento pud, sice brzo zkusíš, že sevře srdce tvé a věc sama méně dobře se zdaří.

Nedopušť, aby kterékoliv místo na světě poutalo srdce tvé, nýbrž zachovej je všude svobodné; vždyť víš, že mně můžeš všude nalézt, že duch můj všude pečuje o mé dítky a konečně, k d e d u c h m ů j, t a m i s v o b o d a (2. Kor. 3, 17.)

Kdekoliv tedy jsi, buď pánem nad sebou a nade všemi věcmi, vnitřními i zevnějšími, časnými i duchovními, nízkými i vysokými, zachovej srdce své svobodné a přede vším se Srdcem mým spojené.

7. Synu, ostříhej svobody srdce svého tak, aby ti jí žádný nemohl vzíti, ani představený ani stejně postavený ani poddaný.

Proto varuj se posuzovati něco dle zevnějšího zdání, dle úsudku lidí aneb dle citů svých, nýbrž posuzuj věci, jaké skutečně jsou, tedy jak je posuzuje Srdce mé, a vůle má budiž pravidlem tvých snah. Tak budeš v pravdě svobodným; vůle boží tě bude spravovati a udržovati na svobodě.

Čím více slouží tato svatá svoboda srdce mně ku cti, tobě a bližnímu ku prospěchu, tím opatrněji máš ji ošetřovati, tím udatněji chrániti proti všem nepřátelům.

Mimo ďábla a svět často se vzbouří i tvá přirozenost. Pýcha bude vymýšleti všelijaké záminky a sebeláska tisíceré prostředky, aby způsobily, bys povolil trochu v té neb oné věci.

Věř, zmaříš a přemůžeš všechny útoky a lsti nepřátelské, vystoupíš-li jen neohroženě a uposlechněš-li jednoduše mé vůle.

Kdo ve všem se řídí dle mého božského zalíbení, kdo v něm jedině život a štěstí své spatřuje, požívá pravé a svaté svobody, které přejí všem učeníkům Srdce mého a které nemůže vzíti ani peklo, ani svět, ani kterýkoliv jiný tvor.

Kapitola třináctá.

Nejsv. Srdce Ježíše, dvanáctiletého chlapce do chrámu jdoucího, učí nás modliti se.

1. Ježíš: Synu, viz, jak velice jest Srdce mé pečlivé, by veřejně i soukromě vyučovalo

svým příkladem prostředkům spásy a dokonalosti.

Od dětství zajisté modlíval jsem se často nejen sám, ale chodíval jsem se též modlit veřejně do chrámu.

Co jiného byl život můj než ustavičná modlitba, od níž Srdce mé nikdy neustávalo modlíc se vždy a všude.

Zdaliž nenalezli mne Maria, Matka moje a Josef, ztrativše mě, opět v chrámě, domě modlitby? Zdaliž nesetkali se učeníci a přátelé moji se mnou, když jsem právě od modlitby přicházel a v Srdci ještě se modle? Zdaliž nenalezli mne i moji nepřátelé v zahradě Getsemanské o samotě právě při modlitbě?

Projdi všechny dny života mého; již východ slunce spatřil mne na modlitbách, jimiž jsem posvěcoval práce denní.

A když příroda po pracích denních se ubírala na odpočinek, viděla mne temnota noční ještě na modlitbách Srdce před Otcem nebeským otvírati.

A jak často jsem se vzdaloval též uprostřed denní práce od zástupu! Jak často jsem pozdvíhoval uprostřed lidu a při své práci Srdce své k Otci!

2. Synu, vynasnažuj se se zvláštní pílí, abys nabyl ducha modlitby, dosáhl svatého obcování s Bohem.

Všichni svatí a všichni následovníci jejich, všichni učenníci Srdce mého osvojili si tohoto svatého a posvěcujícího ducha. V určitých dobách modlívali se nejen ústy, ale i srdcem a duchem; vždy a ve všech peměrech utíkali se v tichosti modlitbou ke mně. Ve štěstí sdělovali Srdci mému svou vděčnost a radost, v neštěstí prosili za pomoc a útěchu, v pochybnostech za radu a poznání.

To musíš i ty, synu, činiti, chceš-li svatým se státi, ano i jen zabezpečiti sobě spásu svou.

3. Denně se tedy modli duchem i srdcem, t. j. rozjímej nábožně; dávej však pozor, aby rozjímání tvé nebylo jen pouhým přemýšlením, nýbrž spíše pravou modlitbou, nejen zbožným hloubáním, nýbrž spíše obcováním s Bohem.

Ovšem má si rozum představovati a promýšleti pravdu, o níž chce rozjímati; ale přede vším má srdce vzbuzovati zbožné pocity brzo víry, naděje a lásky, brzo lítosti, pokory a pravého předsevzetí; brzo vděčnosti a svaté radosti ve spojení s anděly a svatými; brzo odevzdanosti, sjednocenosti s vůlí boží, jakož i čisté lásky, spočívající v zalíbení božím, brzo

jiných ctností. Dále musíš se vroucně modlití za sebe, za jiné, za církve a její služebníky, za větší milost pro duše na zemi svatě žijící, za vytrvalost spravedlivých, za obrácení hříšníků, jakož i za všechny bludaře a nevěrce.

V té míře, v jaké v duchovním životě prospíváš a dostoupíš stupně vyššího jeho, musíš omezovati přemýšlení rozumové a věnovati čas pocitům, abys v srdci zbožnými city a prosbami se obíral, až bys konečně ve mně spočinul.

Tak rozjímej, synu, tak se modli; nechť se však modlíš buď jen vniterně aneb ústně, vždy buď pamětliv, že hlavně srdce při tom musí býti činno, aby modlitba tvá byla pozorna a nábožna.

Nemůžeš-li se tak dobře modlití, jak si toho přeješ, nepohrdej proto modlitbou ani jí nezanedbávej. Já zajisté dalek jsem toho, abych ji nízko cenil aneb jí pohrdal.

Čiň s dobrou vůlí co můžeš; pak můžeš býti přesvědčen, že jest modlitba tvá dobrá a záslužná, a že budeš prospívati ve ctnosti i v modlitbě.

4. Synu, neuspokojuj se tím, že se modlíš jen v určitých dobách, neboť p o t ř e b í j e s t v ť d y c k y s e m o d l i t i a n e u s t á v a t i

(Luk. 18, 1). Hle sladké přikázání, a budeš-li je plniti můžeš ke mně jako k svému otci každý čas přistoupiti a se mnou důvěrně rozmlouvati jako dítě.

Všude jsou překážky, vniterní i vnější. Odevšud pokušení, tajná i zjevná a ustavičná nebezpečí, abys totiž neztratil zaslíbené koruny. Proto jest milosti nanejvýš potřebí, ta však obyčejně jen těm se uděluje, kteří se modlí.

Na modlitbě tedy všechno záleží. Bez modlitby žádný prostředek proti zlému, žádné bezpečí pro dobré; tomu však, kdo se modlí, slouží zlé i dobré ke spasení.

Jen na modlitbách poznáš sebe a mne dokonale a proto nedosáhneš také bez modlitby nikdy pravé pokory a lásky.

Synu, bez modlitby nikdy dobře nepoznáš Srdce mého, nikdy nevnikneš do ducha jeho. Bez modlitby nepochopíš v mnohých věcech úmyslů Srdce mého a co jest ještě nebezpečnější, bez modlitby budeš posuzovati mé Srdce dle svého srdce.

Kdybys se utíkal ve všech svých pracích k modlitbě, zajisté bys často změnil svůj úsudek o nich; neboť světlo milosti boží, jež uděluje se duši v modlitbě, jest nekonečně čistší světla rozumu lidského.

Často bys také shledal, že jest přirozeným účinkem, co prisuzuješ milosti, že je jen sebe-láskou, co se zdá býti ctností, že je jen ukó-jením pýchy, o čem jsi se domníval, že činíš k větší cti boží.

5. Vnitřní člověk obrací se v těžkostech především ke mně a prosí za pomoc; nalezá úlevu a dostává často zcela zvláštní důkaz přízně. Kdo však hledá pomoci nejprve u lidí, zvětšuje nezřídka své těžkosti, až konečně pozná, že všechna namáhání člověkova beze mne nemohou dáti úlevy nemocnému srdci a v tomto poznání utíká se ke mně.

Synu, přicházíš-li ve všelikém soužení k Srdci mému, netřeba ti ohlížeti se po útěše lidské, neboť onde v jedinké kapce nalezneš více slasti a posily, než v celých proudech potěšujících slov lidských.

Stane-li se někdy, že ti nedám ke své cti a tvému prospěchu pražádné zjevné útěchy, nalezneš přece vždy pravou útěchu v Srdci mém, jak oddaností svou do vůle mé, tak i přijetím nových milostí.

Ačkoliv právě tato svatá oddanost jest z jedné strany proti přirozenosti a hořká, přece zase s druhé strany jest pro milost tak

nade všecky pojmy sladkou, že toho nemůžeme pochopiti, kdo nezakusil.

6. Milovník modlitby bývá pokušením jen ještě úžeji se mnou spojen a místo co by ztrácel zmužilost, rmoutil se a kolísal, bývá tím povznesen, roznícen a upevněn.

Stihne-li tě někdy vichr aneb obklíčí hustá tma, hledej u mne pomoci a přidrž se mne se srdcem důvěry plným. Pak budeš uprostřed bouře a tmy v bezpečí a čas od času dotkne se tě paprsek líbezného světla s hora, tak že nenalezneš, čeho jsi se bál, nebo i prospěch tam, kde jsi dříve viděl záhubu.

Chceš-li něco mluvit nebo činiti a napadne-li tě pochybnost, je-li to dovoleno, jdi do sebe a poslouchej, co ti řekne duch můj: Až se takto naučíš poznávati božská vnuknutí, nalezneš vždy jasné rozřešení, jehož ve vši jistotě můžeš uposlechnouti.

Duše hledající ve všem útočiště svého ve mně, bude míti u sebe všude svého ochránce, rádce a těšitele, jehož ráda bude vzývati, s ním se raditi a pevně se ho držeti nejen o samotě, nýbrž i v obcování s lidmi.

7. O to se přičiň ze vši síly své a užívej všech prostředků, aby se ti stalo svatým zvykem, ve všem se utíkati k Srdci mému, všechno na

mne, jakožto střed, vztahovati, uvnitř se mnou se zaměstnávati a na modlitbách se mnou obcovati. To jest duch modlitby. Až ho dosáhneš, budeš od něho o samotě obveselen, v obcování s jinými střežen, v neštěstí těšen, ve štěstí krocen, v nebezpečí chráněn, všude bude ti užitečný a povede tě k svatosti.

8. Učeník: Zajisté, Pane, jest modlitba přání hodný, převeliký statek, ano zdá se býti nej přednějším tajemstvím vniterního života. Avšak jak mohu nabýti tohoto svatého návyku?

9. Ježíš: Především musíš, synu, vroucně prositi za dar modlitby. Tento největší dar zahrnuje všechny jiné dary. Modlitbou nabudeš všeho, zvláště daru modlitby.

Pak jest dobrá rada, která ti snáze dopomůže k tomuto duchu modlitby. Rozděl práce denní tak, abys nebyl dlouho bez nějakého třebaš krátkého duchovního cvičení.

Potom musíš považovati vnitřní i vnější obtíže a pokušení za napomenutí, abys se obrátil ke mně, mne ujistil svou láskou, vyprosil si milostí a obnovil svá dobrá předsevzetí.

Konečně nesmíš ustáti, nýbrž snahy své zdvojnásobiti, až se ti stane modlitba svatou prací a ve všech případech utíkat se budeš ke mně jako dítě k otci svému pohnut ne tak

mnohými důvody a rozmyšlením, nýbrž z vniterního popudu.

10. Zmuž se tedy, synu, nešetř horlivosti ani pilnosti, abys domohl se této vědy vyvolených, o kterou se vynasnažují všichni učeníci Srdce mého. Tolik má ceny a ještě více.

V modlitbě nalezneš pomoc v nouzi, lék pro všechny vady, pomoc ke všelikému podniku, bezpečnou záruku vytrvalosti, zkrátka všecko, cokoliv ti může býti prospěšným.

Modlitba jest občerstvením těch, kteří lační a žízni po spravedlivosti. Modlitba jest slastí duší čistých. Modlitba jest konečně zaměstnáním a rovněž odpočinkem svatých.

Modlitbou mne ctíš a oslavuješ a činíš na zemi, co činí v nebi andělé a svatí, co bude tvým pravým blaženým zaměstnáním po celou šťastnou věčnost.

—O—

Kapitola čtrnáctá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás životem svým v Nazaretě lásce k samotě.

1. Ježíš: Synu, pobyv v Jerusalemě v tom, co jest Otce mého, tak dlouho, jak on chtěl,

navrátil jsem se do Nazareta a prospíval jsem tu v skrytosti milostí u Boha i u lidí (Luk. 2. 49.)

Rozuměj tomuto skrytému životu, vnikni do úmyslů Srdce mého a snaž se horlivě ho následovati.

Tu měl jsi mne viděti, jak jsem se zaměstnával s jasnou tváří a veselým srdcem brzo v obydlí Pěstouna svého všelikými domácimi pracemi, brzo venku rozličnými pracemi. Tu měl jsi mne spatřiti, jak ochotně poslouchal jsem vždy a všude Otce svého nebeského, panské své Matky, sv. Josefa a žasnoucích andělů.

Hle, jak Syn Boží byl tak dlouhý čas zaměstnán, jak rostl jako lilie v údolí, světu sice skrytý, nebi však viditelný a milý.

2. Nediv se, synu, že jsem tolik let ztrávil v úkrytu a teprv později světu se ukázal. Tento příklad upřímné lásky k samotě byl lidem nejvš potřebný, neboť bez lásky k samotě rozptylují se pro zkaženou přirozenost zcela na venek. Jedni se dají svěsti sebeláskou k užívání domnělých aneb neobyčejných prostředků a cest ke spasení a dokonalosti, čímž bývají pomateni a duchu svému povolání aneb stavu ne bez nebezpečení odcizeni. Druzí oddají se tajné hrdosti, berou na se práce

a úřady bez náležité přípravy a bez pravého pořádku nedbajíce mého, nýbrž svého zájmu.

Tak s pravé cesty bloudí a ve víru zevnějších prací, neslyšíce vnuknutí božích, upadají z bludu do bludu, zaplétajíce se více a více do klamů a sami zaviňují, že všechny prostředky ke spasení a dokonalosti ztrácejí pro ně všechnu svou sílu.

3. Avšak příklad mého skrytého a vniterného života má zachrániti lidi před tak velikým zlem, má je cvičiti na bezpečné cestě spasení a ukázati jim, v čem záleží pravá dokonalost.

Mnozí myslí, že to jest dokonalejší a slouží více a lépe ke cti boží a vzdělání bližního, co vně se skví, mnoho hluku činí aneb pozornost a obdiv lidí na se obrací.

Jaký to klam! Jaký to blud! Takový názor vychází jen ze skryté pýchy a není nic jiného leč sebeláska.

Pravá dokonalost, jak z příkladu Srdce mého vysvítá, záleží v tom, že plníme vůli boží pokorně a s láskou.

Bez lásky však k samotě nelze člověku jasně vždy poznati ani vůle boží, ani zachovati pokore ani pravé nelíčené lásky.

Modli se tedy, synu, za milost, abys obdržel a zachoval lásku k samotě. Jest tak

velikým pokladem, že bys sotva jiný nám užitečnější našel, abychom v pravém duchu jednali a se modlili.

Projdi jen život svatých a nenalezneš žádného, který by nebyl milovníkem svaté samoty.

4. Samota, které věřící mají přivykat, jest rozličná dle stavu a poměru jednotlivců; proto se může stát, že co jest na jednom chvalitebné, na druhém se musí kárati.

Toto však může býti bezpečným pravidlem všem věřícím bez výjimky, ať žijí v jakémkoliv stavu: „Miluj samotu tak, abys po svědomitém plnění všech svých povinností stavu a úřadu se mnou mohl zajíti z hluku světského do samoty a u mne se občerstviti, až tě opět odvolá vůle boží.

Vystříháš-li se zbytečných návštěv, nepotřebných zábav, marnivých řečí světských, zkrátka všeho, do čeho ti nic není, budeš míti mnoho času, abys obcoval se mnou o samotě.

Avšak odtrhneš-li se od obcování s lidmi ke mně, opusť nejen lidi, ale také záležitosti jejich.

Jsou zajisté mnozí, kteří v samotě právě tak jsou roztržiti a rozptýleni, jak uprostřed hluku lidského a obchodů, poněvadž příliš po-

volují své těkavé obrazivosti, svému všetečnému rozumu a své nevrlosti.

Především musíš tedy svou volnou chvíli dobře rozdělit, aby každá určitá doba obdržela svou vykázanou práci, abys snad dlouhou chvílí nemařil času, neb trávil ho jen přemýšlením, jak bys ho ztrávil.

Pořádek jest všude velmi prospěšný; neboť pořádek zahání dlouhou chvíli, chrání od mnohých pokušení a obtíží, učí konati mnohé věci snadno a dobře a působí, že člověk žije pro mne.

5. Kdo v samotě a jen ve společnosti sv. andělů se mnou obcuje, napravuje buď dřívější poklesky nebo se utvrzuje v dobrém a nabývá přemýšlením o sobě a svém jednání mnoho světla a poznání; neboť zkušenosti nedává tak délka času nebo množství práce jako spíše čistota rozjímání a modlitby.

Kdo vzdálen světského hluku se obnovuje, nabývá opět ztraceného míru a utvrzuje se v něm, těší se hojnějším milostem, jichž se mu dostává, a pořádá své skutky, aby je potom mohl vykonati s prospěchem a zásluhou.

Ovládají-li se vniterní lidé i v nejtěžších poměrech tak, že jsou mnohým před světem k obdivu, a takovou pevnost osvědčují, že předsevzetí jednou učiněné neohroženě vy-

konají, zdaž se to nemusí připisovati jediné spojení se mnou?

Kolika chyb se uvaruješ, kolik ctností vykonáš, budeš-li milovati samotu!

Všichni praví učeníci Srdce mého pevně se drželi vždy zásady, že se tím více přiblíží k Srdci mému, čím více se vzdálí od tvorů.

6. Synu, buď upřímně pokorným a zamiluješ si samotu; neboť pokora ráda je dle možnosti skryta, vyhýbajíc se okázalosti.

Jsi-li opravdově roznícen láskou boží, budeš dychtiti po samotě; neboť jestliže je vystaven plamen této lásky všelikému větru světa, snadno zhasíná, neoživuje-li opět často v samotě.

Aneb — což jest ještě horší — láska, která se ustavičně ukazuje, stává se pomalu přetvářkou. Samota přizpůsobená poměrům každého a dobře užívaná stává se vždy sladší a poskytuje neocenitelných statků.

Jestliž strážkyní nevinnosti, sídlem pokoje, obydlím vniterního života, školou svatosti, sídlem nebeských tajemství a vyvoleným pramenem božských zjevení.

Chceš-li účastným se státi těchto pokladů, miluj samotu, často tě do ní pozvu, často povedu, abych tu mluvil tobě do srdce.

7. Nedej se odstrašiti od toho, bys svaté samoty nemiloval, i kdyby tě lidé pro ni tupili. Nech je mluvit i nepřestávej konati dobré.

Kdybys chtěl zaříditi život svůj dle úsudku lidí, musel bys právě tolik na se vzíti podob, s kolika lidmi se setkáš; neboť kolik hlav, tolik smyslů.

Neoznámí-li ti vůle boží, abys šel mezi lidi, zůstávej raději u mne v samotě.

Tak činili svatí, kteří by byli zůstali neznámi v úkrytu, kdyby jich vůle boží z něho nevyvolala.

Zjevím-li ti však jakýmkoliv způsobem vůli svou, abys někam šel, opusť samotu s toutéž ochotou a svobodou ducha, s jakou šel's do ní.

Čímkoliv se zabýváš, opusť to, jakmile zavolám, aneb zaměň za něco lepšího, podobuje se beze vší známky nelibosti mé vůli.

Jestli jsi se naučil pravému duchu vniterního života od Srdce mého, budeš kráčet i uprostřed, vyhýbaje se oběma krajnostem.

Nenapodobuj tedy těch, kteří jsou docela rozptýleni a domnívají se, že byl ztracen čas v samotě ztrávený aneb nenalézají ve vniterném životě žádného zalíbení, do cizích záležitostí se míchají, často zanechávají, co by činiti, a činí, co by zanechati měli.

Avšak ani těch nenásleduj, kteří pod záminkou nábožnosti zanedbávají všechn zevnějšek a tak se do samoty zahrabou a uzavírají, že ani zvaní Ducha mého, ani láska ani poslušnost není s to, aby je z ní vypudila. A dostaví-li se někdy neodkladná potřeba, která je vyrušuje aneb násilně ven pudí, tu jsou nevrlými a mrzutými.

Ty však, synu, následuj jedině božské vůle mé, buď rád se mnou o samotě. Avšak právě tak rád i s tvory z lásky ke mně obcuj, vždy dle vůle a zalíbení mého.

Kapitola patnáctá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás
křtem v Jordáně obcovati v přítomnosti boží.

1. Ježíš: Synu, v třináctém roce věku svého opustil jsem dle vůle Otce nebeského Nazaret a šel jsem k Jordanu, abych se dal pokřtíti.

Po křtu pak hned jsem vystoupil z vody a modlil jsem se. A hle, když jsem se modlil, otevřelo se před velikým zástupem lidu nebe a Duch svatý sestoupil na mne ve způsobu

holubice a hlas nebeského Otce se ozval, řka: **Tentoť jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo** (Mat. 3, 17.)

Synu, jak veliká a vznešená to sláva, Avšak pro mne se neděje; neboť ne pro mne ten hlas přišel, ale pro lidi (Jan 12, 30), aby poznali mne, svého Vykupitele; a věrou ve mne, nadějí ze mne a láskou ke mně měli život věčný ve mně.

Já tohoto osvědčení nepotřeboval; neboť co při křtu mém bylo viditelné, toho jsem .požíval neviditelně každou dobu; neboť vždy a všude jsou Otec a Duch svatý se mnou.

Srdce mé vždy nalézalo v sobě samém všechno své ukojení, svou úplnou radost a nejvyšší slast.

Toto Srdce mé spojené s božstvím a s ním neustále přítomné v nepřetržitém milování rozplývalo se jaksí v Božství.

2. Synu, následuj pokud můžeš příkladu Srdce mého. O tom ti budu nyní vyprávěti mnoho sladkého a potěšitelného.

Přičin se, synu, abys byl vždy v božské přítomnosti mé a kráčel všude přede mnou, svým Bohem a Spasitelem.

Miluješ-li mne, bude život přede mnou a .požívání mé přítomnosti tvou slastí,

Či bylo kdy slyšeti aneb stalo se někdy, aby někdo rád neobcovoal s předmětem své lásky?

Hle, jako božská osoba jsem vždy a všude s tebou a nespouštím tě nikdy s očí; neboť přede mnou není žádného neviditelného stvoření, ale oči mé patří na každém místě na dobré i na zlé, ano i do srdce jednoho každého.

Zdaliž se může kdo ukrýti před tváří mou? I kdyby se zahalil v temnotu, zašel do nejhlubší pouště, pohřžil se do propasti země neb moře, i kdyby vstoupil do pekel, všude jsou naň obráceny oči mé. Tak blízký jsem všem a každému zvlášť, že může moje mocná ruka každého uchopiti, buď aby kárala neb trestala, buď pomáhala neb odměnila.

3. A ve svatostánku, tu jsem přítomen nejen se svým Božstvím, ale i s celým svým oslaveným svatým člověčenstvím.

Kamkoliv se tedy obrátíš na pravo nebo na levo, ať jsi doma nebo v cizině, všude, kde jest nejsv. Svátost, jsem přítomen s božstvím, s duší i tělem.

Tam mne nalezneš s toutéž tváří, týmaž očima, ústy a ušima, ano s týmiž city Srdce, s nimiž jsem druhy mezi apoštoly dlel a nyní přítomen jsem také v nebi s anděly a svatými,

Uvaž, synu, celé tajemství lásky mé. Hle, kdekoliv jsi na zemi, jsem ve svatostánku láskou Srdce svého v jistém smyslu s tebou přítomen, neboť ve svatostánku obírá se Srdce mé s tebou a všude tě moje láska provází.

4. Kterak tedy můžeš na mne zapomenouti? Proč neobíráš se s mojí láskou? Proč vzdaluješ se duchem neb srdcem svým ode mne?

Tehdy, synu, chodíš v pravdě přede mnou, když duch tvůj skutečně pamětliv jest mé přítomnosti a srdce tvé se zabývá v lásce s mojí přítomností.

Avšak jsou jisté stupně tohoto obcování se mnou, které vnitřní duše postupně v srdci svém cítí, aby tak pomalu výše a výše ke mně se vznášely.

První stupeň je ten, že člověk, tím že si zpřítomní Boha, žije v takové sebranosti ducha, že vše jako před očima máma koná a při tom častěji pozdvihuje také srdce své skutečně ke mně.

Když jsi již srdce své očistil ode vší nezřízené náklonnosti a zasvětil je mně za zvláštní svatyni, budeš na druhém stupni nábožně naslouchati mému vnitřnímu hovorů jsa ochoten následovati mých vnuknutí,

Třetí stupeň je ten, že vniterní duše ve mně jaksi ponořena žije tak pro mne, že jen ve mně na sebe pamatuje, jen ve mně sebe miluje, ve mně jakýmsi božským spojením odpočívá a mé dokonalosti dokonaleji požívá, nežli pták vzduchu, v němž lítá, aneb zdravý zdraví, jehož sílu v sobě cítí.

To jest dokonalost spojení s Bohem přesahující všechny pojmy, k níž přicházejí s milostí mou v pravdě čisté duše, které se k tomu velkomyslnými, vniterními i vnějšími obětmi schopnými staly, opustivše z celého srdce všechna stvoření ano i samy sebe, aby jediné mně náležely.

5. Synu, myšlenka na mou přítomnost jest nejmocnějším prostředkem, bys uvaroval se hříchu. Neb kdo by se mohl opovážiti u vědomí, že se nachází před očima božíma, uraziti Toho, který ho v tom okamžiku může uvrhnouti s tělem i duší do pekla?

Když mne vidíš ve viditelné postavě před sebou, rci, synu, chtěl bys aneb mohl bys dopustiti se před očima máma hříchu? Avšak tak poznáváš okem víry mou přítomnost mnohem jasněji a jistěji, nežli bys mne mohl viděti okem tělesným.

Pamatuj milujícím srdcem na mou přítomnost a na věky nezhřešíš. Co působí, že

nebešťané nemohou hřešiti? Není-liž to právě patření na Boha a lásku boží a co s ní souvisí?

Ano představuje-li si rozum tvůj Boha pro víru přítomného a miluje-li srdce tvé, nebudeš urážeti tak veliké velebnosti. I kdybys byl od přírody slabý a křehký, zachrání tě přece tato přítomnost boží přede lstí a tato láska před pádem; neboť žádný, kdo zůstává v něm, nezhrěší (1 Jan 3, 6.)

Pokud tedy u víře a lásce žiješ přede mnou, nemůžeš hřešiti, ne sice pro svou přirozenost, nýbrž proto, že já jsem u tebe přítomen.

A zhřešiv, ztratil jsi patrně v tom neblahém okamžiku myšlenku na Boha a lásku k němu, neboť žádný, kdo hřešil, neviděl ho aniž ho poznal (1 Jan 3, 6.)

6. Co jest konečně příjemnějšího, co sladšího, co vůbec prospěšnějšího nad moji přítomnost?

Zdaliž není ustavičným rájem? Kterého andělé a svatí v nebi vidí tváří v tvář a v pravdě požívají, vidíš na zemi svou věrou a požíváš láskou, bys rozmnožil zásluhy své.

Samota bez cvičení se v přítomnosti boží jest z větší části nebezpečna a obcování s lidmi škodливо; avšak cvičení se v přítomnosti boží podporuje a posvěcuje oboje.

Jest těžko naléztí jiné cvičení náboženské, které by tolik a tak rozličných výkonů ctnosti v sobě obsahovalo, jako právě toto cvičení v přítomnosti boží.

Zmuž se tedy, synu, a přičiň se horlivě, abys si zvykl žítí v mé přítomnosti. V nebezpečí jest ti štítem, ve tmách světlem, v samotě útěchou, v obcování se světem záštitou; jest nepřetržitým cvičením ctnosti, ustavičným obcováním s Bohem.

7. Učeník: Kterak ale, dobrý Mistře, mám začítí, abych nabyl tohoto svatého zvyku?

Ježíš: Předě vším musíš se modliti mnoho, synu, a snažně prositi za milost, abys často s živou věrou a důvěryplnou láskou myslel na přítomného Boha.

Potom však také musíš své smysly na uzdě držeti a nezřízenou zvědavost přemáhati.

Za třetí musíš také ostříhati své vnitřní smysly a zapovídati duchu nejen zlé ale i zbytečné myšlenky, srdci pak všechna marnivá a neužitečná zaměstnání. Dále pak snaž se obracet se ke mně krátkými ale ohnivými modlitbičkami, které ti budou tím prospěšnější, čím více přiměřené budou duševnímu tvému stavu,

Konečně musíš, synu, ve všech viditelných věcech hledati mne, neviditelného, miláčka srdce svého.

Zdaliž ti nepřipomínají všichni tvorové mou přítomnost? Pozdvihni oči své a viz, kterak ti hlásají všecky bytosti, každá svým způsobem mou přítomnost. Jasně nebe a bouře, květy a ovoce, útěcha a zármutek, ctnosti a prameny milosti, všecko hlásá mou přítomnost.

Synu, jsi-li pravým učeníkem Srdce mého, pak cokoliv tě potká upomínati tě bude, abys v lásce pamatoval na mou přítomnost.

Všude mne nalezneš a pronikneš všechno vnější tak daleko, až přijdeš ke mně, v němž jediném nalezneš odpočinutí a radost.

Kapitola šestnáctá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás svým pokušením na poušti ostříhati pokoje srdce.

1. Ježíš: Synu, když jsem opustil Jordán, byl jsem veden od ducha na poušť. Viz divadlo, jež k obdivu pohnulo i anděly.

Neboť vzdálen všeho styku s lidmi a uprostřed divokých zvířat na poušti, ztrávil

jsem čtyřicet dní a čtyřicet nocí postem a kajícností ve všeliké nepohodě.

Než Srdce mé pohříženo bylo v obcování s mým Otcem nebeským, v hluboké rozjímání a ustavičnou modlitbu.

Zatím jsem byl od světa zapomenut nebo pohrdán a k tomu od ďábla neobyčejným způsobem napaden ano uchopen a na odlehlé místo přenesen, různě a velmi prudce pokoušen.

Avšak co jiného mne pohnulo k tomu všemu, leč láska srdce mého, abych tebe těšil a příkladem svým poučil.

Tímto poučen a povzbuzen, nediv se, jsi-li i ty od ďábla pokoušen a od světa obtěžován, a neztrácej pokoje srdce ani v nehodách života ani v pokušeních ďáblových.

Nic ze všeho toho nebylo s to, by Srdce mé znepokojilo aneb odstrašilo. Srdce mé však pokojně přestálo všechna tato pokušení, odvracejíc se s pevnou vůlí od všeho, co působí pokušení.

2. Synu, vynasnaž se všemožně, abys nabyl svatého klidu srdce.

Šťastná duše, která v pravém míru se udržuje! Neboť já bydlím v ní jako ve svém království a rád prodlévám v srdci jejím jako na svém trůně.

Srdce mé rádo se sdílí srdci pokojnému, neboť tu slyšena a pozorována bývají moje vnuknutí, takže přinášejí ovoce.

Chceš-li co možná nejméně chyb se dopustiti, chceš-li z chyb samých míti užitek, chceš-li konati ctnosti, ostříhej pokoje srdce.

Chceš-li vítězně odolati pokušením ďáblovým a zmařit zlé úklady pekelné, buď pokojným.

3. Zlý duch ví, že málo má moci nad duší, pokud se drží v svatém pokoji, proto všemožně se přičiňuje, aby ji znepokojil.

Proto zkouší všecko, podněcuje všecko. Rozpaluje obrazotvornost, dráždí náruživosti, útokem žene svým vnukáním brzo na tu, brzo na onu ctnost; brzo lichotí, brzo zase straší; někdy ukazuje jakousi plýtkou tvrdošijnost.

Kdyby tě mělo něco z řečeného potkati, nedej se zmásti, ani neztrácej pokoje. Pokud setrváš ve svatém klidu, nemáš se čeho obávati; jakmile však upadneš v nepokoj, octneš se v nebezpečenství, A kdybys byl ihned s pomocí milosti boží nesvolil, dosáhl zlý nepřítel přece tolik, že je pro tentokrát spokojen.

Nechce tě zajisté poraziti hned při prvním útoku, nýbrž jest spokojen, že krok za krokem ku předu kráčí, ježto znepokojuje nejprve

srdce, pak tě unavuje, seslabuje a konečně zničí.

Hleď tedy, abys se neznepokojoval, ať tě sužuje jakékoliv pokušení a jakkoliv dlouho.

4. Synu, ať tě potká cokoliv, nedej si vzíti klidu srdce za nic co ve světě.

I kdybys upadl do nějaké chyby nebo hříchu, neznepokojuj se; neboť nepokojem nejen nenapravíš chyby, nybrž dopustíš se nové, ještě nebezpečnější.

Pochybil-lis tedy nešťastným způsobem, neznepokojuj se ani myslí neztrácej, nýbrž vrhni se pokorně se skroušeným srdcem do mé náruče, utec se k Srdci mému, aby chyba tvá na tomto ohnisku ztrávena a srdce tvé očištěno bylo.

Nejvíce však potřebuješ pevného, neohroženého klidu srdce, dopustí-li Bůh k větší cti Srdce mého a k tvému dobru, abys byl svírán vnitřní opuštěností, kterou bývá rozum tvůj zahalen v tmu a vůle tvá nakloněna ke zlému, tak že se ti někdy zdá, jako bys byl zcela ponechán sobě samému a svému ukrutnému nepříteli.

Oddáš-li se v tomto stavu nepokoji, zmaříš nejsvětější úmysl Srdce mého a upadneš u veliké nebezpečí, že ztratíš nejen příhodný

okamžik, v němž bys získal více zásluh a svatosti, ale tak budeš zmaten, že i zahyneš.

Budeš-li však s pokorným srdcem pokračovati, jak tě povede duch můj i v tom, co proti přirozenému smyslu jest, a budeš-li ho následovati, šťastně projdeš, ano staneš se tím i dokonalejším.

5. Než i z venku přihodí se ti mnohá věc, která znepokojuje srdce, není-li pevně utvrzeno v pokoji.

Tak se může státi, že se ti stanou nevěrnými ano i proti tobě se obrátí lidé i takoví, kteří jsou zavázáni k vděčnosti a k přátelství a jichž stav neb úřad káže tebe milovati.

Zakládá-li se tedy tvůj pokoj na smýšlení neb jednání lidském a od něho závisí, upadneš ve smutné zmatky.

Mnozí soudí dle citů srdce; proto musíš býti připraven, že nezřídka budou špatně o tobě smýšleti, jednání tvé kárati, snahy tvé po vnitřním životě haněti, zkrátka rozličným způsobem pronásledovati.

Stane-li se tak, neoddávej srdce svého zmatku; nýbž zůstaň pokojným a nech vše přejíti nad hlavou jako mračno.

A vskutku, co by ti prospělo rmoutiti se? Nebylo by to zlo jen zvětšiti a místo ovoce snahy své kliditi jen hořkosti?

Zvykej si, synu, trpělivě snášeti protivenství, mlčky přijímati nevděk mezi bouřlivými lidmi a uprostřed hluku světského zůstatí pokojným.

6. Učeník: Avšak, Pane Ježíši! jak těžkým se mi zdá i při nejlepší vůli sloužiti tobě věrně a při nejpevnějších předsevzetích necítiti ani vnitřních pokušení ani protivenství činěných mně od lidí neb odjinud a nedati se tím znepokojiti; zdá se mi to skoro nemožným.

Ježíš: Synu, není hřích cítiti to, co těžké jest a co zarmucuje srdce, ano jest i potřebno cítiti to, abys mohl náležitě odpírati.

Kdybys byl sebe nábožnějším, musel bys to cítiti; neboť nábožnost daleka je toho, aby potírala neb otupila síly duševní, spíše bystří je a zdokonaluje.

Ba jest nemožno, aby nižší stránka srdce nebyla časem rozčilena, avšak toto rozčilení nemůže ti škoditi, pokud vyšší stránka nedá svého svolení, spíše napomáhá k většímu utvrzení pokoje. Neboť čím častěji zvítězíš nad onou stránkou, tím více ji ovládati budeš

a udržíš v pokoji, a tím větší jistoty budeš požívat.

Vždycky však je v tvé moci, zachovati se v pokoji; neboť nemůže ani zloba pekel ani převrácenost lidí ani nějaké soužení srdce tvé proti vůli tvé znepokojiti, poněvadž jsi vždy svoboden a přijímáš neustále dostatečné milosti.

Na tobě, právě, synu, to tedy závisí, abys měl vždy tento statek tak veliký, že se může vedle stavu milosti nazývati největším statkem tohoto života.

7. Učeník: Ano, tak jest, Pane Ježíši! uč mne tedy cestě svatého pokoje, o němž jsi mi dal poznati, že je tak potřebným a všestranně užitečným.

Ježíš: Synu, mnoho řečeno o prostředcích, jak nabýti a zachovati pokoj; já však pravím: Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete odpočinutí duším svým, jež jest dokonalost pokoje.

Předně tedy pravý pokoj může míti jen dobré srdce, které v milosti žije a ctností Srdce mého následovati se snaží, neboť není pokoje bez božným (Is. 48, 22.)

Pak také může nerušený pokoj zachovati jen pokorné srdce, jež rádo zaujímá nízké

místo mezi lidmi a plno důvěry ke mně se utíká v každé záležitosti.

Konečně jen to srdce může zakoušeti trvalého pokoje a bezpečně v něm může setrвати, které síleno je láskou, které spojeno je s mou božskou vůlí neb jí cele jest oddáno.

Osvojiš-li si smýšlení srdce mého dokonale, tak že rád chceš trpěti se mnou i zde na zemi, abys se stal mně podobnějším a dával mi větší důkazy čisté lásky, pak synu, budeš požívati nejsladšího pokoje v hojnosti a povznesen nade všecku vnější změnu smyslných věcí, těšit se budeš ustavičnému klidu; neboť potom utvrzovati bude pokoj tvůj právě to, co jindy ho rušívá.

Hle, synu, toť pravá cesta pokoje, která pomalu vede k dokonalosti. Šťastní, již po ní kráčejí! Mimo tuto není pravého, pevného, trvalého pokoje.

Bez srdce čistého a do vůle boží v pokoře a lásce oddaného nenalezneš nikde štěstí pokoje, ať činíš cokoliv neb se obrátíš kamkoliv.

Není-li srdce uvnitř náležitě spořádáno, nemohou mu dáti pravý pokoj ani útěk před příležitostmi ani změna místa ani samota ani duchovní kniha ani lidské rady.

8. Věz, synu, že příčiny vnitřního nepokoje neleží v zevnějších věcech, nýbrž v tobě samém, v nepořádném totiž stavu tvého srdce. Odstraníš-li tyto vnitřní příčiny, nebudou ti už zevnitřní věci podnětem k nepokoji.

Jest tedy právě tolik příčin ke ztrátě pokoje, jako nepořádných náklonností srdce. Mezi ně pak patří náchylnost nejen k špatným a marným věcem, ale i k dobrým i svatým v těch případech, kdy vůle boží jest proti tomu.

Jakmile tedy něco nepořádného v sobě zpozoruješ, vezmi hned útočiště k modlitbě, k zvláštnímu zpytování svědomí a k jiným užitečným prostředkům a pracuj pokojně ale rozhodně o to, abys je odstranil ze svého srdce.

Kolik jinak dobrých duší horlivě vyhledává pokoje duševního tím, že užívají rozličných, neprávě špatných prostředků, nalézají však jen ještě větší nepokoj.

Proč? Protože si nepočínají správně, buď že příliš aneb úzkostlivě si přejí konce svého vnitřního utrpení aneb dosažení kýženého pokoje, buď že se užíváním prostředků znepokojují aneb konečně že si přejí citelného pokoje.

Hledej pokoje klidně a nezapomínej, že se hledati má a naléztí může jen ve vyšší stránce

srdce, kde vládne rozumná vůle pod vedením víry a milosti.

Pak můžeš vždycky požívatí svatého pokoje, mého pokoje, oné přednosti všech pravých učeníků Srdce mého, koření pravého štěstí, úlevy v souženích, souhrnu všech statků, konečně potřebného a zároveň sladkého prostředku ku svatosti.

Kapitola sedmnáctá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás
v začátku svého veřejného ži-
vota horlivosti o spásu duší,

1. Ježíš: Synu! Bůh poslal Syna
svého na svět, aby spasil svět
skrze něho (Jan 3, 17.)

Nediv se tedy, že horlivost o spásu duší
ustavičně pudila Srdce mé, aby rozšiřovalo
království božské lásky v srdcích lidských
různým způsobem, předurčeným od mého ne-
beského Otce.

Posud jsem byl v skrytosti živ, abych se
jaksi připravil k dílu svému a poučil všechny
učeníky Srdce svého, že mají dříve horlivě
pracovati o svém vlastním spasení, než mohou

s prospěchem účinkovati při spasení ostatních.

Jak často a jak horlivě modlíval sem se v tom čase za ně, aby živi byli pro Boha a Pána svého, nečinili zlého a prospívali ve ctnostech.

Shromáždil jsem také učeníky a apoštoly kolem sebe, které jsem duchem své horlivosti oživoval a naplňoval, jimž jsem úmysly své sdílel a které jsem viděl Srdcem radosti plným se mnou horlivě pracovati o spasení duší.

Chodil jsem z místa na místo, činil a mluvil jsem o království božím, požívaje tajně i zjevně vši příležitosti, aby lidi napravil.

Příklad života mého skvěl se jako světlo, jež vzešlo pro lid, kterýž seděl v temnosti. Neboť obcházel jsem všem dobře čině a dávaje všem důkazy pokory a lásky Srdce svého.

Jak velice byli vzděláni, jak velice pohnuti, když mne viděli po celý den pracovati k jejich prospěchu a spasení a když viděli, jak čas od času vzdaluji se od zástupu, abych se o samotě pomodlil, a slyšeli, že jsem po práci a cestě denní často celé noci probděl na modlitbách, zatím co zemdlení apoštolové spali a odpočívali.

Konečně poněvadž je mi dána všeliká moc na nebi i na zemi, upotřebil jsem ji jen k tomu,

abych osvědčil horlivost srdce svého nebo rozmnožil čest boží a spásu duší a činil jsem tolik divů, kolik jich bylo zapotřebí a kolik prospěšno ku blahu všech.

Viz, synu, prostředky, jichž užívalo horlivé Srdce mé, aby získalo duše. A zdali nemáš i ty po ruce tytéž prostředky, ať jsi stavu jakéhokoliv? Nuže tedy, užij jich ke cti mé a k spáse duše své.

2. Obětuj mnohé modlitby a nějaké byť i malé mrtvení, skutky bohabojnosti aneb milosrdenství jakož i své duchovní cvičení, ba i své vezdejší zaměstnání s tím úmyslem a míněním, aby brzo mé ztracené dítky, které v daleké zemi bludu aneb hříchu tonou, konečně lépe své svobody užívaly a návratem svým Srdce mé potěšily. Aby dobří ve ctnostech prospívali, aby se přičiňovali o vznešenější dary milosti a setrvali ve snaze po dokonalosti.

O kdybys věděl, co může modlitba za spásu duší! Kolik vnitřních duší a těch, co uzavřeni byli před světem, vytrhlo tisíce duší z nevěry, bludu a hříchu a uvedlo je do věčné blaženosti! Tolik, synu, může tvá modlitba!

A naplní-li pak také jiné horlivostí o spásu duší, budou tito jaksi tvoji učenci a apoštolové, které vyšleš, by získali duše.

Mnoho tím způsobilš, a to nejen bezprostředně, nýbrž i pomocí jiných. Ti pak ze své strany opět roznítí a vyšlou jiné a dílo horlivosti o spásu duší bude se takto šířit od pokolení do pokolení.

3. Hleď mluvit častěji o věcech, které dýší nábožností, vzdělávají a pro ctnost získávají. Kolik jest v nebesích, kteří děkují za svou věčnou blaženost nábožné rozmluvě.

Nesmíš sice jiným se státi obtížným, neboť by se pak spíše od ctnosti odpuzovali než k ní přikláněli.

Než pravá a živá horlivost zná jisté svaté obraty, jimiž by zpozorovala anebo přivedila příležitost ke zbožným rozpravám.

4. Dobrý příklad účinkuje zázračně. Dodává všem ostatním prostředkům života a síly. Co prospějí tyto bez něho? Mohou ovšem obracet na se pozornost, ale srdce dojmouti nemohou.

Ukazuj tedy příkladem svého života neporovnatelnou slast lásky mé, ať pozná bližní tvůj, že již v tomto životě jest nejvyšším šťastným, kdo mi s láskou slouží. Tím ho jaksí přinutíš, aby zkusil a okusil, jak sladká jest služba Srdci mému a služba lásce mé.

I když nemůžeš činiti divy v řádu přirozeném, můžeš přece v řádu milosti. Či není něco podivuhodného, když zapomínáš na svůj prospěch z pouhé lásky ke mně, abys jen pamatoval na prospěch jiných, když zlé odplácíš dobrým, a šťastným jsi, jsi-li se mnou trpělivým?

Jak často se takové divy milosti náhle dotkly srdcí, která všem jiným prostředkům vzdorovala; a milost je obrátila.

5. Synu, vždy a všude horli pro spásu duší tak, aby se všickni, kteří se s tebou sejdou, cítili nějak mocněji povzbuzenými ke ctnosti aneb dokonalosti.

Nepokládej se za pravého učeníka Srdce mého, nemáš-li horlivosti, která chce upřímně a účinně spásu a dokonalost duší. Tato horoucí horlivost jest skutečným důkazem lásky tvé a následování Srdce mého.

Co bys také mohl Srdci mému příjemnějšího učiniti, než že usiluješ o spasení a dokonalost duší, které jsou schopny, aby mne věčně milovaly a oslavovaly.

Otevřeš-li jen jedinké duši nebe, připravil jsi mně tím více cti, nežli mně připravili neb i připraviti mohli všickni lidé na zemi. Neboť všechna čest, kterou mi lidé mohou prokázati, obmezuje se na konečný počet ctnostných činů.

Avšak čest, kterou mi prokazuje blažený v nebi, rovná se nekonečnému počtu činů, neboť nikdy nemá konce.

6. Viz, synu, jak vysoko jsem já sám cenil spásu duší; pro ně zajisté sestoupil jsem s nebe, hledal jsem jich při ustavičných a velikých namáháních a obtížích a obětoval jsem konečně svůj život za ně. O kdybys poznal cenu duše, jak velice bys zahorel horlivostí pro její spásu! Poznej ji aspoň z ceny, za jakou jsem ji koupil.

Tím, že jsi spasil jedinkou duši, více jsi učinil, než kdybys získal všecken svět se všemi jeho statky.

A spasiš-li duši svého bližního, spasiš také duši svou vlastní; neboť kdo odvrátí hříšníka od bludu cesty jeho, vysvobodí duši jeho od smrti a přikryje množství hříchův (Jak. 5, 30.)

Jak veliká bude radost tvá, synu, až po tomto životě nalezneš vyvolené v nebi, z nichž jedni děkují mimo milost i tobě za své věčné štěstí, druzí za vyšší stupeň svatosti a za přiměřenou věčnou slávu a budou ti vzdávati za to na věky tisíceré díky.

Pracovati o spasení a zdokonalení duší jest zajisté nejen nejlepší mezi všemi výkony lidskými, ale nejbožštější mezi všemi božskými.

7. Protož modli se hodně často o milost, abys roznícen byl pravou horlivostí o spásu duší, kterou živí pokora, pobádá láska, osvětluje věda, vede opatrnost a utvrzuje vytrvalost.

Varuj se však horlivosti, která se nezakládá v pokorném a tichém srdci jako ovoce milosti, nýbrž v náruživosti jako přirozený účinek.

Kdo se dává vésti touto převrácenou horlivostí, množí jen počet hříchů, neboť náruživosti svou právě pohoršuje ty, o jejichž polepšení se přičiňuje.

Snaž se podle možnosti lidské všude napravovati zlo a podporovati dobro. Jestli jsi vykonal, co ti bylo možno, snášej trpělivě, čeho nemůžeš změnit aneb napravit, odporuč to mé božské Prozřetelnosti a modli se, aby konečně všecko sloužilo k větší mé cti.

Nezdaří-li se ti dílo horlivosti tvé při prvním pokusu, učin druhý, třetí; neboť často se stává, že hříšník s počátku nechce slyšeti o polepšení se, buď že poslouchá zlého ducha nebo že vlažností jest uspán. Avšak pobádá-li ho dobrý duch opětně a doráží-li na něj svými vnuknutími, tu se ponenáhlu poddá statečné horlivosti a milosti a obrátí se.

Pokud ještě čekám na obrácení hříšníka a na živu ho nechávám, nesmí se nad ním zoufati. I když jest nevěrcem, bludařem, odpadlíkem, nevíš, nebude-li brzo věřícím katolíkem, dítkem církve!

Pavel byl ráno pronásledovatelem církve a večer nádobou vyvolenou. Magdalena byla hříšnicí a den po tom vzorem ctnosti a serafské lásky k mému Srdci.

Kolik beznadějně bludu a hříchu zdánlivě oddaných se obrátilo a nalezlo šťastný život milosti v tomto a blaženost na onom světě. Jest moc milosti ztenčena? Jest svoboda vůle zničena?

8. Odpírají-li lidé tvým snahám a nechtějí se polepšiti, neztrácej klidu srdce, nýbrž napodobuj anděly strážné, kteří konajíce, co musí a mohou, ničeho neztrácejí na svém pokoji a své blaženosti, i když svěřené jim duše se neobrátní nebo nepokračují.

I když někdo nepoužije snahy tvé k dobru duše své, nebudeš proto méně odměněn; neboť u mne platí činná vůle tolik jako výsledek.

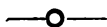
Ty máš zalévati květinu milosti, ne však dáti jí vzrůst. Zalévej, pracuj pilně; ať potom pozoruješ vzrůst nebo nic, práce tvá nebude bez ovoce ani pro tebe ani pro mou čest.

9. Buď však na stráž, synu, abys pro práce o spasení aneb zdokonalení jiných nezanedbal zdokonalení svého vlastního nebo nebyl docela zavržen.

Uvaž, že ti, o jichž duševním blahu pracuješ, již snad jsou lepší anebo přec jednou lepší budou nežli ty. Sebe pak považuj při všem dobrém, co snad způsobíš v duších, za zvonec, který ani jedinkého zvuku vydati nemůže bez síly, která jím hýbá.

S čím čistším úmyslem mne hledáš a čím pokorněji o sobě smýšlíš, tím schopnější budeš, abys získal spásu a dokonalosti jiných.

Já zajisté volím k vykonání svých divů takové nástroje, které jsou ve svých vlastních očích nízké, aby nikdo se nechlubil silou svou, nýbrž všechna čest a sláva mně byla dána.

Kapitola osmnáctá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás
na svatbě v Káně duchovní ra-
dosti.

1. Ježíš: Synu, přišel ku spáse všech na svět stal jsem se všem vším, abych všechny získal.

Jako obveseluje slunce všechny a na všechny strany teplo a život rozesílá, vydával jsem je i já, slunce duchovního života. Život můj vydával toliko radost, lásku a veselost srdce.

Projdi celý můj život, nikde nenalezneš, že jsem byl nepřívětivý a zasmušilý, že jsem se v nevrlosti jiným vyhýbal nebo od sebe odstraňoval; spíše najdeš, že jsem byl všude veselý, že jsem dle svatého zalíbení božího s lidmi obcoval ve svaté radosti, že jsem vše duchem svým oživoval a posvěcoval.

Ano byv pozván, nezdráhal jsem se jíti se svou matkou a učeníky svými na svatbu do Kány a spolu se tu radovati, nýbrž použil jsem takto všeliké příležitosti, abych duše získal, ctnosti a pravé radosti srdce učil.

Ve škole Srdce mého naučili se svatí zachovávat duchovní radosti, vzdělávat tím bližní a mně s radostným srdcem sloužiti.

Věděliť, že jsem dobrý Otec a rád vidím, když dítky mé s otevřeným srdcem krácejí ku předu a v účastenství na mých statcích jsou spokojeni a šťastni.

To uvaž, synu, toho následuj, aby radost má byla v tobě.

2. Jak veliké jsou prospěchy této duchovní radosti! Neboť co je ctihodnějšího pro mne,

než když mi někdo slouží s radostným srdcem a všemu světu dokazuje, že jest služba má plna slasti a radosti?

Pravá radost srdce zdobí ctnosti, urovnává obtíže, oslazuje práci, osvěcuje rozum, pobádá vůli a činí konečně celého člověka schopným ke všemu dobrému.

Bez radosti srdce málo přispívají i všechny zevnější statky k blaženosti duševní, ochabují síly, churaví celé tělo, takže člověk i ve šťastných zevnějších poměrech uvnitř jest přece nešťastným.

Snahou po duchovní veselosti prospíváš bližnímu; neboť je pobízen takto líbezným způsobem k dobrému. Prospíváš sobě, neboť v tomto jednom cvičení spojuješ mnohá ctnostná cvičení.

Co mám ještě dále říci? Přeješ si života a chceš viděti dny dobré? Nuže, radost srdce, ta jest život člověka, a dobré ano nejlepší dny jsou ty, které se prožijí v milosti boží, v tomto ráji všeho požehnání.

Nejjistějším znamením, že jest někdo v stavu milosti, jest právě duchovní veselost; ona tvoří přítomné štěstí spravedlivých a jest příznakem věčné blaženosti.

3. Avšak co jiného je duchovní radost, leč stav duše, která na jevo dává, že jest pro mne opravdově spokojena. Tato radost nezakládá se tedy na přirozenosti, nýbrž na milosti, nezávisí na povaze mysli, nýbrž na stavu srdce a nesleduje smyslné, nýbrž duchovní statky.

Radost dítek tohoto světa jest škodlivá, plodí jen omrzelost a trpké výčitky svědomí. Přirozená radost jest nestálá a musí často ustoupiti zármutku. Duchovní však radost jest stálá a spasitelná.

Tato svatá radost prýští z dobromyslného srdce pod rosou milosti, rozmáhá se v teple zbožnosti a utvrzuje se ve vítězství nad přirozenými náklonnostmi.

4. Ďábel miluje a rozdmychuje těžkomyslnost, neboť ví, jak velice duchovní radost jeho úmyslům odpírá, proto ji hledí všemožně přemoci a zdánlivými důvody co možná úplně zničiti nebo aspoň zmenšiti zbytečnými starostmi o malichernostmi.

Nedej se od něho chytiti, synu, neboť uposlechněš-li jeho zastrašujícího vnukání, bude na tebe nyní tím nebezpečnějším způsobem dorážeti a bude tě pokoušeti, když tě vidí v roztoužení, nejsa spokojen, že tě oloupil o poklad svaté radosti.

Ať ti vnukne cokoliv a ať tě potká cokoliv, neoddávej se zármutku, který odnímá srdci zmužilost. Tento zhoubný mor hlodá až do kosti a otupuje ducha, před ním prchá zdravý úsudek, ano on nakazí celého člověka.

Časem se může státi, synu, že se cítíš mrzutým a smutně naladěným, a nevíš jak a proč. Tu se modli, modli se vroucně, vzbud' v sobě co možná největší horlivost a použij ještě jiných prostředků, bys tak udržel drahé radosti srdce.

5. Často přicházejí protivenství, která jdou přirozeným způsobem k srdci; kdybys počal truchliti, ještě bys je zvětšil. Naproti tomu však je usnadníš, zachováš-li veselé srdce. Obrať je tedy dle možnosti k věčnému spasení duše své, ducha od nich odvracej a ze své veliké zásluhy v Bohu se raduj.

Co však duchovní radost v srdci dobře smýšlejícím ruší, jsou chyby, jichž se dopouští a o nichž se domnívá, že se jich nemůže zbaviti. Jest to klam zlého ducha, kterým velice škodí nezkušeným.

Synu, vina spočívá jedině na tobě, ne-umíš-li z chyb jednou spáchaných vážit spíše prospěch a tudíž i zvýšení pravé radosti srdce. Neboť jest velikým prospěchem, ano velikou

zásluhou, litovati hned jednak spáchaných chyb z lásky ke mně a jednak radovati se z pokoření, která ony působí, ana mi nahrazují odňatou čest. Zkrátka, synu, ať narazíš na jakékoliv překážky, užij všech prostředků, abys se uchránil truchlivosti. Avšak tím, že se na jedné straně truchlivosti vyhýbáš, nesmíš na druhé do ní upadnouti.

Varuj se tedy roztržitosti, zanedbávání duchovních cvičení a pachtění po smyslných rozkoších, neboť tyto radosti obyčejně končívaly zármutkem.

6. Synu, jsi-li již v stavu milosti, pak hlavní prostředek k nabytí a zachování duševní radosti jest, abys byl z lásky ke mně tichý a pokorný srdcem.

Buď opravdově pokorný a nebudeš nikdy truchliv. Miluj mne horlivě a budeš stále míti veselé srdce.

Posloucháš-li přirozené náklonnosti neb odporu, a chováš-li se ve službě mé vlažně neb nedbale, nenabudeš a nebudeš míti nikdy pravé radosti srdce i kdybys byl uprostřed zábav světských.

Jsou také zevnější prostředky dopomáhající k radosti srdce, totiž nevinné obraty umělecké ve vzbuzování duševní veselosti, nábožné zpí-

vání písní a chvalozpěvů, časté obcování s těmi, kteří požívají té duševní radosti, rozhodné chápání se práce, oddanost v utrpení a svatá svoboda ve všem jednání.

Modli se, synu, a snaž se užívatí dobře těchto prostředků, abys tak nabyl pravé radosti srdce, naproti které všelijaká jiná radost jest jen zármutek a všeliká slast jen trpkost.

To jest, synu, radost má; raduj se vždycky, opět pravím, raduj se.

— o —

Kapitola devatenáctá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás
v obcování s lidmi snášet i chýby
jiných.

1. Ježíš: Synu, dokud jsem byl na zemi a obcoval s lidmi, byl jsem uprostřed převráceného pokolení. Na jakou pýchu a nevěru, nečistotu a nepravost v srdcích lidských, plných lásky světské a sobectví, muselo oko mé hleděti.

Jak velice dojímaly Srdce mé zaviněná nevědomost, bezuzdná svoboda, lhostejnost k věcem nebeským, úzkostlivá starostlivost

o statky pozemské, zanedbávání ctností, koření se nepravostem.

Porovnej, synu, mne s těmito lidmi, mou pokoru s jejich pýchou a marnivostí, mou horlivost s jejich lhostejností a zatvrzelostí, mou dobročinnost s jejich tupostí a nevděčností, mou lásku s jejich chladem a pohrdáním, zkrátka mé ctnosti s jich chybami a nepravostmi.

Sud' z toho, s jakým smýšlením Srdce jsem se k nim choval. Ať byli jacíkoliv, neomrzelo mne žítí a obcovati s nimi. Neznal jsem stesku anebo projevu nevole, naopak, byl jsem zcela spokojeným, když jsem s nimi obcoval.

Budeš-li dobře rozjímati o tomto mém životě, naučíš se zacházeti s bližním v podobném smýšlení srdce.

2. Synu, ty i tvůj bližní — vy všickni vespolek jste dítky téhož nebeského Otce, vykoupení za tutéž cenu života mého a určení, abyste tímto svazkem lásky v Duchu sv. věčně žili pospolu.

Všickni jste povoláni k témuž království nebeskému, abyste tam blaženi byli v dokonalém míru a v radosti věčného spojení.

Žij tedy zde na zemi v pokoji, abys po tomto životě nebyl z nebeských sídel vyloučen a vydán nejprísnějším trýznitelům.

Tak tomu chce příklad můj, ano mé zřejmé přikázání, a byste jeden druhého břemena nesli (Gal. 6, 2), vespolek se milovali, jako jsem miloval vás (Jan 15, 12), láskou nadpřirozenou, všeobecnou, dobročinnou.

Milujte-li mne, přikázání má zachovávejte (Jan 14, 15). Budete-li zachovávat je, zůstanete v mém milování (Jan 15, 10).

Každý, kdo nenávidí bratra svého, vražedník jest (Jan 3, 15); zabíjí duši a to vlastní. Každý, kdo se hněvá na bratra svého, hoden bude soudu (Mat. 5, 22). Kdo neodpouští, nebude mu odpuštěno. Kdo jest nesnášenlivým, nalezne jiné též k sobě nesnášenlivé; neboť tou zajiště měrou, kterou měřiti budete, bude vám zase měřeno (Lukáš 6, 38).

3. Pomni, synu, že nejsi mezi anděly, nýbrž mezi lidmi, kteří zde na zemi nemohou býti zcela bez chyb.

Nediv se tedy, bloudí-li křehcí lidé nebo padají; tomu však se div, že při svých mnohých chybach, které jiní na tobě snášeti mají, časem na chyby jiných reptáš.

Jsi-li tedy netrpěliv proti cizím chybám, nedopouštíš se patrně sám chyby?

Někdy dopouštím, že lidé, kteří dobrému chtějí a k dobrému se snaží, si vzájemně odporují, aby měli tak příležitost bez vlastní viny chyby jejich snášeti, důkladné ctnosti konati a zásluhu svou rozmnožovati.

Posuzuj člověka dle sebe samého a zacházej s každým, jak sám si přeješ, aby s tebou nakládal; a čeho nechceš, aby dalo se tobě, hleď, abys ty nikdy jinému nečinil (Mat. 7, 12.)

Synu, nemáš též, čeho bys rád byl sproštěn a, jak ze zkušenosti víš, sprostiti se nemůžeš? Nuže, co na sobě samém proti vůli své snášíš, snášej též na jiných; neboť máš-li drobet pokory a lásky, musíš uznati, že i oni pro své chyby sami se sebou jsou spokojeni.

4. Jsou lidé, kteří trpělivě snášejí chyby těch, s nimiž jsou spřáteleni anebo v povaze podobní, ale horší se nad slabostmi jiných. Jaká jest v tom ctnost? Zdaž toho nečiní též pohané? Nejednají takto i nerozumná zvířata?

Kterak můžeš býti mým učeníkem, nečiníš-li více než pohan anebo posloucháš-li pouze zvířecího pudu?

Naplň se, synu, nadpřirozenou láskou Srdce mého, kterou jsem až k smrti snášel i miloval všecky, přátele i nepřátele.

Povznes se tedy nad všeliký pouze přirozený ohled a snášej všecky, miluj všechny, nevyjímaje ani jednoho.

Modli se za ty, kteří tě pronásledují a utrhají ti, ba i za ty, kteří ti klnou; čiň dobře těm, kteří tě nenávidí; přemáhěj zlé dobrým (Mat. 3, 44. 45.)

Nenáviď zlého, ne však člověka, který je koná; a jakkoliv nenávidíš hříchu svého bližního, tohoto máš milovati.

5. Svatí neposlouchající přirozené náklonnosti své, nýbrž vnuknutí milosti, přijímali smýšlení Srdce mého tak, že nejen všecky vůbec, ale i zvláště své nepřátele snášeli a milovali.

A přece byli i oni lidé jako ty, synu, majíce tytéž přirozené náklonnosti, avšak přemáhající přirozenost a náchylnost svou, následovali srdnatě mého příkladu.

Zmuž se tedy, synu, jak se sluší na učeníka Srdce mého a následuj takto velikých a šlechtných duší.

Cítíš-li nevoli nad jednáním bližního, mlč a nemluv ničeho, co by jemu a tobě škoditi mohlo.

Modli se ze srdce za něho: ducha pak svého ustavičně odvracej od všeho přemýšlení o jeho chybách.

Neustávej odpouštěti bližnímu svému, neustávej snášeti jeho chyb. Nepřestávej ho milovati láskou nadpřirozenou a tak jen sjednotíš srdce své s mým.

Musíš-li, synu, mnoho a veliké věci na jiných snášeti, považ, že jsem mnohem více a větší věci pro tebe snášeti musel a posud na tobě snáším.

Hle, já smiloval jsem se nad tebou a odpustil jsem tobě dluh deseti tisíců hřiven; zdaliž jsi i ty neměl smilovati se nad spolubližním svým, jakož i já smiloval jsem se nad tebou? (Mat. 18, 33.)

Vzpomeň si, synu, jak dlouho a s jak velikou dobrotou Srdce jsem tě snášel a posud snáším a uč se z toho, jak a jak dlouho i ty snášeti máš spolubližního svého.

Kapitola dvacátá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás svou svatou prostotou v obcování se všemi lidmi píleť též prostoty vůči bližnímu.

1. Ježíš: Synu, když jsem dlel mezi lidmi, obdivovali mne a divili se mé tak veliké prostotě v obcování se všemi a s každým zvlášť.

Bylo to tajemstvím Srdce mého; neboť Srdce mé jest přímé a otevřené, miluje Boha a pro Boha také všecko ostatní, miluje jej ve všem a všecko v něm.

Tato prostota Srdce, kterou jsem jevil k lidem, jest obrazem ducha mého, jest v sobě nerozdílná láska, která se vztahuje na mnohé věci, sama však v sobě jest jen jedna.

V témž duchu miloval jsem Boha i lidi, pozoroval jsem lidskou bídu i štěstí, bránil zlému a podporoval dobré, konal zcela rozličné skutky, snášel docela protivné povahy a vpravil jsem se do nejrozmanitějších a nejruznějších poměrův, a to vše v jednom a témž duchu.

Tato půvabná ctnost činila podivuhodný dojem na lidi. Nikdy zajisté neviděli ani nepochopovali, jak může býti spojena tak veliká

prostota s tak velikou důstojností, tak stále stejná přívětivost s tak divuplnou mocí.

Já zajisté neznal jsem dvojjazyčnosti ani přetvářky; v řečech mých nebylo nic hledaného, v chování mém nic nuceného neb umělého.

Šlechetnou přímost Srdce svého jevil jsem všude; avšak mé zevnější jednání bylo jen čistým zrcadlem smýšlení mého Srdce.

Proto také rádi chodili lidé ke mně a otvírali srdce mé přede mnou. I děti spěchaly ke mně a nechal jsem je k velikému podivení všech přicházeti k sobě, mluvil jsem s nimi laskavě, žehnal jsem jim a naplňoval je v jejich radosti láskou ke ctnosti.

2. Synu, uč se ode mne této svaté prostotě k bližnímu, která pro tebe v ničem jiném nezáleží, než abys své myšlenky, řeči a skutky odvozoval z božské lásky a myšlenky. Řeči pak a skutky jiných abys na tutéž lásku vztahoval.

V mém Srdci tedy, jež je středem lásky, musíš každého člověka posuzovati a milovati.

Kdo svého bližního posuzuje mimo mé Srdce, rozděluje srdce své snadno mezi rozličné pouze přirozené náklonnosti nebo je skládá z různých hnutí a z částí pouze lidských,

Kdo však vidí a miluje bližního v lásce Srdce mého, vidí prostým okem ve všech jen jednoho, miluje čistou náklonností ve všech jen jednoho a nemá srdce ani mnohonásobně složitého ani rozděleného.

3. Proto buď takto prostým v posuzování svých bližních, varuje se dělení srdce svého křivým posuzováním.

Kdo ustanovil tě soudcem nad bratrem svým? Odkud máš právo odsuzovati ho? Kterak opovažuješ se zatracovati toho, kterého ochraňuje Srdce mé, kterého máš milovati jako bratra, jenž konečně v očích mých snad daleko lepší jest tebe nebo na věčnosti býti může?

Synu, nejsi omluvy hoden, křivě-li posuzuješ; neboť nezatracuješ tím sebe samého? Právě tím, že křivě ho obviňuješ, svaluješ vinu sám na sebe.

Avšak zde rozeznávati dlužno mezi pouhým vnuknutím a podezřením, mezi pouhým podezřením a skutečným úsudkem. Nápad, na svobodné vůli lidské zcela nezávislý, pochází snad jen od zlého ducha a není nikterak trestuhodný, pokud se mu dobrovolně nedává místa. Avšak podezřívati co jiného jest, než nejisté nebo pravděpodobné pokládati za jisté, a to pro nepatrné známky.

Konečně souditi znamená, něco z dostatečných důvodů uvažovati a vydávati za skutečné.

Je-li tedy dostatečná příčina k podezření aneb úsudku, pak nejsou podezření a úsudek ani křivý ani hříšný.

Není-li dostatečné příčiny pro podezření aneb úsudek, aniž se to však pozoruje, pak je blud nepřemožitelný a bez viny.

Máš-li však nad jinými bdíti, jest ti nejen dovoleno nýbrž i přikázáno své svěřence v podezření míti již pro příčiny jen pravdě podobné; a shledáš-li, že jsou odůvodněné, tu musíš opatrně pracovati proti zlému.

Avšak ve všech jiných případech musíš výroky a skutky svého bližního vždy dobře vykládati a pokud možno omlouvati. Nemůžeš-li jich však žádným způsobem omluviti, pokárej slovem lásky aneb znamením nelibosti; avšak i tu třeba poraditi se s opatrností a míti naději na polepšení.

Synu, svatá prostota lásky nemyslí zlého ani se nermoutí, zbloudí-li ve své nevinności a i zlé dobře vykládá.

4. Synu, buď prostým v řečech svých. Neděl jazykem srdce svého, jak činívají lidé

světští, kteří na oko se vysokomyslně přetvařují a spokojenými se staví.

Vydávej z pokladu dobrého srdce v prostotě dobré věci bližnímu.

Daleka budiž tvého způsobu mluvení všeliká lest, všeliká dvojjazyčnost, všeliká přetvářka, zkrátka vše, co bližního skutečně klame aneb z bázně před skrytou nepravdou nedůvěřivým činí, anebo při patrné převrácenosti pohoršuje, nebo konečně následkem lehkověrnosti mu škodí.

Synu, ať mluví ústa tvá, jak myslí srdce. Avšak praví se tím, že máš projevovati nepořádná hnutí náruživosti, která snad v sobě cítíš? Nikoliv. Tento úsudek, tento náhled byl by zcela mylný. Takovým hnutím se ani nemá dáti místa v srdci, tím méně je pronášeti.

Buď ke všem stejný; neboť pravá a svatá prostota jest ke všem přívětiva, vždy laskava, vždy stejná.

I kdybys měl sebe více příčin, neurážej nikdy svorné lásky pro věci lhostejné aneb tebe se netýkající, nýbrž pamatuj, že jedinký čin lásky nekonečně převyšuje množství příčin.

Urazil-lis snad nějakým slovem svého bližního, pokor se ve zjevné prostotě a snaž se co možná nejdříve učiniti mu zadost nebo

se omluv. Jen pokořením se můžeš zase uraženou lásku udobřiti.

5. Konečně buď také v jednání prostým. Nedopusť, aby se na tobě zpozorovalo něco umělého nebo nedbalého, nýbrž v celém tvém zevnějšku nechť se odráží upřímné nitro.

Všechno tvé jednání vůči bližnímu budiž nadchnuto láskou; neboť i když jest láska prostá, jest přece mnoho rozličných skutků jejích.

Jedna a nerozdílná umí mnohé a nerozdílné spojovati, nerovné jednomyslně snášeti, spojené zachovávat i zdokonalovati.

Synu, až se opravdově naučíš prostotě Srdce mého, pak budeš upřímně prokazovati všem příznivou lásku a jednotlivci příslušnou čest a budeš tak připraven a dáš rád jediné z lásky ke mně každému přednost a staneš se služebníkem jednoho každého.

Počínej si jednoduše a přímo, neuhýbaje ani na pravo ani na levo, nezkoumaje dlouho, co možno nebo nemožno a nezpytuj zbytečně, co jiní skutečně o tobě smýšlejí neb snad mysliti mohou.

Ve všem hledej jediné mne; ve všem můžeš mne nalézt, a když jsi našel mne, máš všecko.

6. Běda dvojjazyčnému, který jinak mluví a jinak myslí, který má na rtech med a v srdci

jed, který zevně jeví poctivost, v srdci pak skrývá lest.

Srdce, které dvěma pánům slouží, nemá žádného štěstí a nezalíbí se ani mně ani bližnímu, nýbrž bude ode všech odmrštěno a opuštěno k svému vlastnímu zahanbení.

Neboť jeho dvoujazyčnost jistě se jednou odkryje a naděje lichotníková přijde k zahanbení.

Blahoslaveni prostí, neboť jejich pokoj jest jist. A opět pravím: blahoslaveni, neboť s těmi rád mluvím a důvěrně obcuji.

7. Synu, hleď, abys ve snaze po prostotě se nedal svést k neopatrnosti; svatá prostota totiž, právě že svatá, jest upřímná, ale právě proto též opatrná.

Buď tedy prostý jako holubice, ale zároveň opatrný jako had (Mat. 10, 16).

Neodkrývej srdce svého každému, nýbrž svěruj se bližnímu jen potud, pokud toho vyžaduje dobře zřízená láska.

Co neprospívá ku všeobecnému vzdělání a přesahuje obyčejný pořádek, zjevuj jen mně a mým náměstkům.

Srdce tvé nepcdobejž se křehké nádobě, která ničeho v sobě neudrží.

Nemůžeš-li smlčeti žádného tajemství, nezasluhuješ, abys byl nazýván učeníkem Srdce mého a abys požíval důvěry bližního. A tím méně zasluhuješ, bys byl zasvěcen do tajemství svých přátel, nejméně pak do tajemství mých.

Slyšel-li jsi něco proti bližnímu svému, nechť to s tebou umře; tím nepukneš, synu, aniž budeš poškozen (Sir. 19, 10.)

Osočovatel zpržňuje duši svou a mezi všemi bude v nenávisti (Sir. 21, 31); neboť je dvojnásobně otráveným nástrojem k zlému.

Jednak nesmí se právě vždycky pravda říkati, jednak se nesmí také nikdy lháti. Jest tedy třeba opatrnosti, aby se neurazila láska a jiné ctnosti ani nevčasným projevem pravdy ani lží.

V takových případech utíkej se, synu, k mému Srdci, jehožto láska ti vloží do úst pravá slova.

Konečně, modli se, synu, modli se za ducha sv. prostoty a cvič se často v této ctnosti, která učiní obcování tvé s bližním tobě a jemu příjemným a prospěšným, mně pak milým a úctyplným.

Kapitola dvacátá první.

Nejsv. Srdce Ježíšovo jest nám příkladem pokory a lásky k lidem.

1. Ježíš: Slyš, synu, a pamatuj na má slova. Bůh již skrze proroky předpovídal o mně, příštím Vykupiteli, svém Synu: A j! služebník můj, ježž jsem vyvolil (Mat. 12, 18); milý můj, v němž se dobře zalíbilo duši mé (Is. 42, 1). Soslal jsem ducha svého na něho. Nebude křičeti, ani nebude hleděti na osobu. Třtiny nalomené nedolomí a knotu doutnajícího neuhasí a národové v jeho jméno budou doufati.

Synu, takový byl skutečně můj příchod a můj pobyt na světě. Se všemi jsem obcoval tak pokorně a laskavě, že mne uznali a naznačili jakožto Beránka božího.

Viz, jak jsem byl mezi lidmi živ a jak jsem se k nim choval. Ačkoliv jejich pán, choval jsem se v jejich kruhu jako služebník.

Ze všech stran přicházeli důvěryplní ke mně, tlačila-li je jakákoliv nouze, vědouce, že celá má bytost je pokora, tichost a laskavost.

A skutečně první nejmenší povzdech některého nešťastníka obměkčoval Srdce mé a povzbuzoval jeho něžnost.

Odstrčil-li jsem kdy koho od sebe? Zda jsem kdy pohrdl nejchudším aneb nejmenším ze všech? Dal jsem někomu známku nevole?

Všecky a každého zvlášť jsem přijímal s největšími důkazy lásky.

Synu, považ, jak něžný jsem byl k dětem, jak trpělivý a vždy stejně blahosklonný k nevzdělaným, jak shovívavý a velkomyslný ke svým odpůrcům, jak horlivě pečlivý o světské lidi, jak útrpný ke skormouceným, jak dobrotivý k hříšníkům, jak laskavý k spravedlivým, jak pokorný a líbezný ke všem.

Tato pokorná láska, která jest vlastně ctností Srdce mého, tak velice naplňovala rozkoší srdce všech, že celý svět za mnou běhal, jak si stěžovali moji nepřátelé.

Ano, synu, tato pokorná láska Srdce mého přemohla okršek zemský. Či jak jinak se dá vysvětliti toto podivně rychlé obrácení světa nežli z tajuplné půvabnosti a vůbec známé přitažlivé dobroty Srdce mého.

Neboť hle! Jakmile kdo poznal dobrotu Srdce mého, spěchal ze všech míst, ze všech stavů a ve všeliké bídě těla i duše ke mně; to děje se až posud, slyší-li kdo, že nepohrdám chudými, neopouštím zarmoucených, neodstrkuji kajících a nezamítám ani kajících slz

hříšnice, ani prosby kananejské ženy, ani prosby celníka, ani obrácení odpadlého učeníka, ani vyznání lotrova, ani lítosti svých katův u víře bijících se v prsa.

2. Synu, tohoto způsobu mého obcování s jinými máš jako pravý učeník Srdce mého následovati a v chování svém vyobrazovati.

Jsou svatí, kteří přijali smýšlení Srdce mého tak dokonale, že ti, kteří s nimi obcovali, byli pohledem na ně jako nějakým obrazem na mě upamatování.

Tvé obcování s bližním nemůže zůstat na něho bez účinku. Nakloníš ho buď k dobrému nebo ke zlému.

Žádný nemůže bez vlastní a cizí škody obcovati s lidmi, kdo se nechce s upřímným srdcem před lidmi ponížiti.

Nechceš-li býti s jinými v nesvornosti, musíš často mysl svou pokorně zapírat i často i toho se chopiti, co jest nyní odporné, chceš-li s nimi žíti bez hořkosti.

Odkud pocházejí sváry mezi lidmi, ne-li z pýchy, kterouž jeden druhému nechce poleviti? Odkud mrzutosti, ne-li z nezřízené sebe-lásky, kterou jsou srdce nakažena?

Vyžeň pýchu ze světa a vyženeš s ní také rušení pokoje mezi lidmi; pak udus

sebelásku a uvidíš panovati na zemi nebeskou slast.

Budeš-li opravdově pokorným, získáš bližního. Budeš-li čistou láskou roznícen, uchvátíš ho, aby i on prospíval v libé vůni krásných ctností.

3. Pokorná láska více může nežli všechna přísnost; neboť tato sice zabraňuje zevně zlému, cizuje však uvnitř dobrému. Pokorná láska napravuje dobré a plodí lásku k dobrému.

Nic není u těch, kteří mají vésti jiné, obyčejnějšího, jako buď příliš veliká přísnost anebo příliš veliká shovívavost; a přece co jest pro člověka nebezpečnějšího nad onu? a co pro mne trapnějšího nad tuto?

Obyčejně upadají v jednu z těchto chyb ti, kteří nevedou života vnitřního a dávají se tudíž vésti více přirozeností nežli duchem mým.

Synu, je-li ti svěřeno vedení jiných, musíš především býti člověkem vnitřním. Jak velice jest politování hoden představený, který jím není! Neboť beze vší pochybnosti mnoho pohorší a zanedbá majetek můj v jeho ruce složený; a přece bude museti počet vydati ze všeho.

Běda společnosti náboženské, nedostává-li se představenému onoho ducha vnitřního! Sama ochabne na duchu a pomalu se rozpadne, poněvadž veškeré společnosti z nemoci její hlavy hrozí veliké nebezpečí. Potom pak i jednotliví údové snadno bývají nepořádnou láskou k tvorům nakaženi. Nezřízená láska k tvorům jest pro každého jednotlivce nejnebezpečnější nemocí duševní.

Zastupuješ-li místo mé u jiných, musíš je vésti a s nimi zacházeti v duchu mém, abys v nich a s nimi věc svou podporoval. Jednáš-li v jiném duchu, budeš podporovati ne můj, nýbrž svůj vlastní prospěch a byť bys i upokojil svá přirozená přání neb cizí — Srdce mého neuspokojíš.

Jsi-li člověkem vniterným a jsi-li duchem oživován, budeš ve svém jednání spojovati rozhodnost s mírností. Co si's umínil, ustavičně budeš se toho domáhati, až toho dosáhneš, ale s onou láskyplnou tichostí, která pobádá aniž by ranila, která nutí aniž by urazila, která tisíce prostředků k příznivému výsledku užívá a konečně vítězí, ale tak, že přemožený dobrovolně a ne bez zásluhy se poddává.

Chci tě učiti tajemství svého jednání: nežádej ode všech téže věci, ale žádej v témže

duchu od každého tolik, kolik může vykonati dle svých schopností a sil a podle zvláštních okolností.

Máš uměti vloh svých poddaných upotřebiti a tudíž jednotlivému ukládati to, co mu je nejvíce přiměřené a co poměrně nejlépe koná.

Varuj se, abys pod jakoukoliv záminkou odcizil si poddané, nýbrž snaž se zacházeti s nimi tak, jako jsem já zacházel s apoštoly, aby plni důvěry ve všeliké obtíži k tobě se utíkali, by tě vždy našli, jak jsi nadšen duchem svým a pln oddanosti, a by mně tak dobrovolně a ochotně sloužili ve svatém veselí.

Synu, dobře uvažuj, že nic není těžšího, než trestati s prospěchem. Máš-li tedy někdy trestati, pozoruj, abys zla ještě nezvětšil a zevnějšku jen pouze nenatřel, kdežto uvnitř zůstává hniloba.

Jsi-li ty nebo bližní tvůj v rozčilení, nekárej aniž tresci; postihneš-li někoho v skutku hříšném, pro okamžik se uspokoj tím, že ho zdržíš od hříchu, a trest za to odlož, až ho můžeš vyměřiti bez naruživosti a vinník v klidu s užitkem ho může přijmouti.

4. Nezarmucuj žádného bez potřeby. Jsi-li však donucen říci neb něco učiniti, co jest jiným nepříjemné, zmírni to v lásce jasnými důvody

a odnímej šetrností ve výrazu co možná nejvíce z jeho trpkosti.

Prosí-li tě někdo za něco, čeho povoliti nemůžeš, vyjádři mu své veliké politování, by uspokojen se vzdaloval a více byl vzdělán, nežli kdyby žádané věci byl dosáhl.

Neodbývej jiných prázdným lichocením pod záminkou lásky. Také s nimi nenakládej s jakousi zjištnou chytrostí, neboť toto jednání jest protivno nebi i zemi, a poněvadž se nezacládá na pravdě, není láskou nýbrž lstí.

Nečiň ničeho ani z pokory, co by bližního rozumným způsobem uráželo, neboť by to nebyl čin pokory, nýbrž nedostatek lásky.

5. Synu, snaž se tak vyobrazovati pokornou lásku Srdce mého ve svém vzezření, abys všude rozšiřoval libou vůni mého příkladu.

Tak svět světlo své před lidmi, ať vidí skutky tvé dobré a velebí Otce tvého, jenž jest v nebesích (Mat. 5, 16.)

Učeník: Pane, zda jsi však neodporučoval učeníkům svým zavíratí za sebou dvěře a skrývati dobré své skutky?

Ježíš: Synu, nechápeš dobře tohoto dvojího přikázání, proč slyš: Co není nutné a neslouží vůbec ku vzdělání, čiň v tajnosti,

sice by to mohlo bližního urazit a tobě nebezpečí přinést. Co však všeobecně se koná aneb jest nutné, čiň také veřejně, avšak s přáním, aby to zůstalo skryto, abys takto dal svému bližnímu svými skutky dobrý příklad a přece s tím úmyslem, abys se zalíbil jen mně a abys zůstal skryt.

6. Budeš-li z lásky ke mně ke všem laskavý a pokorný, budeš všem, kteří vidí příklad tvůj, líbeznou vůní ctností Srdce mého.

I kdyby jiní neměli z příkladu tvého žádného užitku, nejsi přece Srdci mému méně drahým.

Blahoslavený, kdo příkladem pokorné lásky jiným svítí a je takto povzbuzuje k lásce a následování dobrotivého mého Srdce!

Kterí vysvětlují mne, život věčný míti budou (Sir. 24, 31.)

Kapitola dvacátá druhá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás životem svým na světě, kterak i my na světě žítí máme, a ňiž bychom byli ze světa neb škodu trpěli od světa.

1. Ježíš: Synu, já jsem žil na světě, ale nebyl jsem ze světa. Byl jsem mezi dobrými

i zlými a přece neměl na mně podílu ani kníže světa, ani jeho duch.

Ačkoliv jsem nemohl hřešiti, užíval jsem přece všech prostředků, kterým se měli učeníci moji naučiti ode mne, aby se uchránili zkázy světské.

Srdce mé bylo tak vzdáleno světa, že nic na světě se ho nedotýkalo, a hořelo tak láskou k Bohu, že se ustavičně vznášelo nad všemi tvory jako plamen.

Uprostřed všech zaměstnání bylo uvnitř usebráno a v obcování s lidmi zůstalo vždy uvnitř spojeno s Bohem.

Zevnějšek můj byl zcela v pořádku, smyslové skromní, celé chování opatrné.

Tak opatrné a svaté bylo mé chování, že i moji nepřátelé říkali: T a k t o n e m l u v i l n i k d y č l o v ě k (Jan 7, 46.)

Nebylo na mně pozorovati nic nešetného aneb rozpustilého, žádnou neopatrnou důvěrnost a žádnou lehkomyšlnost, nýbrž vždy pokojnou přísnost, kterou mírnila podivná tichost.

Všecko na mně prozrazovalo vážnost, která zároveň vlévala úctu a lásku, všechnu rozpustilost trestala, skromnost poroučela a ctnost odporučovala.

Často jsem se odebral k modlitbě vzdáliv se od lidí, ačkoliv jsem uvnitř nikdy neustával se modliti.

2. Synu, kéž bys to pochopil a následoval, abys mohl na tomto světě žíti bez hříchů.

Abys se k tomu odhodlal, rozjímej o příkladech ze života svatých, kteří následující mne, tělem sice žili na světě, ale srdcem byli povýšeni nad svět.

Svět jim neškodil, neboť nemilovali ničeho ze světa, naopak jim prospěl, neboť čím jasněji poznávali zhoubu světské lásky, tím více udržovali a vážili si přátelství božího.

Cokoliv na světě viděli, považovali za bláto a zamítali s ošklivostí, aby požívali statků milosti a lásky mé.

3. Synu, chceš-li bez úrazu na světě žíti, musí přede vším nitro tvé býti v dobrém stavu; musí živě býti proniknuto pohrdáním světa, ale také musí znáti neocenitelnou cenu mého přátelství a pevně se ho držeti.

Navykni si, kdykoliv tě chce svět svést, obracet hned srdce své ke mně a takto nebo podobně vzdychati: „C o j e s t m i n a z e m i k r o m T e b e, B o ž e s r d c e m é h o a p o d í l e m ů j n a v ě k y” (Žalm 72, 26.)

Je-li takto srdce tvé spořádáno, pak tě bude všechno, co vidíš na světě, málo zajímati. Ano svět ti bude sám i proti jeho vůli sloužiti k dobrému, neboť ti často na mne, střed vši blaženosti, poukazuje a více a více ti poznati dává jak svou vlastní nevýslovnou ubohost, tak i nevýslovné štěstí toho, kdo mi slouží.

Ostříhej srdce svého tak, aby se neznepokojilo ani množstvím cizích zločinů, ani se nehoršilo nad špatností zlých, ani se nezviklalo jakoukoli lstí světa nebo pekla v službě mé.

Synů, věz, že ti nemohou nikterak škoditi zlí, s nimiž žiješ, odvrátíš-li se od nich rozhodně. Všichni špatní dohromady nejsou s to uškoditi tobě, nechceš-li. Nikdo zajisté netrpí škody, leč svou vlastní vinou.

4. Poněvadž však je tělo slábo a srdce k zlému nakloněno, tu se může státi, že nechají špatně střežené smysly vniknouti nepříteli spasení k tvému velikému nebezpečí až do tvého srdce.

Proto jest v obcování se světem potřebí, střežiti všechny brány smyslů, nechceš-li upadnouti v nebezpečí, nechceš-li býti pomalu od něho nakažen, poskvrněn a zničen.

Všecka lákadla, která svět nabízí smyslům tvým, musíš tak považovati, jako bys jich neviděl, tak poslouchati, jako bys jich neslyšel, vůbec smyslů svých tak užívati, jako bys jich neužíval.

Zvláště však musíš bdíti nad srdcem; neboť kdyby se jen jednou podařilo zlému nepříteli vlouditi se nepozorovaně zevnějšími branami, nemůže přece dále postoupiti, aby tě zkazil, neotevřeš-li mu jen sám svého srdce.

Proto stůj pevně na svém předsevzetí a celým srdcem svým zůstaň se mnou spojen a ostříhej opatrně všech otvorů srdce svého; pak buď beze strachu, vždy odhodlán a ochoten, utéci se v nebezpečí ke mně, a ve všem buď mi věrně oddán.

5. Synu, většině nebezpečí se vyhneš, zachováš-li vždy vážné chování, jež není strojené, nýbrž ze ctnosti se prýští a na každého učeníka Srdce mého se sluší.

Kdekoliv tedy jsi, chovej se tak, aby na tobě nevystupovalo nic sprostého, nic lehkovážného, také nic strojeného nebo nuceného, nýbrž přirozený půvabný mrav, který jest schopen, by udržoval jiné ve slušných mezích a naplňoval je jakousi ctihodnou bázní před tvou osobou.

Nečiň ze sebe nikdy otroka nějakého tvora ani zevně činem ani uvnitř náklonností, nýbrž buď všude svobodným.

Nesvěřuj ani sebe ani svých přátel komukoliv, nýbrž zkoušej dříve ducha a pak teprve oddej se tomu, kterého uznáš za hcdna. Pamatuj, co lidí bylo zdáním oklamáno a zahynulo neopatrnou důvěrností.

6. Synu, velice ti prospěje, rozvážíš-li napřed dobře záležitosti, v nichž chceš se světem vyjednávati. Promysli pozorně, co máš činiti a kterak si máš při tom počínati, s kterými osobami a v jakých poměrech je ti jednati, a konečně, které prostředky máš voliti, abys jednak šťastně pořídil, jednak také hříchu se uvaroval.

Avšak více při tom spoléhej na milost boží nežli na svou moudrost a obracej se tudíž často ke mně, abys se se mnou poradil a ke mně pomodlil.

Synu, ať staráš se o cokoliv a ať musíš obcovati s osobami jakýmikoliv, chovej se vždy tak a měj stále srdce odloučeno od tvorů tak, abys i při pouhém stínu hříchu hned v nábožném pozdvižení srdce ke mně se povznesl a před všelikým nebezpečím v Srdci mém se skryl.

Kapitola dvacátá třetí.

Nejsv. Srdce Ježíšovo, jež žádá víry od učeníků svých, učí také nás žítí dle víry.

1. Ježíš: Až přijde Syn člověka, zdaliž nalezne na zemi víru, t. j. víru živou, činnou, ohnivou?

A přece žádal jsem této víry vždy od svých učeníků a žádám jí posud vždycky; neboť jsem tentýž Bůh a zasluhuji neustále téže víry.

Učeník: Ano, Pane! Ty jsi vždy tentýž Bůh, vždy nekonečně hodný, aby všecko pro Tebe žilo, všecko Tobě podrobno bylo a Tobě se obětovalo.

Ježíš: Vším právem to věříš, synu; neboť všeckò svědčí pro mé božství. Bohem nazývali mne a hlásali arcioťcové a proroci od počátku, předobrazoval mne jakožto Boha jak zákon přirozený, tak zjevení, jehož dokonání jsem já, Mesiáš. Za Boha uznávali mne všickni živlové světa; nebe, které ukázalo hvězdu při mém narození, moře, které pod mýma nohama ztuhlo, země, která při mém utrpení se trásla, slunce, které skrývalo paprsky svého světla v zármutku nad smrtí svého Stvořitele.

Podzemské mocnosti uznaly mne též za Boha, tehdy, když ďáblové veřejně vyznali, že bez mého dovolení nemohou ani do vepřů vejít, a když lůno země vydalo zpět mrtvé, které již bylo pohltilo.

Andělé vydali o mně svědectví, hlásajíce při mém vtělení, že jsem Synem božím. Při mém narození oznamovali, že jsem Spasitelem světa, sloužili mně v životě a byli svědky mého z mrtvých vstání.

Byl ještě jiný, jenž svědectví vydal o mně, totiž Otec sám, který opět se vyjádřil, že jsem jeho milý Syn.

Duch sv. také vydal a posud ještě dává svědectví o mně, an osvěcováním a povzbuzováním své milosti a vléváním svých darů přitahuje srdce lidská ke mně.

Ano, skutkové sami, které jsem konal, svědectví vydávají o mně; neboť hle! mocí mou vidí slepí, chodí kulhaví, malomocní se očišťují, hluchí slyší, nemocní se uzdravují, mrtví vstávají z mrtvých.

2. Avšak kdo jiný tě učí tomu všemu, a tomu ještě, co musíme věriti, abychom došli spasení? Kdo jiný učí tě tomu neomylně a bez nebezpečnosti bludu, než církvev, jejímiž ústy

nyní jasněji mluvím, nežli jsem druhdy mluvil ústy sv. proroků?

Ona jest ústy mými, která otvírám, když učím zástup. Ona jest orgán, kterým zevně mluvím k lidem. Ona jest bezprostřední, neomylné a nezvratné pravidlo víry, ona jest konečně jediná církev, v níž jest víra, ze které žije spravedlivý.

Bez víry nelze se Bohu líbiti (Žid. 11, 6.) Z toho patrno, že všickni spravedliví z víry žijí, která skrze lásku působí (Gal. 5, 6.)

3. Synu, v životě víry jsou jisté stupně. Na prvním stojí ten, kdo pomocí milosti věří v božskou vážnost toho, cokoliv mu skrze církev předkládám, a kdo žije ve stavu milosti.

Synu, zázrak jest svědectvím božím, jest jasnou řečí boží a neomylnou pečeti božské pravdy.

Avšak církev sama je zázrak, patrný zázrak již ve svém začátku a ve svém rozšíření. Církev zajisté založena jest zázraky bez lidské pomoci, vzdor odporu pekel, všech lidských mocností a lidských náruživostí všeho druhu, které se proti ní zapřisáhly všemožnými prostředky, jako blesk, který od východu slunce vychází a až na západ se ukazuje (Mat. 24, 27.)

Církev jest zázrak ve svém trvání a vzrůstu; neboť vzdor tomu, že tolik nezbedných dítek jejích v každém věku lstí a mocí proti ní povstalo, vzdor tomu, že tolik zuřivých pronásledovatelů zřejmě i tajně proti ní bojovalo, přece se udržela. A zatím, co pozemské ííše během století kolem ní se rozbily, stála tu vždy ještě nezlomena a vyšla ze všech bojů mocnější, větší a slavnější, korunována vítězstvím právě tak často, kolikrát na ni udeřeno.

Já tedy, Bůh zázraků, mluvím touto svou církví, která je stálým zázrakem.

Blahoslavený, kdo této j e d n é, s v a t é, k a t o l i c k é a a p o š t o l s k é c í r k v e poslouchá; neboť kdo ji slyší, mne slyší a jest jist, že jest na cestě pravdy a spásy. Kdo jí však slyšeti nechce, jest jako pohan a veřejný hříšník, ten ani mne neuslyší a může býti jen na cestě bludu a záhuby.

Synu, chceš-li žíti v bezpečí, připoj se srdcem i duší k církvi, kterou jsem vzdělal na nepohnuté skále a upevnil krví svou, s níž ustavičně jsem, kterou duchem svým spravuji, Srdcem svým zahřívám.

Smýšlej vždy tak, že se pokorně a ochotně podrobuješ tomu všemu, čemu církev učí neb co předpisuje, a to s takovou ochotou srdce,

abys ji vždy miloval jako nejlepší matku svou a jako vznešenou matku všech vyvolených.

Aby byla víra spasitelná, musí býti posvěcující milostí živena; neboť bez této milosti nespojuje člověka se mnou, aniž ho činí živým údem církve, která jest mé mystické tělo.

Proto velmi pravdivé jest slovo Apoštola, že víra bez skutků jest mrtvá. Ačkoli hříchem ztrácíme milost posvěcující, přece je pravda, že neztrácíme víry hříchem, který není proti víře. Víra, která v srdci smrtelného hříšníka zůstává, jest pravá víra, ačkoliv bez duše.

Proto ostříhej se vši opatrností božské víry, tohoto daru božího, a skutky konanými ve stavu milosti ukazuj, že víra tvá jest živá.

4. Na druhém stupni v životě víry stojí ten, jehož všechny svobodné skutky vnitřní i vnější jsou proniknuty zásadami živé víry.

Kdo má živou víru, řídí se ve všem dle věčných zásad víry, z nichž poznává, že jest stvořen k nadpřirozenému cíli, totiž k věčné blaženosti v mém království, že všichni nízcí tvorové na zemi jsou stvořeni, aby napomáhali člověku, by dosáhl tohoto svého cíle.

V mnohých ochabuje víra, poněvadž jsou příliš zaměstnáni světskými a tělesnými sta-

rostmi a zanedbávají rozjímání o pravdách sv. víry.

Kdyby pozorně rozjímali o těchto věčných pravdách a srdcem je přijímali, zajisté by milovali a hledali Boha a věčného spasení. Víra byla by živá a nesla by zcela zvláštní květ a ovoce.

Synu, každý učeník Srdce mého ostříhá a oživuje tuto víru, žije z ní; proto pozdvihuje ho naděje, rozněcuje láska a on postupuje od ctnosti k ctnosti.

5. Synu, ty, které povolávám k znamenité svatosti, povznášívám poznenáhla ke zcela čisté víře. Tato čistá víra jest t ř e t í stupeň v životě víry. Kdo je na tomto stupni, vede v dokonalosti víry zcela nadpřirozený život; veden rukou poslušnosti kráčí jaksi slepě uprostřed tmy a pokušení za světlem víry a slouží mi ve vší věrnosti, ačkoliv ani nevidí ani neví, zdali slouží čili nic.

Synu, vede-li tě duch můj na tuto cestu víry, nastup ji velkomyslně a následuj s neohroženým srdcem vedení božího pod poslušností.

Stává-li se, že na těchto vnitřních cestách ničeho nevidíš nežli vůkol nepřátele, o nichž se časem domníváš, že tě již přemohli, pod sebou

pak vidíš otevřenou propast, a myslíš, že každým skoro krokem už do ní spadneš a nad sebou konečně vidíš nebe, o němž se domníváš, že se na tě hněvá, a jdeš-li přece ku předu, nevěda ani dobře kam, ba snad se domníváš, že jdeš blíž a blíž k záhubě, potom, synu, potom oživ víru svou a následuj jen ve víře, i slepě třeba, vedení těch, kteří mne zastupují.

Dalek toho, abys se znepokojoval, vzmuž se myšlenkou, že kráčíš cestou, kterou kráčeli před tebou největší světcové, kteří by se nebyli stali svatými, kdyby nebyli prodělali těchto zkoušek.

Jakmile jsi vykořenil náležitě všechnu skrytou pýchu a sebelásku a očistil sebe dle zalíbení mého, otevrou se ti oči duše tvé a k svému největšímu podivení shledáš, že žiješ nový život, který jest jakousi zárukou věčného života.

Potom budeš žíti v čistotě víry jako pod věčně jasným nebem, uvidíš, čeho jsi dříve nikdy neznal, okusíš posud netušené radosti, nalezneš v tajemstvích Srdce mého nové zalíbení a budeš konečně spěchati okřídlenými kroky k dokonalosti.

Kapitola dvacátá čtvrtá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo, jež slibuje vytrvalosti život věčný a důvěrné modlitbě prostředky k ní, učí nás životu naděje.

1. Ježíš: Pojdte všichni ke mně; mějte důvěru; kdo přichází ke mně, toho nezavrhu.

Důvěřuj ve mne, synu, a neboj se; neboť já, tvůj Stvořitel, vykoupil jsem tě a povolal, ty patříš mně a já tvůj Bůh, jsem také tvůj Spasitel.

Naděje jest kotvou života; neboť jako kotva upevňuje loď v moři, tak naděje utvrzuje duši ve mně.

Všechna přítomnost děje se v naději na budoucnost. Vezmi člověku naději, a srdce jeho nebude už pro nic vřele a nadšeně bít; všechna životní síla v něm odumře a lhostejně nechá vše zahynouti.

Člověk živ jest z naděje, která rozněcuje jeho srdce a povzbuzuje k vznešeným snahám.

Pozemská naděje která jest nejistá a marná, klame a zmizí. Božská však naděje, která jest jistá a nezměnitelná, která zakládá se na mém neklamném slovu, povzbuzuje a odměňuje vytrvalé.

Ona plodí obyčejně opovážlivost nebo chablost, tato však trvalou velkomyslnost, založenou na pokoře.

Této svaté naděje potřebuješ, abys se snažil o korunu celým srdcem a abys jí dosáhl přese všechny obtíže.

Žij z naděje a důvěřuj mně z celého srdce svého; u mne jest naděje života, etnosti, svatosti.

2. P r v n í a nejnižší stupeň naděje záleží v tom, že člověk očekává věčnou blaženost s bezpečnou důvěrou, jakož i prostředky, jimiž by dosáhl milosti boží.

Synu, protože je moje milosrdenství nekonečné, nemá žádný v tom životě zoufatí. Zoufalství jest hrozný hřích, zločin, který Srdce mé nejvýš zneuctívá a pro člověka jest nade všecko záhubný; neboť vede k pádu toho, kdo stojí, a nedá povstati padlému.

Avšak i z druhé strany prohřešuje se člověk opovážlivostí. Proto varuj se každý, důvěřovati sobě místo mně; neboť já pokořuji ty, kteří opovážlivě na sebe se spoléhají, ty však, kteří ve mne důvěřují, chráním.

Synu, vzmuž se a jednej statečně a neztrácej nikdy důvěry, které jest přislíbena tak veliká odměna; neboť všem, kteří ve mne dou-

fají a v dobrém až do konce setrvají, je zabezpečen život věčný, nejen proto, že jsou moje děti, jimž jsem to ve svém milosrdenství jako dědictví přislíbil, nýbrž i proto, že jsem jim to slíbil jakožto odměnu za dobré jejich skutky a zásluhy.

3. Druhý stupeň naděje zakládá se v tom, že člověk ve všech různých příhodách a protivenstvích důvěruje mé nejmoudřejší a nejlibeznější Prozřetelnosti, koná svoji povinnost, a zcela mně dobrovolně a ochotně se odevzdává.

Synu, nedaří-li se ti něco po vůli, neklesejž na mysl, nýbrž vzmuž se a utíkej se k Srdci mému; v něm nalezneš vždy nejlepšího otce, vždy soucit, pomoc a nevyčerpatelnou dobrotu.

Veliká bída tvá nemá ztenčovati důvěry tvé ke mně; neboť čím bídnejším se cítíš, tím větší máš příčinu, nedůvěřovati sobě a důvěřovati mně.

Slušná nedůvěra v tebe zplodí důvěru ve mne; pročez musí se všeliká nedůvěra, kteráž ochablost anebo malomyslnost plodí, jakožto nebezpečné pokušení odmítati.

Utíkej se do lůna mé Prozřetelnosti, jako dítě na klín otcův se vrhá. V náručí otcově — jako u mne — nemůžeš zahynouti. Byl by věru div, jakého nebylo posud viděti aniž bude,

kdyby Srdce mé opustilo důvěřující v pomoc mou a nepřispělo jim ku pomoci.

4. Třetí stupeň naděje spočívá konečně v tom, že se spoléhá duše i uprostřed velikých překážek a i v největších těžkostech všelikého druhu s dokonalou nadějí na mne i tehdy, když již nevidí žádné jiné pomoci leč ve světle víry.

Nevíš-li, jak bys se z těžkých poměrů vybavil, povznes se nade všechny pouze lidské věci a odděj se zcela důvěře ve mne; neboť já mohu, co chci, a já chci, co ti je spasitelné. Spolehej tedy úplně na mne.

Čím zoufalejší se ti něco zdá, tím pevnější musí býti tvoje naděje ve mne, neboť Srdce mé dává těm hojnější pomoci, kteří tím důvěrněji se ke mně utíkají, čím více jsou zbaveni lidské pomoci.

Synu, věř, že tam ti mocněji pomáhám, kde nepřítel prudčeji doráží. Buď tedy zmužilým. Proč by ses bál? Vždyť Bůh je s tebou. Buď jen zmužilým, jednej pln důvěry a krácej neohroženě ku předu.

Vidíš-li všude, kamkoliv se obrátíš, hlubší a hlubší propast, vrhni se do náruče mé a zůstaň na Srdci mém připraven na všechno,

Pak konečně, když jsi se dostatečně zřekl a zbavil vši sebedůvěry a myslíš, že jsi už ztracen – usuzuj lidsky, zpozoruješ neočekávaně mou blízkost a jako nějakým zázrakem uvidíš, že jsi spasen.

Pak se všecko v tobě obnoví. Naděje tvá bude statečná a zároveň sladká, důvěra tvá ve mne plná útěchy a přinášející věčný pokoj.

5. Synu, já vím, co ti užitečno jest, a mohu, čeho ty nemůžeš. Nech mne starati se, a ty jen spoluúčinkuj důvěrnou modlitbou.

Mnozí zmalomyslní, ano ztrácejí srdce, neobdrží-li hned, co očekávají a zač prosí.

Synu, vždy bývá vyslyšen, kdo důvěrně za něco prosí, co není proti jeho spasení a mé cti, neboť buď obdrží, zač prosí, neb něco jiného, o čem vím, že jest pro něho lepší, a obdrží to tehdy, kdy pro něho jest nejlepší. Někdy zajisté odkládá Bůh vyslyšení na dobu příhodnější.

Protože však často lidsky soudíš a myslíš, že je dobré, co by pro tebe nebylo dobrým, nebo že v jednotlivém případě nevíš, co jest pro tebe lepší, nebo jak je něco pro tebe lepší, proto se mně musíš docela svěřiti a nesmíš přestávati pokorně a důvěrně se dále modliti.

Mnozí z počátku zcela se mně odevzdávají, přijdou-li však jisté potíže, pak chtějí sami o sebe se starati. Ty nechávám zaplésti se do tisícerych obtíží, aby se naučili ve všem důvěřovati mně a nikoliv sobě.

6. Synu, kdo by marně doufal ve mne? Kdo byl kdy sklamán v naději, kterou v Srdce mé skládal?

Viz! Pro důvěru ve mne dosáhla moje Matka prvního veřejného zázraku, kterým jsem proměnil vodu ve víno. Ačkoliv totiž viděla, že sotva smí očekávati toto žádoucí dobrodiní, přece doufala znajíc Srdce mé, a obdržela, čeho si přála.

Pro naději nabyla žena po 12 roků krvotokem trpící žádoucího uzdravení; neboť se přiblížila ke mně s takovou důvěrou, že pravila: **D o t k n u - l i s e t o l i k o r o u c h a j e h o , u z d r a v e n a b u d u** (Mat. 9, 21), a tak skutečně byla uzdravena.

Pro svou důvěru nabyla žena kananejská ve svém utrpení útěchy a úlevy. Ačkoli víra a důvěra její těžce byla zkoušena, neustala, ale doufala tím více a prosila tím snažněji, abych se nad ní smiloval a jí pomohl. Její důvěra a modlitba nebyly marny; obdržela, čeho si přála.

Pro svou důvěru nabyl slepý zraku; neb když jsem šel mimo, prosil a volal pln důvěry a když mu mnozí prikazovali, aby mlčel, volal mnohem více: „Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ Proto smiloval jsem se nad ním a otevřel mu oči a ihned viděl.

Pro svou důvěru byl očištěn malomocný. „Pane,” řekl pln důvěry, „chceš-li, můžeš mne očistit”; tím bylo Srdce mé pohnuto, takže jsem zvolal: „Chci, buď čist.”

Pro svou naději snášel chudý, vředy pokrytý a od boháče vyhnaný Lazar své utrpení se svatou trpělivostí, hleděl na cdměnu a ne na darmo; neboť když umřel, nesen byl od andělů do lůna Abrahamova.

Než k čemu více příkladů? Žádný, kdo ve mně doufal, nebyl zahanben. Proto odlož, synu, všelikou bázeň, odlož všelikou nedůvěru; důvěřuj v Srdce mé v životě i ve smrti.

Kapitola dvacátá pátá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás
přikázáním lásky životu božské
lásky.

1. Ježíš: Synu, milovati budeš
Pána Boha svého z celého srdce

svého a z celé duše své a ze vši mysli své. Toť jest největší přikázání (Mat. 22, 37.)

Já jsem Bůh a Pán tvůj; mnou jsi učiněn, ode mne vykoupen jsi.

Toť tedy jest přikázání mé, abys mne miloval. Není-liž to přikázání, které jest snadné, sladké a spasitelné, ano všeho dobra plné?

Co jest snadnějšího jako milovati? Láska jest život srdce; neboť srdce tvé jest tak stvořeno, že mu nelze žíti bez lásky. Já je tak učinil, aby milovalo, a to mne.

Synu, ty víš, kdo jsem já a jaké jest Srdce mé. Nalezneš snad na zemi aneb i na nebi něco, co by zasluhovalo větší lásky nežli mé Srdce? Zdaž není Srdce mé samá slast?

Ptej se těch, kteří to zakusili, ptej se svatých, kteří opojeni toužebnou slastí lásky mé zapomínali na všechny pozemské věci, ano i to pokládali za sladké a potěšitelné, co přirozeným způsobem jest trpké.

Ptej se andělů, jež naplňuje láska ke mně věčnou radostí, plesáním a prozpěvováním. V kterém jiném předmětu nalezneš konečně tolik dobrého pro čas i věčnost? Co jest opravdově dobré, čeho bys nenalezl v mém Srdci?

Rozřídí srdce své, jak daleko můžeš, a hle, i tu budou ukojena všechna tvá přání.

Přeješ-li si pokoje, útěchy, ctnosti, dokonalosti, bezpečnosti v životě i v smrti aneb jakéhokoliv dobra, nalezneš to v Srdci mém, obdržíš pro mou lásku.

Synu, pobídní srdce, miluj z celého srdce, miluj ze vší síly své, ale miluj mne; neboť já jsem tvé nejvyšší dobro.

Pryč s bázní před trestem. Pryč se vší malomyslností, která svírá srdce. Miluj a budeš svoboden, miluj a budeš blažen.

Budoucně žij životem lásky ke mně, jak se sluší na učeníka mého Srdce.

2. P r v n í a nejnižší stupeň božské lásky vyžaduje rozhodné vůle, plniti všecka přikázání, která zavazují pod těžkým hříchem, a nepřestupovati žádného za jakoukoliv cenu.

K d o m n e n e m i l u j e, z ů s t á v á v e s m r t i (1 Jan 3, 14.) Život a smrt, láska boží a smrtelný hřích nepřebývají zároveň v jednom srdci.

Láska osvědčuje se skutkem; k d o t e d y p ř i k á z a n í m á z a c h o v á v á, t e n j e s t, k t e r ý m n e m i l u j e (Jan 14, 21.)

Z toho tedy poznáš, zdali mne miluješ, budeš-li zachovávatí má přikázání.

Tento stupeň lásky jest potřebný všem, aby dosáhli blaženosti, a to tak, že kdyby někdo znal všechna tajemství i všeliká umění a kdyby rozdal na pokrmy chudých všechnen statek a vydal tělo své k spálení a mluvil jazyky andělskými neb měl jakékoliv ctnosti, nic by mu to vše neprospělo k životu věčnému, kdyby lásky neměl (1 Kor. 13.)

Zde se jedná o život věčný. Kdo miluje otce nebo matku nebo manželku nebo děti nebo bratry neb sestry nebo majetek neb svůj život více nežli mne, není mne hođen a není schopen ke království nebeskému (Mat. 10, 37.)

Chceš-li vejíti do života věčného, zachovej přikázání (Mat. 19, 17) a varuj se hříchů smrtelných, stůj co stůj.

3. Druhý stupeň božské lásky žádá tak vřelé a velkomyslné lásky ke mně, abys se snažil stále líbiti se mně a nechtěl za nic na světě byť i jen jedinkým hříchem všedním mne uraziti.

Synu, máš-li srdce, jaké mají míti moji učeníci, obětuješ mně zajisté všechny svoje náklonnosti, vynasnažíš se, by ses mně nade všechno líbil, a budeš se varovati všeho, co se mně nelíbí.

Anebo rci, jaký by to byl život, kdybys se nerozmýšlel za cenu nějaké marnivosti, nějaké smyslné rozkoše anebo vůbec ukojení své zkažené přirozenosti mne ne právě křižovati, ale přece tupiti, zraniti a hořkostí naplniti?

Co by z tebe bylo, synu, kdybych tě nemiloval lepším způsobem a nebyl lépe o tebe starostliv?

Co by tě potkalo, kdybych toho neb onoho si nevšímal a zanedbával, proto že tě to právě úplně nezničí?

Ty si žádáš mého pokoje a mého přátelství, mé útěchy a bezpečnosti? Nuže viz! Jediným i pouze všedním hříchem uzavíráš si pro mne všechny tyto statky?

Odkud přicházejí všechny tvé nepokoje, těžkosti, snažení, nebezpečí? Jedině odtud, že nechceš přinésti velkomyslně obětí, kterých vyžaduje od tebe božská láska.

Ty mne nazýváš svým Bohem, svým Otcem, ano svým miláčkem. Ale když jsem Bůh tvůj, kde jest má čest? Když jsem tvůj Otec, kde jest láska ke mně? Když jsem tvůj milý, kde jest tvá něžná náklonnost?

Jestli jsi v tom až posud chyboval a mne tak nemiloval, aspoň nyní buď lepšího smýšlení, pak ti ukážu ještě vyšší stupeň lásky.

4. Tento třetí stupeň života lásky žádá zcela čisté a dokonalé lásky, tak abys se mnou totéž chtěl i nechtěl a ve všem se sjednocoval s mou vůlí.

V tom záleží dokonalost lásky, v tom pravé spojení srdcí a život svatých.

Tato čistá láska působí, že máš v ošklivosti, co já mám v ošklivosti a zalíbení na tom, na čem já.

Neboť čistá láska a pravé spojení pozůstává v účinné shodě srdcí. Pokud chceš a nechceš tomu, čemu já, pokud nemyslíš, jako já, není láska tvá ještě čistá a spojení dokonalé, ať jsou úmysly tvé jakékoliv.

Neznepokojuj se, synu, bude-li ti časem obtížno sjednotiti se s vůlí boží, tak že se ti zdá, jakobys to činil proti své vůli. Neboť sjednotíš-li se ač pracně s ní, chceš skutečně co já, jinak bys s ní nebyl sjednocen. Člověk zajisté nemůže chtít něco proti své vůli. Z toho patrně, že tvůj odpor má své sídlo jen v nižší části srdce.

5. Synu, čistá láska působí všeobsáhlé spojení, jak oheň, který všechno v sebe proměňuje. Boží vůle je podnětem, měřítkem a cílem všeho, co činí nebo trpí; proměňuje jaksi všechny ctnosti v sebe a šlechtí tě svou výtečností. Tomu, kdo má tuto čistou lásku,

jest všeliká ctnost láskou a láska jeho jediná ctnost.

Synu, když nepovznesl jsi se posud k tomuto spojení lásky, začni nyní snažiti se o ni, navykni si, učiniti jediné lásku středem všeho svého života, jednání i utrpení; tak ho dosáhneš.

6. Synu, miluj tuto svatou lásku, která jediná již tolik slasti v sobě uzavírá a zázračně působí.

Láska zajisté zvlažuje, co suché; hojí, co zraněné; ohýbá, co ztuhlé; zahřívá, co studené; vede, co bloudí.

Láska jest světlem srdcí, nejlepší těšitelkou, vítaným hostem duše a jejím sladkým občerstvením; v práci jest odpočinkem, v horku ochlazením, v soužení útěchou.

Podivně posvěcuje a povznáší čisté duše. Vzpomeň si na sv. Jana, Miláčka, který při poslední večeři spočíval na mých prsou; na křídlech lásky povznesl se vzhůru jako orel a dýchal jen lásku boží.

Vzpomeň si na Martu, která mne obsluhovala; plna lásky obracela se ustavičně ke mně jako květina k slunci a vydávala nejsladší vůni všeliké ctnosti.

Vzpomeň si na ostatní sv. panny, jež se mi zasvětily; láskou nade všecko povýšené

staly se zrcadlem zalíbení božího, radostí andělů a pohnutím srdcí lidských.

Ano tato láska přikrývá množství hříchů, ztravuje je a činí z hříšníků svaté.

To dosvědčuje Magdalena, kterou čistota lásky v novou bytost tak proměnila, že potom hořela láskou serafskou.

To dokazuje Petr, který své zapření láskou zase napravil a stal se tak knížetem mých milých apoštolů, nejvyšším pastýřem ovcí a beránků mých, vůdcem na cestě svatosti.

To dokazuje Pavel, jenž láskou zcela proměněn. Se žhavou láskou v srdci scestoval celou zemi a plameny lásky rozněcoval všechny národy.

7. Synu, chceš-li se naučiti milovati, miluj. Chceš-li v umění božské lásky prospívati, miluj mnoho.

Nespokojuj se láskou, která jest chladná a bez života, nýbrž zdokonaluj se v něžné lásce. Není sice v moci tvé míti citelnou lásku; ale něžnou můžeš míti vždycky, když ji jen oživuješ,

A zdokonaluješ ji, když se často nábožně modlíš za dar lásky a prosíš za vzrůst v lásce. Zdokonaluješ lásku, když v modlitbě přede mnou více srdce otvíráš než rozumem pracuješ,

když obcováním se mnou více v nábožných pocitech než v suchém přemýšlení se spojuješ.

Zdokonaluješ tuto lásku, uznáváš-li všechna moje dobrodiní, totiž život a jeho zachování a všechny jiné dary přirozené, vykoupení, udělení milosti, všechny prostředky ku spasení, zkrátka, uznáš-li všechny dary nadpřirozené.

Oživuješ tuto lásku, představuješ-li si ustavičně, jak velice jsem tě miloval, jak velice jsem pro tebe pracoval a trpěl, co jsem pro tebe obětoval a co jsem ti v čase a na věčnosti připravil, jak často milostivým, dobrotivým a laskavým jsem byl zvláště k tobě.

Oživíš tuto lásku, vzpomeneš-li, kdo jsem. Andělé a svatí v nebi a všickni vyvolení na zemi nalézají neustále ve mně svou blaženost. Nebe i země a všecko, co na ní jest, bez přestání hlasitě napomínají z celého srdce svého a ze vší síly své, že mne máš milovati.

Kapitola dvacátá šestá.

Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás hledati pokroku ve ctnostech.

1. Ježíš: Synu, hle, já jsem všecko dobře činil; já, co libého jest Otci, vždycky jsem činil (Jan 8, 29.)

Zda jsem od toho někdy upustil za svého celého života? Kdo tedy u mne chce zůstat, má, jakož jsem já chodil, i on choditi (Jan 2, 6); neboť kdo se zastavuje, když já jdu dále, kterak může zůstat ve mně?

Synu, pravá ctnost se v tomto životě nikdy nezastavuje, neboť ustává-li se v pokroku, je to hříšnost nebo vlažnost.

„Kdo spravedlivý jest, spravedlivěj ještě a svatý posvěcuj se ještě“ (Zjev. 22, 11.)

Jakkoliv daleko tedy někdo v ctnosti byl pokročil, může a má ještě dále vždy kráčet; neboť buď může skutek býti sám lepší, buď může jeho úmysl láskou, jejížto předmět nekonečný jest, býti čistší, buď může skutek v jeho rozličných okolnostech dokonaleji se vykonati.

Zpytuješ-li sama sebe upřímně, nalezneš hojně látky k ponižování se, neboť zpozoruješ na sobě mnohé nedokonalosti.

Zároveň budeš míti mocný podnět z lásky ke mně prospívati, neboť co je v tvých skutcích dobrého, laskavě uznávám a štědře odměňuji; co ale v nich chybného, trpím aneb odpouštím, jestli mne za to lítostně prosíš.

2. Neměř pokroku svého dle nějaké přirozené snadnosti ani dle stupně citové pobožnosti, ani dle kterékoliv přirozené náklonnosti, neboť to všechno jest nejisté a klamné, spíš ho měř a posuzuj dle práce, kterou z lásky ke mně konáš, abys sebe samého velkomyslně přemáhal a zapíral.

Nespokojuj se pouze přirozenými ctnostmi; neboť vycházejíce pouze z přirozenosti nenesou ani ovoce věčného života ani květu pro nebe; neboť všeliké štípení, jehož neštípil Otec můj nebeský, vykořeněno bude (Mat. 15, 13.)

Pokračuj na dráze dokonalosti tím, že se cvičíš v nadpřirozených vznešených ctnostech, které svůj základ mají v milosti boží, rozvíjejí a sesilují se opakováním velkomyslných činů a tolik květů a ovoce přinášejí pro věčný život.

Není vždy to, co samo sebou a pro tebe jest dokonalým, též pro tebe lepším, nýbrž pro tebe spasitelnější jest, co tě dle vůle boží na dráze ctnosti rychleji vede k cíli.

Někteří se domnívají, že pokračují, když konají mnoho bohabojných a jiných skutků. Ale ti všichni, místo co by kráčeli ku předu, jdou často zpět, poněvadž ony zevnější věci nejsou dokonalost sama, nýbrž jen prostředky

k dokonalosti a poněvadž množství a nepřiměřenost prostředků jim překáží v dosažení cíle.

3. Jest jisto, že chudá děvečka, jež z lásky ke mně činí, čeho od ní podle jejího stavu a povolání žádá vůle boží, je dokonalejší, nežli Bohu zasvěcená osoba, která při zanedbávání povinností stavu a úřadu celé dny a noci ztráví na modlitbách ba i v slzách citové pobožnosti.

Chceš-li dobře plniti své povinnosti, musíš si jich přede vším vysoce vážiti a milovati, ne snad že odpovídají tvé přirozené náklonnosti, nýbrž že je to vůle boží, která i tu nejmenší věc zušlechťuje a úctyplnou činí; neboť nevážíš-li si jich, nebudeš jich též dlouho milovati; nemiluje však jich, nebudeš jich dlouho plniti! Neboť odpírají-li úsudek a vůle, nemůže tvé jednání a utrpení míti dlouhého trvání.

Pak nesmíš hledati sebe, abys ukojil svou přirozenou touhu, nýbrž jediné mne, abys splnil vůli mou.

Potom musíš plniti uvnitř pevně a rozhodně všechny povinnosti stavu svého, maje jediné svůj cíl a plnění božské vůle před očima, zevně ale klidně a v užívání prostředků vždy pokojně.

Konečně si musíš zvykatí plniti povinností stavu svého jedině z lásky ke mně, který jsem ti k pomoci a ochoten v jednotlivých případech tě vésti a ti pomáhati. Tento duch lásky vše ti usnadní a zabezpečí ti vytrvalost.

Nechť se však věnuješ svému povolání aneb cvičením náboženským, vždy musíš hlavně o to se starati, abys vše dobře konal. Zde otvírá se ti úrodné pole pro pěstování pravých ctností, zde bohatá setba pro pravé zásluhy.

Buď přesvědčen, že zanedbáš-li to, všechno co mimořádného učiníš, sebeklam jest, a že tě nemohou svatým učiniti ani divy ani proroctví, ani vytržení aniž kterékoliv dary, které snad máš.

4. Synu, chceš-li upřímně pokračovati, musí tato tvá vůle býti účinná; neboť dokonalost závisí kromě milosti na upřímné, opravdové, přísné vůli srdce.

Není-li v člověku pevné a upřímné vůle, nemůže tě nižádný jiný prostředek učiniti dokonalým. Ke mně zajisté nepřichází se z přinucení, nýbrž silou vůle.

Vzpomeň si, jak mnoho svatých došlo v největších překážkách jen několika málo zevnějšími prostředky k nejvyšší ctnosti; proto

že mělo srdce jejich ustavičnou žízeň po dokonalosti.

Blažení, kteří lačnější a žíznější po spravedlivosti, neboť oni nasyceni budou (Mat. 5, 16.) Kdo má tuto žízeň, pojď k Srdci mému a pij z pramene živé vody tekoucí do života věčného.

Pojď, synu, a okus z tohoto pramene, jak sladké jest mně sloužiti z lásky. Jako všechny pokrmy trpce chutnají tomu, kdo dříve jedl med, bude ti všechno, co ti zkažená přirozenost poskytnouti může, trpkým připadati, když jsi byl jednou okusil sladkosti božské lásky Srdce mého.

Modli se, synu, modli se horlivě, abys shora osvěcen poznal velikou svou cenu dokonalosti a neustále byl rozplameňován žádostí po ní.

Pak často uvažuj, jak mnoho máš mocných důvodů, abys více a více pokračoval.

5. Učeník: Které, Pane?

Ježíš: Pozoruj, synu, kdo jest ten, jemuž sloužíš; jak láskyhodný jest pro své nekonečné dokonalosti, které rozkoší naplňují i srdce nebesťanů: to tě bude pobádati k lásce.

Vzpomínej si na všeliká dobrodiní, která jsem ti z pouhé lásky prokázal, a budeš mne,

není-li srdce tvé všeho citu prázdno, s obnoveným citem vděčnosti opět milovati.

Zvaž tíži mnohých svých hříchů, které jsem ti s otcovským srdcem byl odpustil: myslíš, že kdy pro mne dosti můžeš učiniti?

Vzpomeň si na mnohonásobné a ustavičné neštěstí těch, kteří žijí v hříchu aneb vlažnosti; ale i na nevýslovné štěstí těch, kteří mi s horlivou láskou slouží.

Patř na podivuhodnou krásu ctnosti a na hroznou ošklivost nepravosti: jak ona činí člověka společníkem andělů, tato však podobným ďáblovi.

Uvažuj o krátkosti přítomného a nekonečném trvání budoucího života, o jistotě smrti a nejistotě hodiny, kdy nastane.

Uvažuj rozumem i srdcem, co to je, býti věčně v pekle, a co jest, býti věčně v nebi, a pomni, že jedno z obojího bude tvým osudem.

Budeš-li často bedlivě uvažovati o těchto myšlenkách, tak aby ti stále tanuly na mysli, budeš rychle pokračovati.

6. Člověk však bývá mnohonásobně zdržován od pokroku; a sice začíná zpáteční krok namnoze tím, že zanedbává duchovní cvičení, čímž stydne v jeho srdci láska ke mně, anebo

povoluje své přirozenosti a nechce se v některé věci zapíratí a přemáhati.

Jiní sice neopouštějí cesty pokroku, ale zdržují rozličným způsobem jeho šťastný běh. Tak zůstávají státi, kteří, místo co by měli kráčet ku předu, maří čas tím, že si blahopřejí k uražené již cestě.

Ty pak, synu, zapomínej, co již jest za tebou, věda, u koho to máš složeno, a probíhej neúnavnými kroky zbytek cesty.

Jiní zase proto nepřicházejí ku předu, protože jdou tak bázlivě, jakoby každým krokem zkoumali, kam mají kročiti. Ty však, synu, spoléhej více na mne nežli na sebe a běž s potřebnou pílí puzen láskou k Bohu zmužile přese všechno k cíli.

Jiní konečně dávají se zdržovati tím, že domnělými obtížemi, které snad nikdy nenastanou, obrazivost svoji straší a srdce svoje sužují, tak že pro strach a zmalátnělost nemají dost síly aneb odvahy, učiniti krok ku předu.

Synu, každý den má své obtíže; pročej krácej dnes zmužile dále a ponechávej zítřek mně; já se o něj postarám.

7. Synu, pomni, že tě tvá přirozená tíže vždy svádí k jakési nečinnosti aneb lenivosti. Pročej musíš své předsevzetí častěji znovu

oživovati ohněm ducha a ozbrojiti se novou srdnatostí.

Povolíš-li této přirozené lenivosti a usta-neš-li v účinné touze po dokonalosti, ničeho nesvedeš, co by bylo hodno učeníka Srdce mého; spíše ochabneš, v chyby a bídu upadneš, a budeš nešťastným.

Rozhodná vůle dostoupí horlivou, radostnou snahou v málo měsících stupně dokonalosti, kteréhož lenost udychtění a vzdýchající po mnoha letech nedosáhla.

Synu, jsa pevně odhodlán více a více pokračovati, máš mnohou příčinu se radovati; neboť tato tvá dobrá vůle jest patrným znamením přátelství božího. Jistota však, že je máš, jest nejsladší a nejzávažnější příčinou útěchy.

OBSAH.

KNÍHA DRUHÁ.

	Str.
Úvod ke knize druhé	3

Návod k následování nejsvětějšího Srdce Ježíšova v jeho činném životě.

<i>Kapitola první.</i> Jak velice jest si vážiti a pečlivě ostříhati posvěcující milosti	12
<i>Kapitola druhá.</i> Proč se chtěl Syn Boží státi člověkem	18
<i>Kapitola třetí.</i> Srdce naše má dle příkladu Srdce Ježíšova zcela Bohu zasvěceno býti	24
<i>Kapitola čtvrtá.</i> V nejsvětějším Srdci Ježíšově znovuzrození, máme též ducha jeho znáti a sobě osvojiti	28
<i>Kapitola pátá.</i> Od nejsv. Srdce dítěte Ježíše učiti se máme pokoře	32
<i>Kapitola šestá.</i> Nejsv. Srdce Ježíše v chlévě na- rozeného učí nás svaté chudobě	42
<i>Kapitola sedmá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo, o samotě mezi anděly přebývající, učí nás svaté čistotě	47

<i>Kapitola osmá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás z jeslí svaté poslušnosti	53
<i>Kapitola devátá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás svým obřezáním mrtvení srdce	60
<i>Kapitola desátá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo, jemůž se mudrcové klaněli, učí nás přemáhati všelikou bázeň před lidmi	67
<i>Kapitola jedenáctá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás v tajemství obětování v chrámě míti ve všem čistý úmysl	73
<i>Kapitola dvanáctá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás v tajemství útěku do Egypta svobodě srdce .	80
<i>Kapitola třináctá.</i> Nejsv. Srdce Ježíše, dvanácti- letého chlapce do chrámu jdoucího, učí nás modliti se	86
<i>Kapitola čtrnáctá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás životem svým v Nazaretě lásce k samotě . .	94
<i>Kapitola patnáctá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás křtem v Jordáně obcovati v přítomnosti boží	101
<i>Kapitola šestnáctá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás svým pokušením na poušti ostříhati pokoje srdce	108
<i>Kapitola sedmnáctá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás v začátku svého veřejného života horlivosti o spásu duší	117
<i>Kapitola osmnáctá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás na svatbě v Káně duchovní radosti	125
<i>Kapitola devatenáctá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás v obcování s lidmi snášeti chyby jiných	131
<i>Kapitola dvacátá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás svou svatou prostotou v obcování se všemi lidmi pletí též prostoty vůči bližnímu . . .	137
<i>Kapitola dvacátá první.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo jest nám příkladem pokory a lásky k lidem . .	145

<i>Kapitola dvacátá druhá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás životem svým na světě, kterak i my na světě žítí máme, aniž bychom byli ze světa neb škodu trpěli od světa	152
<i>Kapitola dvacátá třetí.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo, jež žádá víry od učedníků svých, učí také nás žítí dle víry	158
<i>Kapitola dvacátá čtvrtá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo, jež slibuje vytrvalosti život věčný a důvěrné modlitbě prostředky k ní, učí nás životu naděje	165
<i>Kapitola dvacátá pátá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás přikázáním lásky životu božské lásky . .	171
<i>Kapitola dvacátá šestá.</i> Nejsv. Srdce Ježíšovo učí nás hledati pokroku ve ctnostech	179

